

Space for Available
for Advertising

WWW.PREETNEWS.COM
WWW.PREETNAMA.COM

preetnamausa
@gmail.com

ਨਿਊਜ਼ਚਰ ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ : ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ ਮੁਰਾ ਸ਼ੰਕਰ

Online and Print Media +1 201-312-4180 +1 917-328-8436

ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ
ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਦਾ
ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ ਹੈ
ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਮਾਂ ਬਾਪ
ਦਾ ਕਰੋ, ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ
ਕਦੇ ਵੀ ਧੋਖਾ ਨਹੀਂ
ਦਿੰਦੇ

ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ
Preetnamausa@gmail.com

ਸਾਲ 4, ਅੰਕ 294, ਮਿਤੀ : 07 ਮਾਰਚ ਤੋਂ 13 ਮਾਰਚ, 2025 ਵੈਬਸਾਈਟ : www.preetnama.com, www.preetnews.com ਈਮੇਲ preetnamausa@gmail.com

ਟਰੰਪ-ਜ਼ੇਲੋਂਸਕੀ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਈ ਬਹਿਸ ਬਾਰੇ ਕੀ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਲੀਡਰ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹੜੇ ਵਿਵਾਦ 'ਚ ਘਿਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਦੋਵੇਂ ਆਗੂ

ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਅਤੇ ਯੂਕਰੇਨ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵੋਲੋਦੀਮੀਰ ਜ਼ੇਲੋਂਸਕੀ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਈ ਤਿੱਖੀ ਬਹਿਸ ਇਸ ਵੇਲੇ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਜ਼ੇਲੋਂਸਕੀ ਆਪਣੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੌਰੇ 'ਤੇ ਟਰੰਪ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਲਈ ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਦੇ ਓਵਲ ਦਫ਼ਤਰ ਪਹੁੰਚੇ ਸਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਨਿੱਘੀ ਗੱਲਬਾਤ ਅਚਾਨਕ ਰੁੱਖੀ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਮੀਡੀਆ ਸਾਹਮਣੇ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਤਿੱਖੀ ਬਹਿਸ ਹੋਈ। ਜਿਸ ਦੇ ਚੱਲਦਿਆਂ, ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਯੂਕਰੇਨ ਵਿਚਕਾਰ ਖਣਿਜ ਵਾਲਾ ਚਰਚਿਤ ਸਮਝੌਤਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਮਝੌਤਾ ਰੂਸ ਅਤੇ ਯੂਕਰੇਨ ਵਿਚਕਾਰ ਚੱਲ ਰਹੀ ਜੰਗ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਰਾਹ ਪੱਧਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਪੂਰੇ ਘਨਾਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨਾਲ ਇੱਓ ਬਹਿਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵੋਲੋਦੀਮੀਰ ਜ਼ੇਲੋਂਸਕੀ ਦੇ ਟਰੰਪ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਪੁਰਾਣੇ ਵਿਵਾਦ ਬਾਰੇ ਵੀ ਜਾਣਗੇ ਪਰ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਣ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਆਖ਼ਿਰ ਓਵਲ ਆਫ਼ਿਸ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਕੀ ਸੀ...

ਬਹਿਸ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸ ਨੇ ਕੀ ਕਿਹਾ
ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਦੋਵੇਂ ਆਗੂਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਹ ਬਹਿਸ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ, ਉਸ ਵੇਲੇ ਓਵਲ ਆਫ਼ਿਸ ਵਿੱਚ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਨਾਲ ਬੀਬੀਸੀ ਯੂਕਰੇਨੀਅਨ ਸੇਵਾ ਦੇ ਦੋ ਪੱਤਰਕਾਰ ਮਾਈਰੋਸਲਾਵਾ ਪੋਟਸਾ ਅਤੇ ਡੈਨੀਅਲ ਵਿਟਨਬਰਗ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਆਮ ਜਿਹੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਇਹ ਗੱਲਬਾਤ ਅਚਾਨਕ ਬਹਿਸ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਗਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਤਾਬਕ, ਸਭ ਕੁਝ ਕੂਟਨੀਤਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਰ ਕੁਝ ਮਿੰਟਾਂ ਬਾਅਦ, ਜੋ ਹੋਇਆ ਉਸ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਨਾ ਬੜਾ ਔਖਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਤੇ ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਦੋਹੇ 'ਤੇ ਆਏ ਯੂਕਰੇਨੀ ਆਗੂ ਨੂੰ ਨਿੰਦਿਆ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਜ਼ੇਲੋਂਸਕੀ 'ਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਯੂਕਰੇਨ ਦੇ ਯੁੱਧ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਮਿਲੇ ਸਮਰਥਨ ਲਈ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤਣਾਅ ਉਦੋਂ ਹੋਰ ਵੱਧ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਉਪ-ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੇਡੀ ਵੈੱਸ ਨੇ ਜ਼ੇਲੋਂਸਕੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਯੁੱਧ ਨੂੰ ਕੂਟਨੀਤੀ ਰਾਹੀਂ ਖ਼ਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਅੱਗੋਂ ਜ਼ੇਲੋਂਸਕੀ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ- ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਕੂਟਨੀਤੀ।
ਟਰੰਪ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ, ਤੁਸੀਂ ਤੀਜੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਦਾ ਜ਼ੁਆ ਖੇਡ ਰਹੇ ਹੋ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਜੋ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਨਿਰਾ ਨਿਰਾਦਰ ਹੈ, ਇਸ ਦੇਸ਼ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਉਮੀਦ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਸਮਰਥਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਵੈੱਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, +ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਪੂਰੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵੀ 'ਧੰਨਵਾਦ' ਕਿਹਾ ਹੈ? ਨਹੀਂ। ਮਾਹੌਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਦਲ ਗਿਆ ਸੀ - ਅਤੇ ਸਭ ਕੁਝ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੀ। ਅਮਰੀਕੀ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਓਵਲ ਆਫ਼ਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ ਸੀ।
ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਆਗੂ ਕੀ ਕਹਿ ਰਹੇ
ਕਈ ਯੂਰਪੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਯੂਕਰੇਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਕੁਝ ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਟਰੰਪ ਅਤੇ ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੇਡੀ ਵੈੱਸ 'ਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਅਕਾਊਂਟ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ, ਰੂਸ ਨੇ ਯੂਕਰੇਨ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ, ਯੂਕਰੇਨ ਨੇ ਹਿੰਮਤ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਲੋਕਤੰਤਰ, ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੜਾਈ, ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਲੜਾਈ ਹੈ ਜੋ ਹਰ

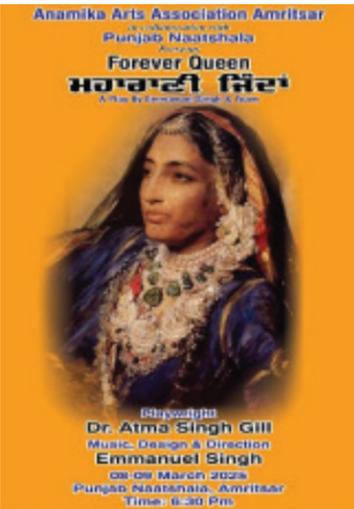
ਕਿਸੇ ਲਈ ਮਾਅਨੇ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਯੂਕਰੇਨ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਮਰਥਨ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇਗਾ। ਨਿਊਜ਼ ਏਜੰਸੀ ਰਾਇਟਰਜ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਇਮੈਨੂਅਲ ਮੈਕਰੋਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰੂਸ ਨੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਯੂਕਰੇਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਬਹਿਸ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਣ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ਜੋ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ, ਸਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ ਰੂਸ ਦੇ ਹਮਲੇ ਦੌਰਾਨ ਯੂਕਰੇਨ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਕੇ ਸਹੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਰਹਾਂਗੇ। ਅਸੀਂ, ਭਾਵ ਅਮਰੀਕਾ, ਯੂਰਪੀ ਦੇਸ਼, ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਅਤੇ ਜਾਪਾਨੀ, ਸਾਰੇ ਯੂਕਰੇਨ ਦੇ ਮਦਦਗਾਰ ਹਨ।'' ਪੋਲੈਂਡ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਸਕ ਨੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਐਕਸ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ, "ਯੂਕਰੇਨੀ ਦੇਸ਼, ਤੁਸੀਂ ਇਕੱਲੇ ਨਹੀਂ ਹੋ।" ਸਪੇਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਪੈਡਰੋ ਸਾਂਚੇਜ਼ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, "ਯੂਕਰੇਨ, ਸਪੇਨ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨਾਰਵੇ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜੋਨਾਸ ਗਰ ਸਟੋਰ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, ਅਸੀਂ ਯੂਕਰੇਨ ਦੇ ਨਾਲ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਸਥਾਈ ਸ਼ਾਂਤੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ।" ਸਵੀਡਿਸ਼ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਉਲਫ ਕ੍ਰਿਸਟਰਸਨ ਨੇ ਵੀ ਯੂਕਰੇਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕੀਏਰ ਸਟਾਰਮਰ ਨੇ ਟਰੰਪ ਅਤੇ ਜ਼ੇਲੋਂਸਕੀ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। 10

ਫ਼ਾਉਨਿੰਗ ਸਟ੍ਰੀਟ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਕਿਹਾ: ਯੂਕਰੇਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਉਹ ਯੂਕਰੇਨ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਰਸਤਾ ਲੱਭਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।'' ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਐਂਡਰਾਸ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜ਼ੇਲੋਂਸਕੀ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਲਈ ਉਤਸੁਕ ਹਨ।
ਅਮਰੀਕੀ ਆਗੂ ਕੀ ਕਹਿ ਰਹੇ
ਇਸ ਬਾਰੇ ਹੁਣ ਅਮਰੀਕੀ ਆਗੂਆਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆਵਾਂ ਵੀ ਆਉਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਅਮਰੀਕੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਮਾਰਕੋ ਰੁਬੀਓ ਨੇ ਸੀਐਨਐਨ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਇੱਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਗੱਲਬਾਤ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਅਤੇ ਜ਼ੇਲੋਂਸਕੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉੱਥੇ ਜਾ ਕੇ ਅਜਿਹਾ ਵਿਰੋਧੀ ਰੁਖ਼ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟਿਕ ਸਾਂਸਦ ਚੱਕ ਸ਼ੂਮਰ ਨੇ ਐਕਸ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ, "ਟਰੰਪ ਅਤੇ ਵੈੱਸ ਗੰਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੀਨੇਟ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟਿਕ ਸਾਂਸਦੀ ਅਤੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਲਈ ਲੜਨਾ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਬੰਦ ਕਰਨਗੇ।" ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਸਾਂਸਦ ਡੌਨ ਬੇਕਨ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, +ਅਮਰੀਕੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਬੁਰਾ ਦਿਨ ਰਿਹਾ। ਯੂਕਰੇਨ ਆਜ਼ਾਦੀ, ਮੁਕਤ ਬਾਜ਼ਾਰ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਰਾਜ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ

ਪੱਛਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਰੂਸ ਸਾਨੂੰ ਅਤੇ ਸਾਡੀਆਂ ਪੱਛਮੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹਾਂ।'' ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਦੇ ਮਹਿਲਾ ਬੁਲਾਰੇ ਕੈਰੋਲੀਨ ਲੇਵਿਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ੇਲੋਂਸਕੀ ਯੁੱਧ ਦੀ ਹਕੀਕਤ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਯੂਕਰੇਨ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦੇ ਕੇ 'ਬੱਕ' ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ।
ਕੌਣ ਹਨ ਵੋਲੋਦੀਮੀਰ ਜ਼ੇਲੋਂਸਕੀ
ਇੱਕ ਸਮਾਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਵੋਲੋਦੀਮੀਰ ਜ਼ੇਲੋਂਸਕੀ ਯੂਕਰੇਨ ਦੀ ਇੱਕ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕਾਮੇਡੀ ਸੀਰੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਸਨ। ਫਿਰ ਅਪ੍ਰੈਲ 2019 ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਮਾਂ ਆਇਆ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸੱਚ ਵਿੱਚ ਹੀ ਯੂਕਰੇਨ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਚੁਣੇ ਗਏ। ਹੁਣ ਉਹ 4.4 ਕਰੋੜ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਰੂਸੀ ਹਮਲੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣਨ ਤੱਕ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਰਵਾਇਤੀ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਵਰਗਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਹਿਰ ਕਰੀਵੀ ਰੀਹ ਵਿੱਚ ਯਹੂਦੀ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਘਰ ਜਨਮੇ, ਵੋਲੋਦੀਮੀਰ ਜ਼ੇਲੋਂਸਕੀ ਨੇ ਕੀਵ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇਕਨਾਮਿਕ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਕਾਮੇਡੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਚਲੇ ਗਏ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕਾਮੇਡੀਅਨ ਵਜੋਂ ਹੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋਏ। ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੂਸੀ ਟੀਵੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਟੀਮ ਤਹਿਤ ਕਾਮੇਡੀ ਸ਼ੋਅ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਸੀ। 2003 ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਾਮੇਡੀ ਟੀਮ 'ਕਵਾਰਟਲ 95' ਦੇ ਨਾਮ ਉੱਪਰ ਹੀ ਇੱਕ ਸਫਲ ਟੀਵੀ ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਸਹਿ-ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ। ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਯੂਕਰੇਨ ਦੇ 1+1 ਨੈਟਵਰਕ ਲਈ ਸ਼ੋਅ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ, ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਵਾਦਗ੍ਰਸਤ ਅਰਬਪਤੀ ਮਾਲਕ, ਇਹੋਰ ਕੋਲੋਮੋਇਸਕੀ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜ਼ੇਲੋਂਸਕੀ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਦਾ ਵੀ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, 2010 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਦੇ ਅੱਧ ਤੱਕ, ਟੀਵੀ ਅਤੇ ਫਿਲਮਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 'ਲਵ ਇਨ ਦਿ ਬਿਗ ਸਿਟੀਟ (2009) ਅਤੇ ਟਰਜੇਵਸਕੀ ਵਰਸੇਸ ਨੈਪੋਲੀਅਨਟ (2012) ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਪਣੇ ਕਾਮੇਡੀ ਕਰੀਅਰ ਉੱਤੇ ਹੀ ਧਿਆਨ ਸੀ। ਕਾਮੇਡੀ ਸ਼ੋਅ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਬਣਾਈ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਜ਼ੇਲੋਂਸਕੀ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਸਫ਼ਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਲਈ ਮੰਚ 2014 ਦੀਆਂ ਅਸ਼ਾਂਤ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੌਰਾਨ ਤਿਆਰ ਹੋਇਆ

ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਹਿਲਾ ਦਿਵਸ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਰਤ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਗਾਥਾ ਬਿਆਨ ਕਰੇਗਾ ਨਾਟਕ 'Forever Queen ਮਹਾਰਾਣੀ ਜਿੰਦਾਂ'

ਅਨਾਮਿਕਾ ਆਰਟਸ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਨਾਟਸ਼ਾਲਾ ਦੇ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਜਦੋਂ-ਜਹਿਦ ਹੈ। ਮਹਾਰਾਣੀ ਜਿੰਦਾਂ ਉਹ ਮਹਾਨ ਅੰਰਤ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਾਗ਼ੀ ਹੋ ਕੇ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਸ਼ੇਰਨੀ ਵਾਂਗ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਵਾਸਤੇ ਲੜਦੀ ਰਹੀ ਤੇ ਅਖੀਰ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਦਕਾ ਈਸਾਈ ਬਣੇ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਦਾ ਮਹਾਰਾਜਾ ਬਣਨ ਲਈ ਚਿਣਗ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਸਿੰਘਾਂ ਤੇ ਫਰੰਗੀਆਂ ਨੂੰ ਅਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਲਿਖਤਕਾਰ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਨੂੰ ਹੀ ਸੂਤਰਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ, ਨਾਟਕੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿੱਸਾਗੋਈ, ਲੋਕ ਵਾਰ-ਕਵੀਸ਼ਰੀ ਦੀ ਵਿਧਾ ਰਾਹੀਂ ਲੋਕਧਾਰਾਈ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਾਟਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਈਮੈਨੂਅਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 'Forever Queen ਮਹਾਰਾਣੀ ਜਿੰਦਾਂ' ਦਾ ਮੰਚਨ 8 ਅਤੇ 9 ਮਾਰਚ 2025 ਦਿਨ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਤੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 6:30 ਵਜੇ ਪੰਜਾਬ ਨਾਟਸ਼ਾਲਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਹੋਵੇਗਾ। ਮਾਸਟਰ ਕੁਲਜੀਤ ਵੇਰਕਾ, ਪ੍ਰੀਤਪਾਲ ਗੁੱਦਲ, ਗੁਰਪਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਈਮੈਨੂਅਲ ਸਿੰਘ, ਮਰਕਸਪਾਲ ਗੁਮਟਾਲਾ, ਡਾ. ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਲਖਵਿੰਦਰ ਲੱਕੀ, ਪ੍ਰ. ਅਜੈਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚਵਿੰਡਾ, ਸਾਰੰਗੀ ਵਾਦਕ ਪ੍ਰ. ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਕਰਨ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਆਦਿ ਅਦਾਕਾਰ ਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣਗੇ।

ਟਰੰਪ ਦੀਆਂ ਕੈਨੇਡਾ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਚਾਰਲਸ ਤੀਜੇ ਕੋਲ ਉਠਾਉਣਗੇ ਟਰੂਡੋ

ਟੋਰਾਂਟੋ - ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਮੁਖੀ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਚਾਰਲਸ ਤੀਜੇ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਨਗੇ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਦੀਆਂ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਮਿਲਾ ਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ 51ਵਾਂ ਸੂਬਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨਗੇ। ਗੌਰਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਟਰੰਪ ਵੱਲੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਮਿਲਾਉਣ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਬਾਰੇ ਚੁੱਪ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਚਾਰਲਸ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਲੰਡਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਚਾਰਲਸ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡੀਅਨਾਂ ਲਈ ਅਹਿਮ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਕੈਨੇਡੀਅਨਾਂ ਲਈ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਝ ਵੀ ਅਹਿਮ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ। ਗੌਰਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦਾ ਮੁਖੀ ਜਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰ ਮੁਖੀ ਕਿੰਗ ਚਾਰਲਸ ਹੀ ਹਨ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ, ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੀਆਂ ਸਾਬਕਾ ਬਸਤੀਆਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਰਾਸ਼ਟਰਮੰਡਲ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਅਜਿਹੇ ਮੁਲਕ ਵੀ ਰਾਸ਼ਟਰ ਮੰਡਲ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਬਰਤਾਨਵੀ ਰਾਜਸ਼ਾਹੀ ਵਿਰੋਧੀ ਲਹਿਰ ਬਹੁਤੀ ਵੱਡੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਟਰੰਪ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ 'ਤੇ ਚਾਰਲਸ ਦੀ ਖ਼ਾਮੋਸ਼ੀ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਚਰਚਾ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸੂਬੇ ਅਲਬਰਟਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਜੋਸਨ ਕੋਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੈਨੇਡੀਅਨਾਂ ਲਈ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਰਟ ਚਾਰਲਸ ਨੇ ਟਰੰਪ ਦੀਆਂ 'ਤੇ ਪੁੱਛਿਆ, ਖੁਸ਼ਬਖ਼ਰੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਭਲਕੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਨਗੇ। ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਮਰਾਟ ਆਪਣੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਇਲਾਕੇ ਬਾਰੇ ਬਿਆਨ ਦੇਣਗੇ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸਖ਼ਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਖੁਲ੍ਹੇ ਰਾਹ, ਬੱਚੇ ਕਰਨਗੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਤੇ ਮਾਂ-ਪਿਓ ਕਮਾਉਣਗੇ ਡਾਲਰ

ਟੋਰਾਂਟੋ: ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਣ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨਾਂ ਲਈ ਵੱਡੀ ਖ਼ਬਰ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ ਕੈਨੇਡਾ ਵਲੋਂ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਮਾਈਨਰ ਸਟੱਡੀ ਵੀਜ਼ਾ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਵਲੋਂ ਲਏ ਗਏ ਇਸ ਫ਼ੈਸਲੇ ਤਹਿਤ 4 ਤੋਂ 17 ਸਾਲ ਤਕ ਦਾ ਤੁਹਾਡਾ ਬੱਚਾ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਸਕੂਲੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖ਼ਾਸ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਵੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਬੱਚੇ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਦੇਸ਼ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਮਾਪੇ ਅਪਣਾ ਵੀਜ਼ਾ ਵਰਕ ਵੀਜ਼ਾ ਵਿਚ ਬਦਲਵਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ 98772-09242 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮੇਤ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਸੁਨਹਿਰੀ ਮੌਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਬੱਚੇ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਆਈਲੈਟਸ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਹ ਅਪਣੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਮਾਈਨਰ ਸਟੱਡੀ ਵੀਜ਼ਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਉਸ ਨਾਲ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਫੀਸ ਵੀ ਵੀਜ਼ਾ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਈ

ਜਾਵੇਗੀ। ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਮਾਈਨਰ ਸਟੱਡੀ ਵੀਜ਼ਾ ? ; ਮਾਈਨਰ ਸਟੱਡੀ ਵੀਜ਼ਾ 4 ਤੋਂ 17 ਸਾਲ ਤਕ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਬਹੁਤ ਸੁਖਾਲੀ ਹੈ। ਇਸ ਵੀਜ਼ਾ ਤਹਿਤ ਮਾਪੇ ਅਪਣੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਬਣ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵੈਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਇਸ ਵੀਜ਼ੇ ਸਬੰਧੀ ਪੂਰੇ ਵੇਰਵੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸਖ਼ਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਖੁਲ੍ਹੇ ਰਾਹ ; ਭਾਵੇਂ ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਟੱਡੀ ਵੀਜ਼ਾ, ਵਿਜ਼ੀਟਰ ਵੀਜ਼ਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀਜ਼ਾ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਖ਼ਤੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਪਰ ਹੱਲੇ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਮਾਂ-ਪਿਓ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾ ਕੇ ਆਪਣਾ ਸੁਪਨਾ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਮਾਈਨਰ ਸਟੱਡੀ ਵੀਜ਼ਾ 'ਤੇ ਬੱਚੇ ਆਪਣੇ ਮਾਂ-ਪਿਓ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਮਾਂ-ਪਿਓ ਉਥੇ ਕੰਮ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਥੇ ਐਲ ਐਮ ਆਈ ਏ ਖਰੀਦਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਰਿਫਿਊਜੀ ਪਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਯੁੱਧ-ਚਿੰਤਤ ਯੂਕਰੇਨ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ, ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਦੁਰਲੱਭ ਖਣਿਜ ਚਹਿੰਦੇ ਹਨ

ਸੰਗਰੂਰ (ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ ਗੁੰਦ): ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖ਼ਬਰਾਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਅਤੇ ਬਹੁਤਾਤ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਹਰ ਰੋਜ਼ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ, ਯੂਕਰੇਨ ਯੁੱਧ, ਰੂਸੀ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆਵਾਂ, ਅਤੇ ਕੂਟਨੀਤਕ ਚਾਲਾਂ ਦੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਮੌਕੇ ਬਾਰੇ ਤਾਜ਼ਾ ਖ਼ਬਰਾਂ ਧੜਾਧੜ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਨੂੰ, ਬਹੁਤੀ ਵਾਰ, ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਲਈ, ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣਾ ਵੀ ਔਖਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਭਖਦਾ ਸੰਸਾਰਕ ਮੁੱਦਾ ਹੈ @ਯੂਕਰੇਨ ਦੇ ਦੁਰਲੱਭ ਧਰਤੀ ਖਣਿਜਾਂ @ ਸਬੰਧੀ ਅਮਰੀਕਾ-ਯੂਕਰੇਨ ਸੌਦਾ। ਜੇਐ ਬਾਈਓਟੇਕ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਅਮਰੀਕੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਯੂਕਰੇਨ ਉੱਤੇ ਰੂਸ ਦੇ ਯੁੱਧ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬੇਰੋਕ ਹਮਲੇ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਿਸਦਾ ਕਿ, ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਲਈ, ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਵੇਲੇ ਦੀ ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮਾਸਕੋ ਨੂੰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੰਚ @ਤੇ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਕਰਨ ਅਤੇ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਟ੍ਰਾਂਜ਼ੈਕਸ਼ਨਲ ਕੂਟਨੀਤੀ ਅਪਣਾਈ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਯੁੱਧ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਰਣਨੀਤੀ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਯੂਕਰੇਨ ਦੇ ਨਾਜ਼ੁਕ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਵਿਕਾਸ @ਤੇ ਇੱਕ ਸੌਦਾ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਣਿਜਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸੌਦੇ @ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨਾ ਯੂਕਰੇਨ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਕਦੀ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਿਆਦਤਨ @ਅਮਰੀਕਾ ਫਸਟ@ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ

ਪੱਖੀ ਪਹੁੰਚ ਹੈ। ਯੂਕਰੇਨ ਲਈ, ਖਾਲੀ ਲਕੀਰ @ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵੋਲੋਦੀਮਿਰ ਜ਼ੇਲੇਨਸਕੀ ਨੂੰ ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ ਉਸ ਗੱਠਜੋੜ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਬਾਰੇ ਹੈ ਜੋ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਟੁੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਯੂਕਰੇਨ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਦੁਰਲੱਭ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਸੂਚੀ ਹੇਠਾਂ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ: ਾਈਟੇਨੀਅਮ, ਜ਼ੀਰਕੋਨੀਅਮ, ਯੂਰੇਨੀਅਮ, ਪੌਲੀਮੈਟਲਿਕ, ਲਿਥੀਅਮ, ਬੇਰੀਲੀਅਮ, ਮੈਂਗਨੀਜ਼, ਗ੍ਰੈਫਾਈਟ, ਅਤੇ ਗੈਰ-ਫੈਰਸ ਧਾਤਾਂ। ਦਰਅਸਲ, ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਯੂਕਰੇਨ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੀਮਤੀ -ਰਿਅਰ ਅਰਥ- ਖਣਿਜਾਂ - ਖਣਿਜ ਜੋ ਬੈਟਰੀਆਂ, ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ, ਸਮਾਰਟ ਫੋਨਾਂ ਅਤੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵੱਧਦੀ ਮੰਗ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਯੂਕਰੇਨ ਲਈ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਅਮਰੀਕੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ਰਤ ਵਜੋਂ ਲਗਾਉਣਾ ਜਾਂ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀਆਂ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਮੇਲ ਨਾ ਖਾਂਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੁਝ ਵਿਰੋਧੀ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜ਼ੇਲੇਨਸਕੀ ਦੇ ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਦੌਰੇ ਬਾਰੇ ਅਚਾਨਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਨੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਦੁਰਲੱਭ ਖਣਿਜਾਂ @ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। +91-94184-70707

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਇਕ ਲੱਖ ਅਸਥਾਈ ਯੂਕਰੇਨੀਅਨਾਂ ਦੀ ਪਰਮਿਟ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾਂ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਕੰਢੇ

ਉਦਵਾ-ਯੂਕਰੇਨ ਵਿੱਚ ਲੜਾਈ ਜਾਰੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਅਸਥਾਈ ਨਿਵਾਸੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਹੇ ਇਕ ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਯੂਕਰੇਨ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਰੂਸ ਵੱਲੋਂ ਫਰਵਰੀ, 2022 ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਈ ਲੋਕ ਯੁੱਧਸ਼ੁਰੂਤ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਭੱਜ ਗਏ ਸਨ। ਯੂਕਰੇਨੀਅਨ ਨਾਗਰਿਕ ਮੈਰੀਨਾ ਸ਼ਮ ਨੂੰ ਹੁਣ ਵੀ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਯੂਕਰੇਨ ਤੋਂ ਆਉਣ ਦੀ ਦਰਦਨਾਕ ਕਹਾਣੀ ਯਾਦ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਸਾਲ ਬਹੁਤ ਚੁਣੌਤੀ ਭਰਪੂਰ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਪ੍ਰਬਲ ਸਨ। ਉਹ

ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਪਾ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇੱਥੇ ਕਿੰਨੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਰਹੇਗੀ ? ਉਹ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਘਰ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਯੂਕਰੇਨ-ਰੂਸ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਚਲਦੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 3 ਲੱਖ ਯੂਕਰੇਨੀਅਨ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦਾ ਵੀਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ-ਯੂਕਰੇਨ ਆਪਾਤਕਾਲੀਨ ਯਾਤਰਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਫੈਡਰਲ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਯੂਕਰੇਨੀਅਨ ਕੰਮ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਪਰਮਿਟ ਲਈ ਨਵੀਨੀਕਰਣ ਆਵੇਦਨ ਦੀ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਵਧਾਕੇ 31 ਮਾਰਚ, 2026 ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਜਥੇਦਾਰ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ: ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਚੱਲ ਰਹੀ ਚਰਚਾ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਕੱਪੜੇ ਬੈਗ ਵਿੱਚ ਪਾ ਕੇ ਤਿਆਰ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਹ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਅੱਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਥੇ ਮੀਡੀਆ ਨਾਲ ਗੈਰਸਮੀ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਇਸ ਕਥਨ ਨਾਲ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਤਿਆਰ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਛੱਡ ਦੇਣਾ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਗੁਰੂ ਦੇ ਭਾਣੇ ਮੁਤਾਬਕ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸੇਵਾ ਗੁਰੂ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਭਰਤੀ ਸਬੰਧੀ ਚੱਲ ਰਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 2 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੀ ਫ਼ਸੀਲ ਤੋਂ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰ ਕੇ ਭਰਤੀ ਸਬੰਧੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੱਤ ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਭਰਤੀ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਮੁਤਾਬਕ ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਕਰੀਬ ਢਾਈ ਮਹੀਨੇ ਬੀਤ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਢਿੱਲੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ

ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਸਹਿਯੋਗ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਭਰਤੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਰਤੀ ਸਬੰਧੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੱਤ ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ

ਅਸਤੀਫੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਦਾ ਅਸਤੀਫਾ ਆਇਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜੇ ਮੈਂਬਰ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂਗਰ ਦਾ ਅਸਤੀਫਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ

ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰ ਕੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਸਤੀਫੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨਾਲ ਹੋਈ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਪੌਤਰਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਵਧਾਈ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਧਾਮੀ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਗੁਰਸਿੱਖ ਦੀ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵਾਪਸ ਪਰਤ ਕੇ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਾਜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਗੁਰਸਿੱਖ, ਨੇਕ ਇਨਸਾਨ ਅਤੇ ਨਿਤਨੇਮੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੰਥ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਾਬਕਾ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸਬੰਧੀ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਚਰਚਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਹੁਣ ਸੁਤੰਤਰ ਹਨ।

‘ਆਪ’ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਪਰਿਵਰਤਨਕਾਰੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਰ ਮਾਲੀਏ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ: ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ- ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿੱਤ, ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਮੰਤਰੀ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਨੇ ਅੱਜ ਇਥੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਾਰਚ 2022 ਵਿੱਚ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ‘ਆਪ’ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਟੁੱਟ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਨਾਲ ਪਰਿਵਰਤਨਕਾਰੀ ਬਦਲਾਅ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ, ਜਿਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਾਲ ਦਰ ਸਾਲ ਸੂਬੇ ਦੇ ਕਰ ਮਾਲੀਏ ਵਿੱਚ ਨਿਰੰਤਰ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸੇ ਲੜੀ ਤਹਿਤ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਸੂਬੇ ਨੇ ਫਰਵਰੀ ਤੱਕ ਜੀਐਸਟੀ, ਆਬਕਾਰੀ, ਵੈਟ, ਸੀਐਸਟੀ, ਅਤੇ ਪੀਐਸਡੀਟੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸ਼ੁੱਧ ਕਰ ਮਾਲੀਏ ਵਿੱਚ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2023-24 ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 12.10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਵਿਕਾਸ ਦਰ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਫਰਵਰੀ 2025 ਦੌਰਾਨ ਸ਼ੁੱਧ ਜੀਐਸਟੀ ਮਾਲੀਏ ਵਿੱਚ 28.01 ਫੀਸਦੀ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਵਾਧਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇੱਥੇ ਜਾਰੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰੈਸ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪੁਲਾਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਵਿੱਚ ਵਿੱਤੀ ਵਰ੍ਹੇ 2023-24 ਦੀ ਇਸੇ ਮਿਆਦ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਫਰਵਰੀ ਤੱਕ ਸ਼ੁੱਧ ਜੀਐਸਟੀ ਵਿੱਚ 13.39 ਫੀਸਦੀ, ਆਬਕਾਰੀ ਵਿੱਚ 14.43 ਫੀਸਦੀ, ਵੈਟ ਵਿੱਚ 5.10 ਫੀਸਦੀ, ਸੀਐਸਟੀ ਵਿੱਚ 17.03 ਫੀਸਦੀ ਅਤੇ ਪੀਐਸਡੀਟੀ ਵਿੱਚ 13.65 ਫੀਸਦੀ ਦੀ ਵਾਧਾ ਦਰ ਨਾਲ ਸੂਬੇ ਨੇ ਕਰ ਮਾਲੀਏ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਰੁਝਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਫਰਵਰੀ ਤੱਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਰਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁੱਧ ਮਾਲੀਆ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 38272.66 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੋ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ 34141.36 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ 4131.30

ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਵਾਧਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਦੌਰਾਨ ਜੀਐਸਟੀ ਮਾਲੀਏ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਾਧੇ ਦਾ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫਰਵਰੀ 2025 ਦੌਰਾਨ ਸ਼ੁੱਧ ਜੀਐਸਟੀ ਮਾਲੀਆ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਿੱਚ 506.26 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫਰਵਰੀ 2025 ਲਈ ਸ਼ੁੱਧ ਜੀਐਸਟੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 2,313.69 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਰਹੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਫਰਵਰੀ 2024 ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 1,807.43 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਬਕਾਰੀ ਮਾਲੀਏ ਵਿੱਚ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਵਾਧੇ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸਾਲ ਫਰਵਰੀ ਵਿੱਚ 686.47 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਆਬਕਾਰੀ ਮਾਲੀਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਜੋ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਫਰਵਰੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ 656 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਮਾਲੀਏ ਤੋਂ 30.47 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਵੱਧ ਹੈ। ਸੂਬੇ ਦੇ ਕਰ ਮਾਲੀਏ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਵਿਭਾਗ ਦੇ-ਪੱਖੀ ਪਹੁੰਚ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਟੀਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜੀਐਸਟੀ ਅਧਾਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਗੈਰ-ਰਜਿਸਟਰਡ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜੀਐਸਟੀ ਅਧੀਨ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਚਲਾਉਣਾ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਟੈਕਸਦਾਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰਪਾਲਣਾ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਮਾਨਦਾਰ ਟੈਕਸਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਮਦਦ ਦੇਣਾ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ‘ਬਿੱਲ ਲਿਆਓ ਇਨਾਮ ਪਾਓ’ ਸਕੀਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਵਿੱਚ ਕਰਪਾਲਣਾ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਫੈਲਾਉਣ ਲਈ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਕਾਲਜ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਰਗਰਮ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਲਈ ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਵਾਧਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਦੌਰਾਨ ਜੀਐਸਟੀ ਮਾਲੀਏ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਾਧੇ ਦਾ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫਰਵਰੀ 2025 ਦੌਰਾਨ ਸ਼ੁੱਧ ਜੀਐਸਟੀ ਮਾਲੀਆ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਿੱਚ 506.26 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫਰਵਰੀ 2025 ਲਈ ਸ਼ੁੱਧ ਜੀਐਸਟੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 2,313.69 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਰਹੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਫਰਵਰੀ 2024 ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 1,807.43 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਬਕਾਰੀ ਮਾਲੀਏ ਵਿੱਚ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਵਾਧੇ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸਾਲ ਫਰਵਰੀ ਵਿੱਚ 686.47 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਆਬਕਾਰੀ ਮਾਲੀਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਜੋ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਫਰਵਰੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ 656 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਮਾਲੀਏ ਤੋਂ 30.47 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਵੱਧ ਹੈ। ਸੂਬੇ ਦੇ ਕਰ ਮਾਲੀਏ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਵਿਭਾਗ ਦੇ-ਪੱਖੀ ਪਹੁੰਚ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਟੀਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜੀਐਸਟੀ ਅਧਾਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਗੈਰ-ਰਜਿਸਟਰਡ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜੀਐਸਟੀ ਅਧੀਨ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਚਲਾਉਣਾ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਟੈਕਸਦਾਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰਪਾਲਣਾ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਮਾਨਦਾਰ ਟੈਕਸਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਮਦਦ ਦੇਣਾ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ‘ਬਿੱਲ ਲਿਆਓ ਇਨਾਮ ਪਾਓ’ ਸਕੀਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਵਿੱਚ ਕਰਪਾਲਣਾ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਫੈਲਾਉਣ ਲਈ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਕਾਲਜ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਰਗਰਮ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਲਈ ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ 'ਚ ਸਿੱਖ ਵਪਾਰੀ ਦੀ ਕੁਟਮਾਰ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਉਤਰਾਖੰਡ ਦੇ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ 'ਚ ਇੱਕ ਹਜ਼ੂਮ ਵਲੋਂ ਸਿੱਖ ਵਪਾਰੀ ਦੀ ਕੁਟਮਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸ਼ੋਅਰੂਮ ਨੂੰ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਦਾ ਸਖਤ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਕਰੜੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮੰਨਣ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਲਦੀ ਹੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਇੱਕ ਵਡਦ ਉਤਰਾਖੰਡ ਦੇ ਪੀੜਤ ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਉਤਰਾਖੰਡ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰੇਗਾ। ਮੰਨਣ ਨੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਉਤਰਾਖੰਡ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪੁਸ਼ਕਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਅਤੇ ਉਤਰਾਖੰਡ ਪੁਲੀਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਈ-ਮੇਲ ਪੱਤਰ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ

ਵਾਪਰੀ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਵਾਇਰਲ ਵੀਡੀਓ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਹਜ਼ੂਮ ਵਲੋਂ ਸਿੱਖ ਵਪਾਰੀ ਨਾਲ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਸ਼ੋਅਰੂਮ ਉੱਤੇ ਵੀ ਪੱਥਰਬਾਜ਼ੀ ਕਰ ਕੇ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਜ਼ੂਮ ਵਲੋਂ ਸਿੱਖ ਵਪਾਰੀ ਦੀ ਦਸਤਾਰ ਉਤਾਰੀ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਲਈ ਪੁਲੀਸ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਰਚੇ 'ਚ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੱਟ ਮਾਰਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰੋ। ਮੰਨਣ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਪੀੜਤ ਸਿੱਖ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਵਪਾਰੀ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਘਟਨਾ ਪਿੱਛੇ ਸਥਾਨਕ ਕਾਂਗਰਸੀ ਕੌਂਸਲਰ ਦਾ ਹੱਥ ਹੈ ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖ ਵਪਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤੰਗ-ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

‘ਯੁੱਧ ਨਸ਼ੇ ਵਿਰੁੱਧ’: ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ 750 ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਛਾਪੇ, 290 ਤਸਕਰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, : ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚੋਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਖ਼ਾਤਮੇ ਲਈ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਫੈਸਲਾਕੁੰਨ ਜੰਗ ਯੁੱਧ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਛੇੜਨ ਤੋਂ ਇਕ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਅੱਜ ਸੂਬੇ ਭਰ ਵਿੱਚ ਪਛਾਣੇ ਗਏ ਡਰੱਗ ਹੌਟਸਪੌਟਸ ਨਸ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਵਾਲੀਆਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਆਪਕ ਸੂਬਾ ਪੱਧਰੀ ਘੇਰਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਮੁਹਿੰਮ (ਸੀ.ਏ.ਐੱਸ.ਓ.) ਚਲਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ 232 ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰਜ਼ ਦਰਜ ਕਰਕੇ 290 ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅੱਜ ਇਥੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ (ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ.) ਪੰਜਾਬ ਗੌਰਵ ਯਾਦਵ ਨੇ ਦਿੱਤੀ। ਚਾਰ ਘੰਟੇ ਚੱਲੇ ਇਸ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ 8.14 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਹੈਰੋਇਨ, 1.21 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਅਫੀਮ, 3.5 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਗਾਂਜਾ, 19 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਭੁੱਕੀ, 700 ਗ੍ਰਾਮ ਚਰਸ, 16,238 ਨਸ਼ੀਲੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ/ਕੈਪਸੂਲ/ਟੀਕੇ ਅਤੇ 8.02 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਡਰੱਗ ਮਨੀ ਵੀ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ

ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਵੱਲੋਂ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ, ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤ ਸੂਬਾ ਬਣਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਜੰਗ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਲਈ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ 5 ਮੈਂਬਰੀ ਕੈਬਨਿਟ ਸਬ ਕਮੇਟੀ ਵੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਡੀ. ਜੀ. ਪੀ. ਪੰਜਾਬ ਗੌਰਵ ਯਾਦਵ, ਜੋ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ

'ਤੇ ਇਸ ਸੂਬਾ ਪੱਧਰੀ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਘੇਰਾਬੰਦੀ ਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਮੁਹਿੰਮ ਸਵੇਰੇ 9 ਵਜੇ ਤੋਂ ਦੁਪਹਿਰ 1 ਵਜੇ ਤੱਕ ਸੂਬੇ ਦੇ ਸਾਰੇ 28 ਪੁਲਿਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਚਲਾਈ ਗਈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਸਪੈਸ਼ਲ ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ./ਏ.ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ./ਆਈ.ਜੀ.ਪੀ./ਡੀ.ਆਈ.ਜੀ. ਹੈੱਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਰੇਕ ਪੁਲਿਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਲਈ ਤਾਇਨਾਤ

ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਪੈਸ਼ਲ ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਅਰਪਿਤ ਸ਼ੁਕਲਾ, ਜੋਕਿ ਐੱਸ. ਏ. ਐੱਸ. ਨਗਰ ਦੇ ਬਲੌਗੀ ਵਿਖੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ (ਐੱਸ.ਐੱਸ.ਪੀ.) ਦੀਪਕ ਪਾਰੀਕ ਨਾਲ ਖੁਦ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਪਹੁੰਚੇ ਸਨ, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੀਪੀਜ਼/ਐੱਸ.ਐੱਸ.ਪੀ.ਜ਼ ਨੂੰ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਛਾਪੇ ਮਾਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਦੀ ਭਾਰੀ ਤਾਇਨਾਤੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਦੀ ਪਨਾਹਗਾਹ/ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਛੁਪਣਗਾਹ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਰਣਨੀਤੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਰਾਜ ਚੋਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਖ਼ਾਤਮੇ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਗੇ। ਸਪੈਸ਼ਲ ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 233 ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ 8368 ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੁਲਿਸ ਕਰਮੀਆਂ ਦੀ ਨਫ਼ਰੀ ਵਾਲੀਆਂ 900 ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੁਲਿਸ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਲਗਭਗ 369 ਡਰੱਗ ਹੌਟਸਪੌਟਾਂ 'ਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ 798 ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਛਾਪੇ ਮਾਰੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਟੀਮਾਂ ਨੇ 2000 ਤੋਂ ਵੱਧ

ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਚੈਕਿੰਗ ਕੀਤੀ ਅਤੇ 27 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਇਹਤਿਆਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੰਜ ਡਰੱਗੋ ਅਪਰਾਧੀਆਂ (ਪੀਓ) ਨੂੰ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਪੈਸ਼ਲ ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਪੀ. ਐੱਸ. ਪੀ. ਸੀ. ਐੱਲ. ਡਾ. ਜਤਿੰਦਰ ਜੈਨ, ਏ.ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਟਰੈਫਿਕ ਏ. ਐੱਸ. ਰਾਏ, ਏ.ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਐੱਸ. ਪੀ. ਐੱਸ. ਪਰਮਾਰ, ਏ.ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਸਟੇਟ ਆਰਮਡ ਫੋਰਸਿਜ਼ ਐੱਮ. ਐੱਫ. ਫਾਰੂਕੀ, ਏ.ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਵਰਮਾ, ਅਤੇ ਆਈ.ਜੀ.ਪੀ. ਟੈਕਨੀਕਲ ਸਪੋਰਟ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਯਾਦਵ, ਆਈ.ਜੀ.ਪੀ. ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਬਾਬੂ ਲਾਲ ਮੀਨਾ, ਆਈ.ਜੀ.ਪੀ. ਜੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਪੰਜਾਬ ਬਲਜੋਤ ਸਿੰਘ ਰਾਠੌਰ ਅਤੇ ਆਈ.ਜੀ.ਪੀ. ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚੋਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਖ਼ਾਤਮੇ ਲਈ ਤਿੰਨ-ਨੁਕਾਤੀ ਰਣਨੀਤੀ-ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ, ਡੈਂਡਿਕਸ਼ਨ ਐਂਡ ਪ੍ਰੀਵੈਨਸ਼ਨ (ਈ.ਡੀ.ਪੀ) ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਕੁੰਭ ਵਿੱਚ ਨਹਾਉਂਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਵੀਡੀਓ ਬਣਾ ਕੇ ਵੇਚੇ ਗਏ, ਕੀ ਹੈ ਪੂਰਾ ਮਾਮਲਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਕੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ?

ਪ੍ਰਯਾਗਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮਹਾਂਕੁੰਭ ਦੌਰਾਨ, ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੇ ਸੰਗਮ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕੀਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਵੀ ਕਾਫੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਕਈ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ 'ਤੇ ਕੁਝੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਨਹਾਉਣ ਅਤੇ ਕੱਪੜੇ ਬਦਲਣ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਅਤੇ ਵੀਡੀਓਜ਼ ਸ਼ੇਅਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਅਜਿਹੇ ਵੀਡੀਓ ਫੇਸਬੁੱਕ, ਐਕਸ ਅਤੇ ਯੂਟਿਊਬ 'ਤੇ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਵੀਡੀਓ ਕਈ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ ਚੈਨਲਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਵੇਚੇ ਵੀ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਮੀਡੀਆ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇਸ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 27 ਫਰਵਰੀ, ਯਾਨੀ ਲੰਬੇ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ, ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਪ੍ਰਯਾਗਰਾਜ ਨੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਐਕਸ 'ਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਗੁਰਗੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਨਿਵਾਸੀ 27 ਸਾਲਾ ਅਮਿਤ ਕੁਮਾਰ ਝਾਅ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਪੂਰੇ ਮਾਮਲੇ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਅੰਨਲਾਈਨ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ 'ਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਨਿੱਜਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਪ੍ਰਦਾ ਉਠਾਇਆ ਹੈ।

ਕਲੀਨਿਕ 'ਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਵੀਡੀਓ
ਇਸ ਸਭ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਗੁਜਰਾਤ ਤੋਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਹੋਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ। ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਰਾਜਕੋਟ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਟਰਨਿਟੀ ਕਲੀਨਿਕ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਵੀਡੀਓ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ ਚੈਨਲਾਂ 'ਤੇ ਵੇਚੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਬੀਬੀਸੀ ਕੋਲ ਦੋ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ ਗਰੁੱਪਾਂ ਦੇ ਸਕਰੀਨਸ਼ਾਟ ਵੀ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀਸੀਟੀਵੀ ਤੋਂ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰੀ ਵੀਡੀਓ ਕਿਸ ਕੋਲੋਂ ਖਰੀਦੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ ਚੈਨਲਾਂ 'ਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਨਹਾਉਣ ਦੇ ਵੀਡੀਓ ਅਤੇ ਫੋਟੋਆਂ ਸਿਰਫ ਮਹਾਂਕੁੰਭ ਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਕਈ ਹੋਰ ਧਾਰਮਿਕ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਵੇਲੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਵੀਡੀਓ ਪੋਸਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਕੀ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ
ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮਹਾਂਕੁੰਭ ਵਿੱਚ ਨਹਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਵੀਡੀਓ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਐਪ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ 'ਤੇ ਵੇਚੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਫੇਸਬੁੱਕ 'ਤੇ ਇਹ ਵੀਡੀਓ ਮਹਾਂਕੁੰਭ ਗੰਗਾ ਸਨਾਨ ਪ੍ਰਯਾਗਰਾਜ ਦੇ ਕੈਪਸ਼ਨ ਨਾਲ ਅਪਲੋਡ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਕੁਝ ਪੋਸਟਾਂ 'ਤੇ, #mahakumbhB@BE, #gangasnan ਅਤੇ #prayagrajkumbh ਵਰਗੇ ਹੇਸ਼ਟੈਗ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਮੀਡੀਆ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਵੀਡੀਓ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਵੇਚੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਵੀਡੀਓ ਵੇਚਣ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਖ਼ਬਰ ਏਜੰਸੀ

ਪੀਟੀਆਈ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਯੂਪੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਅਕਾਊਂਟਸ ਅਤੇ ਕੁਝ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ ਚੈਨਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਯੂਪੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਉਦੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਦੋਂ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਨਿਗਰਾਨੀ ਟੀਮ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਕੁਝ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ 'ਤੇ ਮਹਾਂਕੁੰਭ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਅਤੇ ਕੱਪੜੇ ਬਦਲਣ ਦੇ ਵੀਡੀਓ ਅਪਲੋਡ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੋ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿੱਜਤਾ ਅਤੇ ਮਾਣ-ਸਨਮਾਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। 17 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮਹਿਲਾ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੇ ਵੀਡੀਓ ਅਪਲੋਡ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਇਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਅਕਾਊਂਟ ਖ਼ਿਲਾਫ ਮਾਮਲਾ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, 19 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਕੁਝ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ ਚੈਨਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਮਾਮਲੇ ਪ੍ਰਯਾਗਰਾਜ ਦੇ ਕੁੰਭ ਮੇਲਾ ਕੋਤਵਾਲੀ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਐਕਸ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪੋਸਟ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ, ਮਹਾਂਕੁੰਭ ਵਿੱਚ ਮਹਿਲਾ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗੈਰ-ਮਰਿਆਦੀ ਵੀਡੀਓ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ 'ਤੇ ਅਪਲੋਡ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਰਾਹੀਂ ਅਜਿਹੇ ਵੀਡੀਓ ਵੇਚਣ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਣ 'ਤੇ, ਤੁਰੰਤ 17 ਅਜਿਹੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਅਕਾਊਂਟਸ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁੰਭ ਮੇਲਾ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਬੀਬੀਸੀ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹਿਲਾ ਨਾਲ ਵੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜੋ ਕੁੰਭ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਨ ਗਈ ਸਨ। ਆਪਣਾ

ਨਾਮ ਗੁਪਤ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਕੁੰਭ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਵੇਚੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਬੁਰਾ ਲੱਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ਇਹ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਨਹਾਉਣ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਵੇਚੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਬਦਨਾਮੀ ਹੋਵੇਗੀ।” ਅਜਿਹੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਭ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜੇਕਰ ਔਰਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਕੀ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਰਾਜਕੋਟ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਕੀ ਹੈ ?
ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਰਾਜਕੋਟ ਦੇ ਇੱਕ ਕਲੀਨਿਕ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਲਈ ਗਈਆਂ ਮਹਿਲਾ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਵੀਡੀਓ ਲੀਕ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹ ਵੀਡੀਓ ਯੂਟਿਊਬ 'ਤੇ ਅਪਲੋਡ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ 'ਤੇ ਵੇਚੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਗੁਜਰਾਤ ਪੁਲਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਈਬਰ ਕ੍ਰਾਈਮ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਹਾਰਦਿਕ ਮਕਾਡੀਆ ਨੇ ਬੀਬੀਸੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ, ਇੱਕ ਮੈਟਰਨਿਟੀ ਹੋਮ ਦੇ ਸੀਸੀਟੀਵੀ ਨੂੰ ਹੈਕ ਕਰਕੇ ਇਹ ਵੀਡੀਓ ਇੱਕ ਯੂਟਿਊਬ ਚੈਨਲ 'ਤੇ ਅਪਲੋਡ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੀਡੀਓ ਦੇ ਡਿਸਕ੍ਰਿਪਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ ਚੈਨਲ ਦਾ ਲਿੰਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਰਦਿਕ ਮਕਾਡੀਆ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਅਕਾਊਂਟ ਨੂੰ ਐਕਸ 'ਤੇ ਟੈਗ ਕਰਕੇ ਉਸ ਅਕਾਊਂਟ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਵੀਡੀਓ ਦੀ ਜਾਂਚ

ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕੀ ਹੈ ?

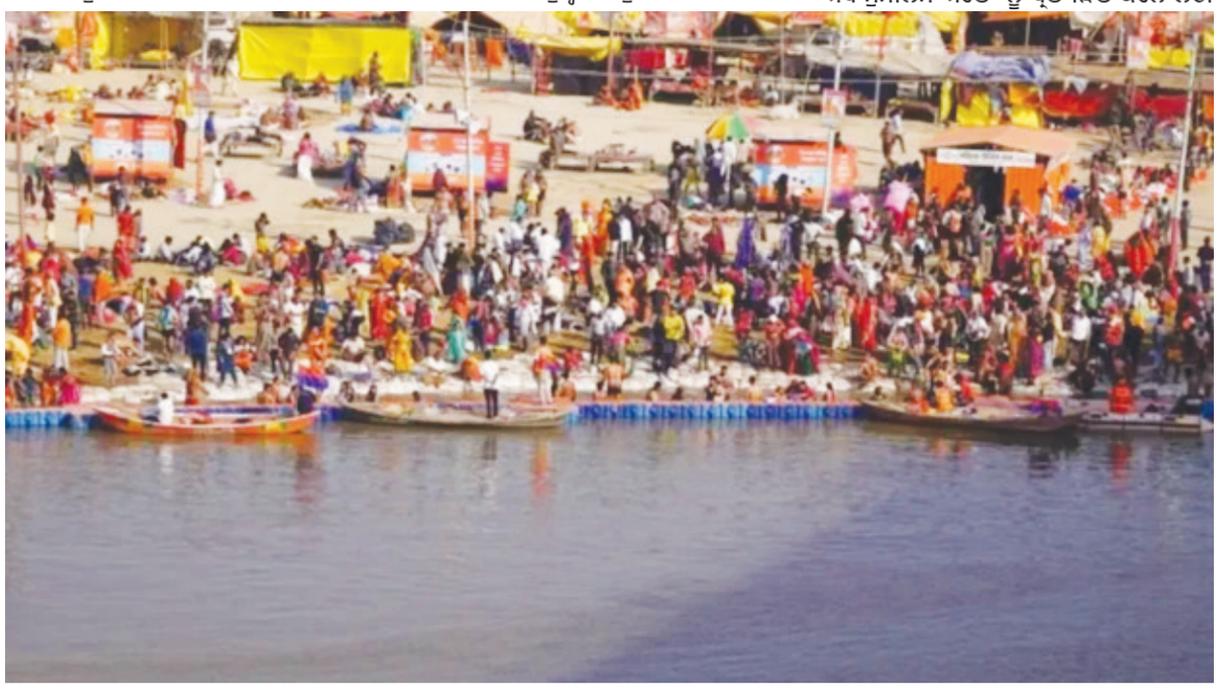
ਹੋਰ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਿਉਂ ਹਨ ? ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ, ਸਾਈਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮਾਹਿਰ ਸੁਭਮ ਸਿੰਘ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ ਵਿੱਚ ਐਂਡ-ਟੂ-ਐਂਡ ਇਨਕ੍ਰਿਪਸ਼ਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਟਰੈਕ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵੱਟਸਐਪ ਅਤੇ ਫੇਸਬੁੱਕ ਵਰਗੇ ਹੋਰ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ, ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ 'ਤੇ ਵੱਡੇ ਸਮੂਹਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿੱਚ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ। ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਲਈ ਅਕਾਊਂਟ ਬਣਾਉਣਾ ਬਹੁਤ ਸੌਖਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਮਿਟਾਇਆ ਵੀ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਲਈ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੂੰ ਟਰੈਕ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਬਾਜ਼ਾਰ, ਧੋਖਾਧੜੀ ਨੌਟਵਰਕ ਅਤੇ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਸਮੂਹ ਇਸ 'ਤੇ ਸਰਗਰਮ ਹਨ। ਸੁਭਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਸੀਮਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਕਸਰ ਉਪਭੋਗਤਾ ਦੀ ਗੋਪਨੀਯਤਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਡੇਟਾ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੁਭਮ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਸਖ਼ਤ ਕਾਨੂੰਨ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਲਈ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।” ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਬਿਹਤਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ ਦੁਬਈ ਤੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਯੂਰਪੀਅਨ ਯੂਨੀਅਨ ਜਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਇਸ ਐਪ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ 'ਤੇ ਲੰਬੇ ਸਮੂਹ ਅਤੇ ਚੈਨਲ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨਾ ਲਗਭਗ ਅਸੰਭਵ ਹੈ।

ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੀਡੀਓ ਵਿੱਚ ਮਰੀਜ਼ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਗੁਜਰਾਤੀ ਵਿੱਚ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਸੁਣਿਆ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਛੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਭਾਲ ਅਜੇ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ ਚੈਨਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੈਕਿੰਗ ਰਾਹੀਂ ਸਾਰੇ ਵੀਡੀਓਜ਼ ਦਾ ਨੇਕਸਸ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋ ਹੈਕਰਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅੰਨਲਾਈਨ ਨਿਲਾਮੀ ਵਰਗੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਜੁਲਾਈ 2021 ਵਿੱਚ 'ਸੁੱਲੀ ਡੀਲਜ਼' ਅਤੇ 2022 ਵਿੱਚ 'ਬੁੱਲੀ ਬਾਈ' ਨਾਮਕ, ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਦੀ ਆਨਲਾਈਨ ਬੋਲੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਹੰਗਾਮਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਬੋਲੀ ਓਪਨ ਸੋਰਸ ਐਪ ਗਿਟਹਬ 'ਤੇ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਐਪ 'ਤੇ, ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮੋਰਫ ਕਰਕੇ (ਆਪਣੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਬਦਲ ਕੇ) ਆਨਲਾਈਨ ਪੋਸਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। 'ਸੁੱਲੀ ਡੀਲਜ਼' ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਇੰਦੌਰ ਤੋਂ 25 ਸਾਲਾ ਵੈੱਬ ਡਿਜ਼ਾਈਨਰ ਓਮਕਾਰੇਸ਼ਵਰ ਠਾਕੁਰ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਦਿ ਹਿੰਦੂ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਓਮਕਾਰੇਸ਼ਵਰ ਠਾਕੁਰ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇਹ ਐਪ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ

ਬਣਾਈ ਸੀ। ਠਾਕੁਰ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਐਕਸ (ਉਸ ਸਮੇਂ ਟਵਿੱਟਰ) 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ, ਜੋ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਟ੍ਰੋਲ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਜਦਕਿ ਬੁੱਲੀ ਬਾਈ ਐਪ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮੁੱਖ ਖਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਤਿੰਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਲੋਕ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਬੰਗਲੁਰੂ ਤੋਂ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਮਾਰਚ 2022 ਵਿੱਚ, ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਮਾਨਸਿਕਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ
ਮਹਾਂਕੁੰਭ ਅਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੇ ਕਈ ਗੰਭੀਰ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਸੀਨੀਅਰ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ ਡਾਕਟਰ ਨਿਮਿਸ਼ ਜੀ ਦੇਸਾਈ ਬੀਬੀਸੀ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜੈਂਡਰ ਰੋਲਜ਼ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਫੈਲਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਮਰਦਾਂ ਦੀ ਔਰਤਾਂ 'ਤੇ ਹਾਵੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰਾ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ਆਧੁਨਿਕ ਤਕਨੀਕ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਇਸ ਸੋਚ ਨੂੰ ਸੌਖਿਆਂ ਹੀ ਅੰਜਾਮ ਦੇ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਪਿਛਲਾ ਕਾਰਨ ਸਿਰਫ ਪੈਸਾ ਕਮਾਉਣਾ ਵੀ ਹੈ। ਡਾਕਟਰ ਦੇਸਾਈ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਕੋਈ ਸਖ਼ਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਡਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ ਕਰਿਸ਼ਮਾ ਮਹਿਰਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਜੈਂਡਰ ਰੋਲਜ਼ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਸਤੂ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਨਾਲ, ਮਰਦ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮਰਦਾਂ ਦੇ ਇਸ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਵੀ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਏਕੀ ਵਾਰ ਮਰਦਾਂ ਦੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਲਈ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਮਰਦ ਅੰਦਰ ਔਰਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਪੈਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਪਾਉਂਦੀ।”

ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹਨ ?
ਵਕੀਲ ਰਾਧਿਕਾ ਬਾਪਰ ਨੇ ਬੀਬੀਸੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ, ਭਾਰਤੀ ਨਿਆਂ ਸੰਹਿਤਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਾਰਾ 509 ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਦੀ ਨਿੱਜਤਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 509 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਨੂੰ ਆਬਜੈਕਟੀਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਰਤੋਂ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਵੀ ਇੱਕ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ।

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Khara Sach

Chief Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 294

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

06 MARCH TO 07 MARCH, 2025

EVENT
MANAGED BY

LONG ISLAND PUNJABI CIRCLE
PRESENTS

SEMETROPOLITAN

LACC

GRAND
PRIZE

GET A CHANCE TO WIN A CAR
IN VAISAKHI MELA
24 MONTHS LEASE OR EQUIVALENT
AMOUNT CAN BE COLLECTED*

NEW YORK BIGGEST

5th Annual

VAISAKHI MELA IN LONG ISLAND

FREE
ENTRY

FREE
ENTRY

... celebrating our rich culture ...

FUN DAY
FUN DAY
FUN DAY

LIVE MUSIC CONCERT

LIVE PERFORMANCE

KIDS ACTIVITY

VENDORS

LOCATION

SCAN ME

SUN • MAY 18TH, 2025

12:00PM TO 6:30PM

NASSAU COMMUNITY COLLEGE

PARKING
LOT 4A

(RIGHT ACROSS FROM NASSAU COUSEUM)

1 EDUCATION DR, GARDEN CITY, NY 11530

FOR SPONSORSHIP OR MORE INFO CALL

Onkar Singh
212-300-6511

Rajeev Maini
917-335-7133

Jay Singh
516-857-5297

Deepak Bansal
516-304-8808

Jay Sharma
516-808-6440

EVENTMASTER/ © | WWW.EVENTMASTER.NYC

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 294

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

06 MARCH TO 07 MARCH, 2025

14th OUTSTANDINGWOMEN'S ACHEIVEMENTS AWARDS GALA 2025

Celebrating the strength, dignified and accomplished Chairperson Indu Jaiswal and the success of the were recognized and resilience, and remarkable women of substance at their Gala Chair Shammi Singh, outstanding achievements by honored. The honorees were achievements of women, with 14th Annual Women's known for their strong these distinguished presented with special the aim of Inspiring others to Achievements Awards Gala commitment and dedication to personalities in the presence citations from Nassau County understand and value **this past weekend at the** the community cause, along of many accomplished guests Executive, Town of Oyster women's inclusion to forge a **Akbar Banquet in Long** with the entire team of IAF, and community leaders. Bay, Town of Hempstead, better world, Indian American **Island.** were the organizing force Several distinguished women, Town of North Hempstead and Forum honored several Under the leadership of behind the GALA, celebrating representing various sectors Nassau County Legislature.

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 294

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

06 MARCH TO 07 MARCH, 2025

14th OUTSTANDINGWOMEN'S ACHEIVEMENTS AWARDS GALA 2025

ਸੁਫਨੇ ਦੀ ਉਡਾਰੀ

ਆਧੁਨਿਕ ਯੁੱਗ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦਾ ਯੁੱਗ ਹੈ। ਸਮਾਨ ਖਰੀਦਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਦੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਟਲ ਚ ਕਮਰਾ ਲੈਣਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਕਿਸੇ ਜਗਾ ਦਾ ਮੌਸਮ ਤੇ ਪੌਣ ਪਾਣੀ ਦੇਖਣਾ ਹੋਵੇ ਸਭ ਤੁਸੀ ਮਿਟਾਂ ਸਕਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਫੜੇ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦੇਣੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਕੋਈ ਬਿਲ ਤਾਰਨਾ ਹੋਵੇ ਤੁਸੀ ਸਕਿੰਟਾਂ ਚ ਅਜਿਹੇ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਆਧੁਨਿਕ ਯੁੱਗ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਨੇ ਜਵਾਨਾਂ ਤੋਂ ਜਵਾਨੀ ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਪਨ ਬੱਚੇ ਲਿਆ ਹੈ। ਬੱਚੇ, ਜਵਾਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਤੱਕ ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੋਬਾਇਲ ਨਾਲ ਚਿੱਠੀਆ ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗੀ ਵਾਂਗ ਦਿਸੇਗਾ। ਮੈਂ ਜਦੋਂ ਆਪਣੀ ਦਾਦੀ ਜੀ ਤੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜਮਾਨੇ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣਦਾ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆਂ ਲਗਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਲੋਕ ਕਿੰਨੇ ਸਾਢੇ ਤੇ ਸੱਚੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਕੋਈ ਦਿਖਾਵਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਸਾਰੇ ਮਿਲ ਕੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਬੱਚੇ ਬੇਰੀਆਂ ਤੋਂ ਤੋੜ ਕੇ ਬੇਰ ਖਾਂਦੇ ਸਨ। ਪੈਦਲ ਹੀ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਕੂਲ ਚ ਪੜ੍ਹਨ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਲੋਕ ਸਾਈਕਲਾਂ ਤੇ ਕੰਮਕਾਰ ਕਰਨ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਸਭ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿੰਨੀ ਵਧੀਆਂ ਤੇ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋਵੇਗੀ ਉਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ। ਅੱਜ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਦੌੜ ਭੱਜ ਨੇ ਤਾਂ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਮਸ਼ੀਨ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਏ। ਉਦੋਂ ਇਕ ਮੈਂਬਰ ਕਮਾਉਂਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਬੈਠ ਕੇ ਖਾ ਲੈਂਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਵੀ ਵਧੀਆਂ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਹੁਣ ਸਾਰੇ ਜਣੇ ਰਲ ਕੇ ਵੀ ਕਮਾ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਵੀ ਮੁਢਲੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਹੀ ਪੂਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ। ਕਦੇ ਕਦੇ ਦਿਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਸੁਫਨੇ ਚ ਅਜਿਹੇ ਉਡਾਰੀ ਮਾਰਾਂ ਕਿ ਉਸ ਸ਼ਾਂਤ ਤੇ ਸੁਖਦਾਈ ਯੁੱਗ ਚ ਜਾਂ ਵਸਾਂ।

ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ
9915806550 ਪਟਿਆਲਾ

ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਔਰਤ ਦਿਵਸ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਸਮਝਣ ਦੀ ਲੋੜ

ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਔਰਤ ਦਿਵਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 8 ਮਾਰਚ 1857 ਨੂੰ ਨਿਊਯਾਰਕ (ਅਮਰੀਕਾ) ਵਿੱਚ ਔਰਤ ਕੱਪੜਾ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬਿਹਤਰ ਮਜ਼ਦੂਰੀ, ਕੰਮ ਦੇ ਬਿਹਤਰ ਹਾਲਾਤ ਅਤੇ ਮਰਦਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਮੁਜ਼ਹਾਰੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 1910 ਵਿੱਚ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੀਆਂ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ 8 ਮਾਰਚ ਦੇ ਦਿਨ ਨੂੰ ਹਰ ਸਾਲ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਔਰਤ ਦਿਵਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਨਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ। ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਔਰਤ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਿਨ ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵੱਡੇ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦਾ ਅਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਨਾਂ ਰੋਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਮਰਦਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਲ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵੀ ਔਰਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਰੂੜੀਵਾਦੀ ਰਵਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਚਲੋਂਦੀ ਦੇਣ ਲਈ 7 ਤੇ 8 ਮਾਰਚ ਦੀ ਦਰਮਿਆਨੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਹਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ

ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਸੜਕ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਸ਼ਾਮੀ 7 ਤੋਂ ਰਾਤੀਂ 1 ਵਜੇ ਤੱਕ ਔਰਤਾਂ ਤੇ ਲੜਕੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਔਰਤ ਦਿਵਸ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਜਾਂ ਇਸਦਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮਹੱਤਵ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਲੋਕ ਜਾਣਦੇ ਹਨ। ਆਮ ਵੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਿਨ ਨੂੰ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਤਿਹਾਰ, ਖਰਿਦਦਾਰੀ ਕਰਨ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਕਰਨ, ਵਧਾਈ ਸਦੇਸ਼ ਦੇਣ, ਗਿਫ਼ਟ ਆਦਿ ਦੇਣ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਦਿਨ ਦੇ ਅਸਲ ਅਰਥ ਨੂੰ ਲੋਕ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਨ ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵੱਡੇ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਅੱਜੇ ਤੱਕ ਵੀ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਔਰਤ ਨੂੰ ਮਰਦ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਵਿੱਚ ਭਾਵੇਂ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਅਧੁਨਿਕਤਾ ਆ ਗਈ ਹੋਵੇ ਪਰ ਔਰਤ ਨੂੰ ਹੁਣ ਵੀ ਮਰਦ ਦੀ ਦਾਸੀ ਜਾਂ ਬੱਚੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨ, ਘਰ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਵਾਉਣ, ਸਰੀਰਕ ਭੁੱਖ ਮਿਟਾਉਣ ਦਾ ਸਾਧਨ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਔਰਤ ਜੀਵਨ ਦੇ ਹਰ ਪੜਾਅ ਤੇ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਰਦ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਕਨੂੰਨ ਨੇ

ਭਾਵੇਂ ਸੁਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਹੱਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਪਰ ਅਸਲੀਅਤ ਵਿੱਚ ਸੁਨੂੰ ਇਸ ਹੱਕ ਤੋਂ ਵਾਝਿਆਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਵੀ ਕੁੜੀ ਜੰਮਣ ਤੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਸੋਗ ਵਰਗਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਮਾਲ ਦੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੁੜੀ ਜੰਮਣ ਦਾ ਦੁੱਖ ਘਰ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰਾਂ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰਾਂ, ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਆਦਿ ਹਰ ਕੋਈ ਹੀ ਭਰੂਣ ਹੱਤਿਆ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਿਨ ਬਦਿਨ ਘੱਟ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੀ ਇਹ ਬਿਮਾਰੀ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਈ, ਇਹ ਤਾਂ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਹੀ ਚੱਲੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਇਸਦਾ ਸਿਰਫ ਢੰਗ ਤਰੀਕਾ ਹੀ ਬਦਲਿਆ ਹੈ। ਮਾਦਾ ਭਰੂਣ ਹੱਤਿਆ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਣ ਔਰਤ ਦੀ ਨਾ ਬਰਾਬਰੀ ਹੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਔਰਤ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਪਿਤਾ

ਪੁਰਖੀ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ 1994 ਵਿੱਚ ਦਾਜ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਨੂੰਨ, ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਰੋਕੂ ਐਕਟ 2006 ਤੇ ਔਰਤ ਹਿੰਸਾ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਨੂੰਨ 2005 ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹਾਲੇ ਤਕ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਹਰ ਦਿਨ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਹੋ ਰਹੇ ਜਬਰ, ਛੇੜਛਾੜ ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਜਿਣਸੀ ਅਪਰਾਧ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਤ ਐਨੇ ਮਾੜੇ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਕਿ ਬੱਚੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਖਸ਼ਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ। ਅੱਜ ਭਾਰਤੀ ਔਰਤ ਨਾ ਘਰ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ ਨਾ ਹੀ ਬਾਹਰ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਔਰਤ ਵਿਰੋਧੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਕਾਰਡ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਪਰ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਿਨ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਅਬਾਦੀ ਦੀਆਂ ਅੱਧੀਆਂ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ, ਅਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰੀ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਇਹ ਦਿਨ ਐਲਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਗੁਲਾਮ ਬਣਾ ਕੇ ਨਹੀਂ

ਚਾਨਣ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਔਲਖ
ਐੱਮ. ਏ. ਜਰਨਲਿਜ਼ਮ
9876888177

ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਔਰਤ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਸਮੁੱਚੀ ਕਿਰਤ ਜਮਾਤ ਦੀ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਸਿਆਸੀ ਧਰਾਤਲ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਔਰਤ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਖੁਦ ਜੁਝਾਰੂ ਲਹਿਰ ਚਲਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਬਣੇ ਕਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮਰਦਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਔਰਤ ਦਿਵਸ ਤੇ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਹਾਰ ਆਦਿ ਦੇਣ ਦੀ ਥਾਂ ਹਰ ਸਮੇਂ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜ਼ਾਦੀ, ਸਨਮਾਨ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਹੌਲੀ ਰੰਗਾ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਹੈ। ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਚਾਹੇ ਉਹ ਬੱਚਾ ਹੋਵੇ, ਨੌਜਵਾਨ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਵੱਡੀ ਉਮਰ ਦੇ ਲੋਕ, ਸਾਰੇ ਹੀ ਹੌਲੀ ਦੇ ਰੰਗਾ ਵਿਚ ਰੰਗ ਕੇ ਖੁਬ ਮਸਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮਿਆਂ ਤੋਂ ਗੁਲਾਲ ਹੀ ਅਸਲੀ ਰੰਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਹੌਲੀ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੰਗ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਲੱਗ ਪਈ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਇਹ ਰੰਗ ਨਾ ਚਾਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਵੀ ਕਿਸੇ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਰੰਗ ਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਇਹ ਸਾਡੀ ਚਮੜੀ, ਅੱਖਾਂ, ਹੱਥਾਂ, ਪੈਰਾਂ

ਅਤੇ ਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੌਲੀ ਖੇਡਦੇ ਸਮੇਂ ਸਾਨੂੰ ਕੁਝ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹੌਲੀ ਖੇਡਦੇ ਲਈ ਰੰਗਾ ਦੀ ਚੋਣ ਬਹੁਤ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਬਾਜ਼ਾਰ 'ਚ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਰੰਗਾਂ 'ਚ ਕਈ ਕਈ ਕੈਮੀਕਲ ਵੀ ਮਿਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸਾਡੀ ਚਮੜੀ ਅਤੇ ਅੱਖਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਖਤਰਨਾਕ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕੇ ਕੁਦਰਤੀ ਅਤੇ ਹਰਬਲ ਰੰਗਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹੌਲੀ ਖੇਡਣ

ਲਈ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕੇ ਮੋਟੇ ਕੱਪੜੇ ਪਹਿਨਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ ਕਿ ਇਹ ਪੂਰੇ ਸ਼ਰੀਰ ਨੂੰ ਢਕਣ ਤਾਂ ਕਿ ਰੰਗ ਤੁਹਾਡੀ ਚਮੜੀ ਨੂੰ ਨਾ ਲੱਗਣ। ਹੌਲੀ ਖੇਡਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਕੋਲਡ ਕ੍ਰੀਮ ਲਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ, ਤਾਂ ਕਿ ਹੌਲੀ ਦੇ ਰੰਗ ਚਮੜੀ 'ਤੇ ਨਾ ਚਿਪਕ ਸਕਣ ਅਤੇ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਚਮੜੀ ਨੂੰ ਸਾਫ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਹੌਲੀ ਖੇਡਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾਰੀਅਲ ਦਾ ਤੇਲ ਲਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਰੰਗ ਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ

ਜ਼ਰਾ ਸੰਭਲ ਕੇ ਖੇਡੋ ਹੌਲੀ

ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ। ਹੌਲੀ ਖੇਡਣ ਸਮੇਂ ਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕੱਪੜੇ ਜਾਂ ਦੁੱਪਟੇ ਆਦਿ ਨਾਲ ਢੱਕ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਰੰਗਾਂ ਦਾ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾ ਪਵੇ। ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੇ ਵਾਲ ਲੰਮੇ ਹਨ ਤਾਂ ਵਾਲ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਹੌਲੀ ਖੇਡਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹੌਲੀ ਖੇਡਦੇ ਸਮੇਂ ਨਹੁੰਆਂ 'ਤੇ ਵੈਸਲੀਨ ਲਾਉਣੀ ਲਾਭਕਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਰੰਗਾਂ ਦਾ ਬੁਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਹੌਲੀ ਖੇਡਣ ਲਈ ਗੁਲਾਲ ਜਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਹਰਬਲ ਰੰਗਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹੌਲੀ ਖੇਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਾਜੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਨਹਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਨਹਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚਮੜੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਮਾਇਸਚਾਈਜ਼ਰ ਲਗਾ ਲੈਣਾ ਲਾਭਕਾਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹੌਲੀ ਖੇਡਣ ਤੋਂ

ਬਾਅਦ ਚਮੜੀ ਰੁੱਖੀ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਬਦਾਮ ਦਾ ਤੇਲ ਜਾਂ ਜੈਤੂਨ ਦੇ ਤੇਲ ਦੀ ਮਾਲਿਸ਼ ਕਰੋ। ਹੌਲੀ ਖੇਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧੋ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੈਂਪੂ ਨਾਲ ਧੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੰਡੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਵਾਲ ਸੁੱਕ ਜਾਣ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਤੇਲ ਲਗਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਹੌਲੀ ਖੇਡਦੇ ਸਮੇਂ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਰੰਗ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਤਾਜੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਛਿੱਟੇ ਮਾਰੋ ਜਿ ਜਿਆਦਾ ਜਲਣ ਹੋ ਰਹੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਮਾਹਿਰ ਨੂੰ ਵਿਖਾਓ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕੇ, ਅੱਖਾਂ ਅਤੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਰੰਗ ਸੁੱਟਣ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰੋ ਚਮੜੀ ਜਾਂ ਚਿਹਰੇ ਤੋਂ ਰੰਗ ਉਤਾਰਨ ਲਈ ਝਾਵੇਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ

ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ
ਮੈਨ ਏਅਰ ਫੋਰਸ ਰੋਡ, ਬਠਿੰਡਾ

ਸਖਤ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਚਮੜੀ 'ਤੇ ਜਲਣ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕੈਲਾਮਾਈਨ ਲੋਸ਼ਨ ਲਗਾਓ, ਜੇ ਫਿਰ ਵੀ ਠੀਕ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਚਮੜੀ ਮਾਹਿਰ ਦੀ ਸਲਾਹ ਲਵੋ ਹੌਲੀ ਦੌਰਾਨ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਹੌਲੀ ਖੇਡਣ 'ਚ ਕਾਲਾ ਤੇਲ, ਗਰੀਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਹੀ ਕਰੋ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਹੌਲੀ ਖੇਡਣ ਦਿਓ। ਹੌਲੀ ਖੇਡਦੇ ਸਮੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਇਸ ਤਿਉਹਾਰ ਦਾ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਆਨੰਦ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਹਫ਼ਤਾਵਾਰੀ ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

Weekly Preetnama www.preetnama.com
+1 (201) 312-4180

PRITPAL KAUR
Editor-In-Chief
+1 201-312-4180
+1 917-328-8436

ADVISORY BOARD

- Joga Singh
- Jaswinder Singh New Jersey
- Mindi Manak NewYork
- Jagjit Singh Dasuya
- Gurmeet Singh Dhalwan Chicago
- G. S Singh Punjab
- Sujan Nag, USA
- Dr. Jagdeep Dhimaan, India
- Sarabjit Kaur Punjab
- Sukhmandar Brar (Bhagata Bhaika) Vancouver,

Sunil Kumar Gund (Journalist) India

Raj Rani Video editor

Jagmeet Kaur 97817-41631

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਂ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸਲਾਮਤੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹੈ। ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਵਿੱਚ ਛਪੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਾਦਕ ਜਾਂ ਅਖਬਾਰ ਦਾ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਈਮੇਲ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਈਮੇਲ ਵਾਲੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਨੂੰ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾੱਟ ਛਾੱਟ ਕਰਨ ਦਾ ਜਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾ ਛਾਪਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਸਤਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਛਪੀ ਸਮਗਰੀ ਲਈ ਇਸਤਿਹਾਰਦਾਤਾ ਖੁਦ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸਤਿਹਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਕੀਮਤ, ਵਰੰਟੀ, ਕੁਆਲਿਟੀ, ਸੁਝਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇਸਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗੀ।

The Preetnama is not responsible or legally liable for any news, article, advertisement or typing mistakes in the news or articles

ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਪਾਠਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲੇਖ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਫੋਨ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਲਈ ਲਈ ਖਿਮਾ ਦੇ ਜਾਚਕ ਹਾਂ। ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਵੱਲੋਂ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੀ ਲੇਖ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਢੁਕਵੀਂ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

Preetnamausa@gmail.com
www.preetnama.com

ਬਿਰਧ ਆਸ਼ਰਮ ਛੱਡੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਪੁੱਤ-ਨੂੰਹ ਹੁਣ ਮਹਾਂਕੁੰਭ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਨ ਗਏ

ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਮੈਂ ਇੱਕ ਖਬਰ ਪੜ੍ਹੀ ਕਿ ਬਿਰਧ ਆਸ਼ਰਮ ਵਿੱਚ ਛੱਡੇ ਇੱਕ ਬਜ਼ੁਰਗ ਮਾਂ ਬਾਪ ਨੇ ਜਦੋਂ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤ ਨੂੰਹ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਅੱਗੋਂ ਜਵਾਬ ਮਿਲਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕੁੰਭ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਨ ਆਏ ਹੋਏ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਮੇਰੇ ਮਨ ਨੂੰ ਬੜੀ ਠੋਸ ਲੱਗੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕੁੱਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਬੀਤੀ ਇੱਕ ਅਖੀਂ ਡਿੱਠੀ ਘਟਨਾ ਚੇਤੇ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਕਰੀਬ 75 ਸਾਲ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਬਜ਼ੁਰਗ ਕਾਫੀ ਬਿਮਾਰ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਮੰਜੇ ਉੱਤੇ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਟੀ ਪਾਣੀ ਫੜ੍ਹਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਪਤੀ ਤੇ ਪਤਨੀ ਦੋਵੇਂ ਸਰਸੇ ਵਾਲੇ ਬਾਬੇ ਦੇ ਚੋਲੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਰਸੇ ਵਾਲੇ ਡੇਰੇ ਵਿੱਚ ਭੰਡਾਰਾ ਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਬੇ ਦੇ ਚੋਲੇ (ਪ੍ਰੇਮੀ) ਖਾਸ ਮਹੱਤਤਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਜਾਣਾ ਸ਼ੁੱਭ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਸੋ ਉਸ ਬਜ਼ੁਰਗ ਬਾਬੇ ਆਪਣੇ ਗੁਆਂਢੀ ਭਤੀਜੇ ਨੂੰ ਅਤੇ ਕੰਮ ਵਾਲੀ ਬੀਬੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਹਿ ਕੇ ਦੋਵੇਂ ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਡੇਰੇ ਚਲੇ ਗਏ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਬਜ਼ੁਰਗ ਜ਼ਿਆਦਾ ਢਿੱਲਾ ਹੋ ਗਿਆ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਟੈਕ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਫਿਰ ਫੋਨ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਹ ਆ ਗਏ ਤਾਂ ਸਾਰਾ ਪਿੰਡ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੜੀਆਂ ਲਾਹਨਤਾਂ ਪਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਵਾਹ ਓਏ ਵੱਡੇ ਡੇਰਾ ਪ੍ਰੇਮੀਓ, ਬਾਬੇ ਦੇ ਚੋਲੇਓ, ਇਹ ਭੰਡਾਰਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੀ ਤਾਰੇਗਾ, ਕੀ ਫਲ ਦੇਵੇਗਾ ਜੇ ਪੁੱਤਰਾ ਤੈਨੂੰ ਉਂਗਲੀ ਫੜ੍ਹ ਕੇ ਤੋਰਨ ਵਾਲਾ, ਤੈਨੂੰ ਮੋਢਿਆਂ 'ਤੇ ਚੁੱਕ ਕੇ ਖਿਡਾਉਣ ਵਾਲਾ, ਤੇਰੀ ਹਰ ਖਾਹਿਸ਼ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਤੈਨੂੰ ਸਖਤ ਮਿਹਨਤ ਮੁਸ਼ੱਕਤ ਕਰਕੇ ਜ਼ਮੀਨ ਬਣਾ ਕੇ ਦੇਣ ਵਾਲਾ, ਤੈਨੂੰ ਦੁੱਖਾਂ ਤਕਲੀਫਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾ ਕੇ ਇੰਨਾ ਵੱਡਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਸ ਬਾਪ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸੰਭਾਲ ਅੱਜ ਵਧੇਰੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਕਿ ਭੰਡਾਰੇ 'ਤੇ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਭਾਵੇਂ ਤੂੰ ਸਸਕਾਰ ਵੇਲੇ ਬਾਪ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਘਿਉ ਪਾਈ ਜਾਈਂ ਅਤੇ ਭੋਗ ਵੇਲੇ ਕਿੰਨੇ ਵੱਡੇ ਲੰਗਰ ਲਗਾਈ ਜਾਵੀਂ ਸਭ ਵਿਅਰਥ ਹਨ ਜੇ ਜਿਉਂਦੇ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਮਹਾਂਕੁੰਭ ਦੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਘਰਾਂ ਰੱਖ ਕੇ ਪੁੱਤ ਨੂੰਹ ਆਪਣੇ ਮਾਂ ਬਾਪ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਬਿਰਧ ਆਸ਼ਰਮ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜਿੰਨੇ ਮਰਜ਼ੀ ਮਹਾਂਕੁੰਭ ਦੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰੀ ਜਾਣ ਰੱਬ ਬਿਲਕੁੱਲ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਇੱਕ ਗੱਲ ਮੇਰੇ ਇੱਕ ਮਿੱਤਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਮੈਨੂੰ ਸੁਣਾਈ ਕਿ ਮੈਂ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਤੇ ਘਰ ਜਾਣਕਾਰ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਵਾਨ ਪੁੱਤਰ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਅੱਗੇ ਖੜ੍ਹਾ ਆਪਣੀ ਪੱਗੜੀ ਠੀਕ ਠਾਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਬੁੱਢੇ ਬਾਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਬੇਟਾ ਅੱਜ ਗਰਮੀ ਬਹੁਤ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਪਿਆਸ ਲੱਗੀ ਹੈ ਪਾਣੀ ਤਾਂ ਫੜਾ ਦੇ ਪੀਣ ਲਈ ਤਾਂ ਅੱਗੋਂ ਮੁੰਡਾ ਬੋਲਿਆ ਬਾਪੂ ਮੈਨੂੰ ਕਾਹਲੀ ਹੈ ਜਾਣ ਦੀ ਮੈਂ ਲੋਟ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਪਾਣੀ ਵਾਲਾ ਘੜਾ ਅਤੇ ਉੱਤੇ ਗਿਲਾਸ ਤੇਰੇ ਨੇੜੇ ਪਏ ਹਨ ਤੂੰ ਗਿਲਾਸ ਭਰ ਕੇ ਆਪ ਹੀ ਪਾਣੀ ਪੀ ਲੈ। ਫਿਰ ਉਹ ਬੋਲਿਆ ਮੈਨੂੰ ਜਦੋਂ ਕਿਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਕਾਹਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਹਿ ਦਿੰਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਇੰਜ ਬੁੜ ਬੁੜ ਕਰਦਾ ਉਹ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਫੜਾ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਭਾਗਵਾਨੋਂ ਇਹ ਆਪਣਾ ਬਰਖੁਰਦਾਰ ਅੱਜ ਕਿੱਥੇ ਇੰਨੀ ਕਾਹਲੀ ਵਿੱਚ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਾਤਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਛਬੀਲ ਲਗਾਉਣੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੱਲ ਨੂੰ ਗੁਰਪੁਰਬ ਹੈ। ਇਸ 'ਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨੇ ਹੱਸ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਾਹ ਓ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸੁਆਰਥੀ ਸੰਤਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ : ਮੌਮਬੱਤੀਆਂ ਵੱਡੇ ਸੇਵਕੋ, ਜਿਹੜੇ ਪੁੱਤਰ ਆਪਣੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਮਾਂ ਬਾਪ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦਾ ਗਲਾਸ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਉਹ ਬਾਹਰ ਜਿੰਨੀਆਂ ਮਰਜ਼ੀ ਛਬੀਲਾਂ

ਲਗਾਈ ਜਾਣ ਤਾਂ ਕੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਦੇਣਗੇ, ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ ਹੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭੁੱਖੇ ਪਿਆਸੇ ਮਾਂ ਬਾਪ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੀ ਰੱਬ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਇਹ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵੀ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ :

ਮਾਂ ਪਿਓ ਪਰਹਰਿ ਕਰੈ ਪੂਜ ਦੇਵੀ ਦੇਵ ਨਾ ਸੇਵ ਕਮਾਣੀ।
ਮਾਂ ਪਿਓ ਪਰਹਰਿ ਕਰੈ ਦਾਨ ਬੇਈਮਾਨ ਅਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਣੀ।
ਇਵੇਂ ਹੀ ਇੱਕ ਗੀਤਕਾਰ ਦੇ ਬੋਲ ਵੀ ਹਨ ਕਿ :
ਘਰ ਮਾਪੇ ਭੁੱਖੇ ਬੈਠੇ ਤੂੰ ਲੰਗਰ ਲਾਉਂਦਾ ਫਿਰਦਾ, ਜਗਰਾਤੇ ਪਾਠ ਕਰਾਵੇਂ ਪਰ ਦਇਆ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਹਿਰਦਾ, ਜੇ ਰੱਬ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਨਾ ਰਾਜੀ ਨਾਤਤ ਜਾ ਮੰਦਿਰ ਤੇ ਨਾ ਬਣ ਕਾਜੀ,

ਸਭ ਤੀਰਥ ਜਾਣੇ ਛੱਡ ਕੇ ਤੂੰ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਸੇਵ ਕਮਾ ਲੈ, ਰੱਬ ਆਪੇ ਰਾਜੀ ਹੋਜੁਗਾ.....। ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਚਮਕ ਔਰ ਮਕਾਨ ਦੀ ਉਚਾਈ 'ਤੇ ਨਾ ਜਾਓ, ਜਿਸ ਘਰ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਹਸਦੇ ਹੋਏ ਮਿਲਣ ਤਾਂ ਸਮਝ ਲੈਣਾ ਕਿ ਘਰ ਅਮੀਰਾਂ ਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅੱਜ ਦੀ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਅੱਜ ਉਸ ਤਕਨੀਕੀ ਯੁੱਗ ਦੀ

ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ

ਆਧੁਨਿਕ ਵਿੱਦਿਆ ਦੀ ਧਾਰਨੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਤਕਨੀਕੀ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਂ ਬਾਪ ਵੇਲੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਪੀੜ੍ਹੀ ਅੱਜ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਪਤਾ ਹੈ ਇਹ ਤਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਖਿਆਲਾਂ ਦੇ ਹਨ, ਐਵੇਂ ਬੋਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਵੇਂ ਪਾੜ੍ਹਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੋਟੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਤੋਂ ਪਾਲ ਪਲੱਸ ਕੇ, ਕਰੜੀ ਮਿਹਨਤ ਮੁਸ਼ੱਕਤ ਕਰਕੇ ਹੀ ਮਾਂ ਬਾਪ ਨੇ ਅੱਜ ਇਸ ਤਕਨੀਕੀ ਗਿਆਨ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਹੈ ਪਰ ਹੁਣ ਇਹ ਬਜ਼ੁਰਗ ਹੋਏ ਮਾਂ ਬਾਪ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਘਾਲਣਾ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਆਹੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਈ ਵਾਰ ਅੱਜ ਦੀ ਫੋਕੀ ਪੱਛਮੀ ਸਭਿਅਤਾ ਵਿੱਚ ਰੰਗੀ ਹੋਈ ਪਤਨੀ ਦੇ ਮਗਰ ਲੱਗ ਕੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਮਾਂ ਬਾਪ ਨੂੰ ਬਿਰਧ ਆਸ਼ਰਮ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਵੇਂ ਹੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਦਵਾਨ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਂ ਬਾਪ ਟੀਨ ਦੇ ਉਸ ਸ਼ੌਂਡ ਵਰਗੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਆਪਣੇ ਹੋਠ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਮੀਂਹ ਹਨੇਰੀ, ਝੱਖੜਾਂ, ਗੜਿਆਂ, ਧੁੱਪਾਂ ਅਤੇ ਸਰਦੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਉਪਰ ਝੱਲ ਕੇ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਹੀ ਟੀਨ ਦੇ ਸ਼ੌਂਡ ਰੂਪੀ ਮਾਂ ਬਾਪ ਬੁੱਢੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਬੱਚੇ ਜਵਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹੀ ਬੱਚੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਟੀਨ ਦਾ ਸ਼ੌਂਡ ਹੁਣ ਅਵਾਜ਼ ਬਹੁਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ ਬਜ਼ੁਰਗ ਮਾਂ ਬਾਪ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬੋਲਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਹੰਢਾਏ ਘਾਟਿਆਂ ਤੇ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਬਾਰੇ ਜਦੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੁਰਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੀ ਇਸੇ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਕਾਰਨ ਹੀ ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਬਿਰਧ ਆਸ਼ਰਮਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਅੰਕੜੇ ਅਨੁਸਾਰ 100% ਵਿੱਚੋਂ 60% ਬਿਰਧ ਆਸ਼ਰਮ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਇਸ ਵੇਲੇ 80% ਤੱਕ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਜੋ ਕਰੀਬ 14 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਉਪਰ ਹੈ। ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਪੰਜਾਬ ਜਿੱਥੇ ਲੋਕ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਬਾਣੀ ਵੀ ਸੁਣਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਸ ਉੱਤੇ ਅਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਬਿਰਧ ਆਸ਼ਰਮਾਂ ਦੀ ਕਾਲਖ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਲਣ ਵਾਲੀ ਔਲਾਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਹਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਤਾਂ ਬਿਰਧ ਆਸ਼ਰਮ ਹਨ ਪਰ ਪੁੱਤਾਂ ਨੂੰਹਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਬੁਢਾਪਾ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਛੱਡੇ ਜਾਣਾ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਮੱਥੇ ਉੱਤੇ ਕਲੰਕ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੁਆਰਥੀ ਸੰਤਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ : ਮੌਮਬੱਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲੋਆਂ ਉਤੇ ਕੜਾਹੇ ਕਿਵੇਂ ਪਕਾਓਗੇ, ਜੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਸਾਂਭੋਗੇ ਤਾਂ ਖੁਦ ਬੁੱਢੇ ਹੋ ਪਛਤਾਓਗੇ।

Preetnama Talk Show

News

Social

Political

Talk Show

Music

Interview

Current Issue

PREET NAMA
ONLINE AND PRINT MEDIA
KHARA SACH
CHIEF EDITOR: PRITPAL KAUR +1 201-312-4180
Preetnama TV

Host : Pritpal Kaur Preet

Web : www.preetnama.com, Email : Preetnamausa@gmail.com

f

LIVE

Live on Facebook
page PreetnamaTv

+1 201-312-4180
+1 917-328-8436

अरब के देशों ने ग़ज़ा पर मिस्त्र की योजना को मंजूर किया, लेकिन सऊदी और यूएई पर सदेह

मिस्त्र की राजधानी काहिरा में चार मार्च को अरब लीग के नेताओं की बैठक हुई, जिसमें युद्ध की तबाही के बाद ग़ज़ा के पुनर्निर्माण को लेकर एक योजना पर सहमति बनी है। यह योजना मिस्त्र की है। मिस्त्र के राष्ट्रपति अब्दुल फतेह अल-सीसी ने कहा कि उनकी योजना को अरब लीग ने स्वीकार किया है। ड्राफ्ट डॉक्यूमेंट के अनुसार, पाँच साल की योजना पेश की गई है, जिसमें 53 अरब डॉलर खर्च करने की बात है। इस योजना के तहत सभी फ़लस्तीनी अपनी ज़मीन पर ही रहेंगे। इस समित में शामिल होने जॉर्डन के किंग अब्दुल्लाह द्वितीय, बहरीन के किंग हमाद बिन इसा अल ख़लीफ़ा, क़तर के अमीर शेख़ तमीम बिन हमाद अल थानी, कुवैत के क्राउन प्रिंस शेख़ सबाह ख़ालिद अल-हमाद अल-सबाह, सऊदी अरब के विदेश मंत्री प्रिंस फ़ैसल बिन फ़रहान और यूएई के उपराष्ट्रपति शेख़ मंसूर बिन ज़ायेद अल नाह्यान पहुँचे थे। इसके अलावा लेबनान, सीरिया, इराक़, सूडान और लीबिया के राष्ट्रपति भी आए थे। सऊदी अरब के क्राउन प्रिंस मोहम्मद बिन सलमान और यूएई के राष्ट्रपति शेख़ मोहम्मद बिन ज़ायेद अल नाह्यान के इस समित में नहीं आने से कई तरह के सवाल उठ रहे हैं। दिल्ली स्थित जवाहरलाल नेहरू यूनिवर्सिटी में पश्चिम एशिया अध्ययन केंद्र में प्रोफ़ेसर रहे आफ़ताब कमाल पाशा कहते हैं कि सऊदी के क्राउन प्रिंस और यूएई के राष्ट्रपति का इस समित में नहीं आना बताता है कि ये दोनों फ़लस्तीनियों को लेकर कितने गंभीर हैं। प्रोफ़ेसर पाशा कहते हैं, सऊदी अरब और यूएई अमेरिका के पिछले

हैं। फ़लस्तीनियों को लेकर हम इनसे कोई उम्मीद नहीं कर सकते हैं। एक तरफ़ ट्रंप की योजना है तो मिस्त्र ने भी अपनी योजना पेश कर दी है। ट्रंप मिस्त्र से ही कह रहे थे कि फ़लस्तीनियों को अपने यहाँ बसाएं, मुझे नहीं लगता है कि इस प्रस्ताव को ज़मीन पर उतारा जा सकता है। अगर इसे ज़मीन पर उतारना है तो इसराइल और अमेरिका की सहमति लेनी होगी।

हमास को लेकर विभाजन

मिस्त्र के राष्ट्रपति ने बैठक के बाद एक्स पर लिखी एक पोस्ट में कहा है, मुझे खुशी है कि अरब देशों के बीच ग़ज़ा के पुनर्निर्माण को लेकर सहमति बन गई है। इस प्लान को सफल बनाने के लिए अंतरराष्ट्रीय समुदाय से किसी प्रस्ताव या आइडिया का स्वागत है। हम अरब के भाइयों, राष्ट्रपति ट्रंप और अंतरराष्ट्रीय समुदाय के सहयोग की अपेक्षा करते हैं। अमेरिकी नेशनल सिन्क्योरिटी कार्सिल के प्रवक्ता ब्रायन ह्यूज़ ने कहा, राष्ट्रपति ट्रंप ने स्पष्ट कर दिया है कि हमास के नियंत्रण में ग़ज़ा नहीं रह सकता है। कहा जा रहा है कि ग़ज़ा में हमास जब तक रहेगा, इसराइल युद्ध बंद नहीं करेगा। ऐसे में अरब के देशों के लिए मिस्त्र की योजना को लागू करना वाकई टेढ़ी खीर है। अमेरिकी अख़बार वाल स्ट्रीट जर्नल ने अपनी रिपोर्ट में लिखा है कि खाड़ी के देश यूएई ग़ज़ा के पुनर्निर्माण में फंड नहीं देना चाहता है। वहीं मिस्त्र के लिए इसका समर्थन करना आसान नहीं है कि ग़ज़ा से हमास खत्म हो जाना चाहिए। ग़ज़ा में हमास की मौजूदगी को लेकर अरब के देश आपस में बंट सकते हैं। नवदीप सूरी कहते हैं कि पुनर्निर्माण प्रस्ताव

मिस्त्र की योजना लागू कैसे होगी?

प्रोफ़ेसर पाशा कहते हैं, मिस्त्र ने 53 अरब डॉलर की योजना पेश की है, लेकिन वो खुद कितने डॉलर देने की हालत में है? सऊदी और यूएई के बिना यह संभव नहीं है। अरब लीग के देशों में इन्हीं दोनों के पास पैसे हैं। लेकिन मुझे नहीं लगता है कि ये दोनों देश इसराइल और अमेरिका के खिलाफ़ जाकर किसी योजना के साथ आएंगे। जुबानी खर्च में क्या जाता है। अरब लीग पिछले कई दशकों से जुबानी खर्च ही कर रहा है। मिस्त्र, जॉर्डन, लेबनान, सीरिया, सूडान के पास कितने पैसे हैं? क़तर और कुवैत भी इसराइल और अमेरिका के खिलाफ़ जाने की हिम्मत नहीं रखते हैं। प्रोफ़ेसर पाशा कहते हैं कि फ़लस्तीनियों को लेकर संयुक्त राष्ट्र का प्रस्ताव लागू नहीं हो पाता है तो अरब लीग के प्रस्ताव को कौन लागू कर देगा? यूएई और मिस्त्र में भारत के राजदूत रहे नवदीप सिंह सूरी कहते हैं कि जहाँ तक अमेरिकापरस्त होने की बात है, तो पूरा अरब लीग ही ऐसा है। नवदीप सूरी कहते हैं, सऊदी अरब के क्राउन प्रिंस भले खुद नहीं गए थे लेकिन उनके विदेश मंत्री

शाही परिवार से ही हैं और यूएई के उपराष्ट्रपति भी शाही परिवार से ही हैं। ये सच है कि सऊदी और यूएई अमेरिका परस्त हैं लेकिन क्या मिस्त्र, जॉर्डन, लेबनान, क़तर और कुवैत नहीं हैं? ज़ाहिर है कि ये सब भी हैं। मिस्त्र का प्रस्ताव बहुत बढ़िया है और मुझे लगता है कि इसे लागू करवाने में भारत को भी मदद करनी चाहिए। ये बात बिल्कुल सही है कि बिना इसराइल और अमेरिका की सहमति के इसे लागू करना मुश्किल है। ग़ज़ा पर नियंत्रण तो इसराइल का ही है। मिस्त्र के राष्ट्रपति अल-सीसी ने कहा कि फ़लस्तीन को बिना एक संप्रभु देश बनाए शांति संभव नहीं है। अरब लीग की बैठक की शुरुआत में ही मिस्त्र के राष्ट्रपति ने कहा कि शांति जबरन नहीं आ सकती है और आप लोगों के साथ जबर्दस्ती नहीं कर सकते हैं। वहीं, इसराइल के विदेश मंत्रालय ने काहिरा में अरब लीग की बैठक को नाकाम बताते हुए कहा कि ग़ज़ा की जो ज़मीनी हकीकत है, उस पर बात नहीं की गई। दूसरी तरफ़ अमेरिका ने कहा है कि हमास के नियंत्रण में ग़ज़ा नहीं रह सकता है।

तभी संभव होगा, जब हमास को लेकर अरब देशों में एक राय बनेगी। प्रोफ़ेसर पाशा कहते हैं कि ट्रंप ने ग़ज़ा को अमेरिका के नियंत्रण में लेने के लिए कहा था और अरब देशों की एकजुटता इसी के खिलाफ़ है।

वाल स्ट्रीट जर्नल ने अपनी रिपोर्ट में लिखा है, सऊदी अरब और क़तर मिस्त्र की योजना के साथ हैं, लेकिन युद्ध के बाद ग़ज़ा में बाकी फ़लस्तीनियों की तरह हमास की राजनीतिक भूमिका के हिमायती हैं। दोनों ये चाहते हैं कि हमास हथियार छोड़ दे लेकिन राजनीतिक भूमिका से बाहर नहीं किया जाए। वहीं यूएई चाहता है कि हमास ग़ज़ा से पूरी तरह बाहर हो। अमेरिका ने हमास को आतंकवादी समूह की लिस्ट में रखा है। यूएई ग़ज़ा की सुरक्षा के लिए अरब के देशों से सैनिक भेजे जाने का भी विरोधी रहा है। वाल स्ट्रीट जर्नल से मिस्त्र के अधिकारियों ने कहा, %मिस्त्र चाहता है कि हमास के साथ अन्य फ़लस्तीनी गुट मिसाइल और रॉकेट जमा कर दें क्योंकि इनका इस्तेमाल इसराइल पर हमले में किया जा सकता है। ये सारे हथियार

फ़लस्तीनी स्टेट बनने तक मिस्त्र या ईयू की निगरानी में स्टोर रहेंगे। लेकिन हमास के सीनियर वार्ताकार ख़लील अल-हया ने इससे साफ़ इनकार कर दिया है। यूएई ग़ज़ा के पुनर्निर्माण में अहम भूमिका निभा सकता है लेकिन हमास के रहते ऐसा नहीं करेगा। प्रोफ़ेसर पाशा कहते हैं कि अरब के देशों के बीच फ़लस्तीनियों को लेकर पर्याप्त मतभेद हैं। प्रोफ़ेसर पाशा कहते हैं, %रात में मैं पूरा समित देख रहा था। जब फ़लस्तीनी क्षेत्र के राष्ट्रपति बोलने आए तो उन्होंने कहा कि उनके पास दस मिनट से ज्यादा समय नहीं है क्योंकि कहीं और जाना है। इसी से पता चलता है कि अरब के नेता फ़लस्तीनियों को लेकर कितने गंभीर हैं। यूएई आई2यू2 में भी। इसमें इसराइल, इंडिया, अमेरिका और यूएई हैं। जवाहरलाल नेहरू यूनिवर्सिटी में पश्चिम एशिया अध्ययन केंद्र में प्रोफ़ेसर अश्विनी महापात्रा कहते हैं कि सबसे बड़ी दिक्कत तो फंड की है। प्रोफ़ेसर महापात्रा कहते हैं, %हमास के रहते यूएई फंड नहीं करेगा। सऊदी अरब भी पहले वाला वहाबी इस्लामी मुल्क नहीं है कि इस्लाम के नाम

पर पैसे देगा। सऊदी ये सब कब का बंद कर चुका है। क़तर कुछ पैसे दे सकता है। ऐसे में सबसे बड़ा सवाल तो यही है कि फंड कहां से आएगा?

मिस्त्र की योजना में क्या है?

समाचार एजेंसी रॉयटर्स के मुताबिक़ इस बैठक में 112 पन्नों का ड्राफ़्ट दस्तावेज़ पेश किया गया है। ड्राफ़्ट दस्तावेज़ के अनुसार, पाँच साल की योजना में पहले छह महीने में मलबा हटाने का काम किया जाएगा और अस्थायी घर बनाए जाएंगे। इसकी लागत करीब तीन अरब डॉलर आएगी। इसके बाद अगले दो साल में दो लाख घर बनाए जाएंगे। वहीं दूसरे चरण में दो लाख घर और बनाए जाएंगे। 2030 तक लाखों नए घर बनकर तैयार हो जाएंगे, जिनमें करीब 30 लाख लोग रहेंगे। इसके अलावा एक एयरपोर्ट, इंडस्ट्रियल ज़ोन, होटल और पार्क भी होंगे। मिस्त्र के राष्ट्रपति ने कहा है कि स्वतंत्र फ़लस्तीनी निकाय ग़ज़ा के प्रबंधन का काम देखेगा। मिस्त्र की इस योजना का यूरोपियन यूनियन और संयुक्त राष्ट्र ने समर्थन किया है।

आधे घंटे का व्यायाम भी रखेगा बीमारियों से दूर

शरीर स्वस्थ रखने के लिए प्रतिदिन व्यायाम करना जरूरी है। अगर आप हर दिन 30 से 40 मिनट व्यायाम करते हैं तो आप बहुत सी बीमारियों से दूर रहते हैं। एक सर्वेक्षण में कहा गया है अगर कोई आदमी 70 साल का है और वह हर रोज एक्सरसाइज करता है तो उसकी उम्र बढ़ जाती है और बीमारियों से भी दूर रहता है। यह स्वस्थ रहने के लिए यह सबसे बड़ा नुस्खा है। स्वस्थ रहने के लिए अच्छा भोजन या कहें बैलेंस डाइट की बहुत जरूरत होती है क्योंकि आप जानते हैं ज्यादातर बीमारी गलत डाइट से होती है इसलिए बैलेंस डाइट को अपनाएं। आपके भोजन में उपयुक्त 3 से 5 लीटर पानी पिए हैं। फल और सब्जी खाएं, खाना को चबाकर खाएं, रात में कम खाना कम खाएं, किसी भी एक चीज का ज्यादा मात्रा में सेवन ना करें।

यह आपके जिंदगी का यह एक बहुत ही महत्वपूर्ण पहलू है! लोग इस पर ध्यान कम देते हैं! दुख देने वाले से दूर रहें, सोते समय ना सोचे, कमाई से अधिक खर्च ना करें, किसी से झूठा वादा ना करें, जिसको आप पूरा ना कर सके, बिना मतलब का कुछ ना सोचें हैं, अच्छे लोगों से मिले हैं और उसे दोस्त करें खूब हंसें और दूसरे को हंसाने की कोशिश करें। दिमाग का सीधा रिश्ता दिल से होता है अगर आप तनाव में रहते हैं तो आपका ब्लड प्रेशर बढ़ता है जिस से बहुत सारी बीमारियां होती हैं जैसे हार्ट अटैक आदि। अपने लाइफ स्टाइल को ठीक करें जल्दी सोए और जल्दी जगे। चिंता, क्रोध, शोक, शक और दूसरों से

वैज्ञानिक मानते हैं कि नींद सबसे बड़ी दवा है। अगर आप गहरी नींद से सोते हैं तो सुबह अपने आप को आप तरोताजा पाते हैं। इसीलिए कहा जाता है अच्छी नींद का होना बहुत जरूरी है। कम नींद होना या ज्यादा नींद का होना इसका सीधा प्रभाव स्वास्थ्य पड़ता है। वैज्ञानिक अध्ययन से पाया गया है कि 8 घंटा से ज्यादा और 6 घंटे से कम नहीं सोना चाहिए। सोते समय सोचना नहीं चाहिए जिससे आपकी नींद खराब होती है और आप सही सोच भी नहीं पाते हैं क्योंकि आप थके हुए होते हैं! लोग अपनी बीमारियों को टालने की कोशिश करते हैं या फिर अपनी बीमारियों को नहीं मानते जो नुकसानदेह है। किसी भी तखलीफ में डॉक्टरी सलाह अवश्य लें समय रहते अगर आप डॉक्टर से मिलते हैं तो आप का इलाज कम खर्च में जल्दी हो जाता है।

विश्व स्वास्थ्य संगठन के अनुसार आप हर रोज पांच अलग रंग के फल खाएं। साफ पानी तीन से 5 लीटर पीयें। दूध

का सेवन करें। इसके अलावा खुश रहने के बहाने खोजें।

सिर्फ अपने आपको कामनाएं वयस्त रखना स्वास्थ्य के लिए हानिकारक है। आप काम के साथ ही खुश रहने के लिए अलग-अलग तरीकों को अपनाएं जैसे खेल कूद में भाग लेना, फिल्म देखना, अपने मनपसंद दोस्त से मिलना, घूमने जाना, मजाकिया आदत रखना, और मनपसंद खाना खाना आदि। स्वस्थ रहने के लिए साफ सफाई का होना बहुत जरूरी है सिर्फ अपने आप को साफ करना बहुत बड़ी बात नहीं है। आप जो

समान इस्तेमाल करते हैं उसका भी साफ होना उतना ही जरूरी है और जहां पर आपका खाना पकता है उसका भी साफ होना जरूरी है। सेब रखेगा सेहतमंद - हर दिन एक सेब खाना सेहत के लिए बहुत फायदेमंद होता है। कुछ लोग सेब को छिलकर खाना पसंद करते हैं लेकिन इससे सेब के सारे जरूरी तत्व निकल जाते हैं। सेब को छिलकर खाने की बजाए छिलके समेत खाने से आपकी कई बीमारियां दूर हो सकती हैं और यह खाने में भी स्वादिष्ट लगता है। सेब को छिलके समेत खाने से होने वाले

फायदे इस प्रकार हैं।

मधुमेह से पीड़ित होने पर लोगों को छिलके समेत सेब खाना चाहिए। इसे ऐसे खाने से शुगर कंट्रोल में रहती है। सेब को बिना छिले खाने से आपके ब्रेन सेल डैमेज नहीं होते हैं। इसके अलावा इसे ऐसे खाने से दिमाग भी तेज होता है। सेब का छिलका आपको आंखों में होने वाली कैटेरेक्ट की बीमारी से बचाता है। नियमित सेब खाने से आपको यह बीमारी नहीं होती है। सेब शरीर में (हीमोग्लोबीन) रक्त की कमी को ठीक करता है।

फाइबर के गुणों से भरपूर सेब का छिलका पित्त की थैली में जमा कॉलेस्ट्रॉल को कम करके आपको स्टोन प्रॉब्लम से बचाता है।

सेब का छिलका दातों में कैविटी को होने से रोकता है। इसके अलावा गर्भावस्था में इसका सेवन करने से खून की कमी पूरी होती है।

इसके साथ ही कैल्शियम, इंजाइम, एंटी ऑक्सीडेंट और प्लेविनाइड के गुणों से भरपूर सेब का छिलका मोटापे को दूर करने के साथ-साथ लीवर, ब्रेस्ट और कोलोन कैंसर से बचाता है।

40 की उम्र के बाद महिलाएं रखें सेहत का खयाल

घर परिवार का ध्यान रखने के दौरान महिलाएं अपनी सेहत की ओर ध्यान नहीं देतीं, ऐसे में 40 की उम्र तक पहुंचते-पहुंचते वे बीमारियों की गिरफ्त में आने आने लगती हैं। महिलाओं को सुबह शाम उठते बैठते जोड़ों और घुटनों में ददड़ होने लगता है। महिलाओं में आथज्राइटिस (जोड़ों के ददड़) का कारण पोषक तत्वों की कमी और मोटापा है। आम तौर पर महिलाएं इसे उम्र बढ़ने का संकेत मानकर नजरअंदाज कर देती हैं। ऐसे में विशेषज्ञ से संपर्क कर शुरुआत में ही इलाज करा लें। घुटनों में सुबह-सुबह ददड़, अकड़न, लॉकिंग एवं पॉपिंग से शुरुआत होने से लेकर जोड़ों में सूजन होने तक, यह आथज्राइटिस के संकेत हो सकते हैं जोकि एक प्रगतिशील ज्वाइंट स्थिति है और अधिकतर भारतीय महिलाएं इन संकेतों को नजरअंदाज करती हैं।

सही समय पर पहचान : वहीं महिलाएं तभी डॉक्टर के पास जाती हैं जब यह स्थिति ऐसे स्टेज में पहुंच जाती है जब ददड़ असहनीय हो जाता है। याद रखें कि देरी होने से जोड़ों को होने वाला नुकसान कई गुणा बढ़ा सकता है। यदि इसका

शुरुआती चरणों में इलाज हो जाए, तो पारंपरिक उपचारों की मदद से इस स्थिति को बढ़ने में विलंब किया जा सकता है।

वजन पर नजर : मोटापा बढ़ना महिलाओं में जोड़ों की बीमारी का बड़ा कारण है। हमारे जोड़ कुछ हद तक ही वजन उठा सकते हैं। प्रत्येक एक किलो अतिरिक्त वजन घुटनों पर चार गुना दबाव डाल सकता है। क्षमता से अधिक वजन जोड़ों को नुकसान पहुंचा सकता है, इसलिए सही वजन का मतलब है स्वस्थ जोड़। 30 मिनट की वाक : हर दिन 30 मिनट की वाक हड्डियों एवं जोड़ों के स्वास्थ्य के लिए लाभदायक हो सकती है।

छोटी-मोटी चोटों को गंभीरता से लें : हम जोड़ों के आसपास लगी छोटी-मोटी चोटों को अक्सर नजरअंदाज कर देते हैं। इससे हानिकारक स्थितियां पैदा हो सकती हैं, जैसे भविष्य में आथज्राइटिस हो सकता है। यदि ददड़ बार-बार हो रहा है तो विशेषज्ञ की सलाह लें। हम अक्सर ऐसे मरीजों को देखते हैं जहां ज्वाइंट इंजरी ज्वाइंट डिजनरेशन का कारण बन जाती है। शरीर के पॉश्चर पर रखें नजर : गलत पॉश्चर से जोड़ों, खासतौर से

घुटने पर अतिरिक्त बोझ पड़ता है। घुटने शरीर में सबसे अधिक भार सहन करने वाले जोड़ हैं। इससे घुटने में ददड़ हो सकता है। सही पॉश्चर रखना, काम के दौरान बीच-बीच में ब्रेक लेना, नियमित रूप से स्ट्रेचिंग करना और अपने पॉश्चर को बीच-बीच में ठीक करने से घुटने के ददड़ को कम करने में मदद मिलती है। अपने मन से दर्दनिवारक दवाओं का इस्तेमाल न करें : आमतौर पर, हम अक्सर शरीर में दर्द होने पर डॉक्टर से सलाह लिए बिना दर्दनिवारक दवाओं का सहारा लेते हैं। दर्दनिवारक दवाओं से भले ही हमें ददड़ से पैरन राहत मिल जाती है पर वह सही इलाज नहीं है। इससे और परेशानियां उभर सकती हैं। इसलिए दवा देने की जगह विशेषज्ञ डॉक्टर के पास दिखाएं।

घर पर ही बनायें ब्लीच -अगर आप भी बाजार में उपलब्ध ब्लीच का इस्तेमाल करती हैं तो ध्यान रखें यह नुकसान भी कर सकता है। इसलिए कि घर पर बने उत्पादों का इस्तेमाल अधिक करना चाहिए। चेहरे की खूबसूरती के लिए ब्लीच एक आसान उपाय है। घर पर बने ब्लीच आपके चेहरे कि लिए अधिक फायदेमंद हैं।

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Khara Sach

Chief Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 294

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

06 MARCH TO 07 MARCH, 2025

Ramadan: A Sacred Season, A Permanent Awakening

"Ramadan is not just about changing our schedules; it is about changing our hearts."

Ramadan, the holiest month in Islam, is not merely an adjustment in routine—it is an invitation to a profound spiritual transformation. It is a time when the gates of Heaven are opened, the gates of Hell are closed, and the devils are chained. The divine command to fast is not just about refraining from food and drink; it is about restraining worldly desires, cultivating obedience, and attaining piety.

In the words of the Prophet Muhammad (PBUH): "Whoever fasts in the month of Ramadan out of faith and in the hope of reward, their past sins shall be forgiven."

This sacred month serves as a beacon of faith, an opportunity to purify our hearts, seek divine mercy, and recalibrate our connection with Allah. It is a time for introspection—a moment to liberate ourselves from the illusions of the material world and immerse in the sweetness of faith. The Anticipation of Ramadan

As the month of Rajab approaches, the Prophet Muhammad (PBUH) would fervently supplicate:

"O Allah, bless us in the months of Rajab and Sha'ban, and grant us the arrival of Ramadan."

The very name "Ramadan," derived from the Arabic root ramida (meaning "scorching heat"), symbolizes the burning away of sins and the purification of the soul. This blessed month arrives as divine mercy, offering a refuge from spiritual stagnation. Through fasting, prayer, and self-discipline, we rekindle our bond with Allah and embark on a journey of renewal.

Fasting: A Pathway to Taqwa
Fasting is more than abstinence from food; it is an exercise in patience, gratitude, and self-restraint. The Qur'an declares:

"O you who have believed, fasting has been decreed upon you as it was decreed upon those before you, so that you may attain righteousness." (Al-Baqarah

2:183)

By fasting, we mirror the purity of angels, detaching from earthly desires to nurture spiritual elevation. The Prophet (PBUH) emphasized:

"For everything, there is Zakat, and the Zakat of the body is fasting."

In a world consumed by indulgence, fasting becomes a means to cultivate taqwa—a state of God-consciousness that shields us from sin. It instills within us the discipline to resist temptation, fostering a character rooted in righteousness.

Ramadan: A Time for Worship and Reflection

Ramadan is a spiritual training ground, urging believers to enhance their devotion. Beyond the obligatory fast, true engagement in this sacred month entails:

Increasing Worship

The below mentioned verses of Alama Iqbal resonate deeply, compelling us to reflect on our spiritual state

Goongi ho gayi aaj kuch zuban kehte kehte Hichkicha gaya main khud ko Musalman kehte kehte Yeh baat nai ki mujhe is pe yaqeen nahi,

Bas darr gaya khud ko sahib-e-iman kehte kehte.

Ramadan is not merely a month of fasting but a time of intense self-examination, devotion, and transformation. It arrives as a divine gift, urging believers to realign their lives with faith, sincerity, and discipline. However, have we truly embraced the essence of this sacred month, or are we merely observing its outer rituals?

Skipping prayers while fasting contradicts the essence of Ramadan. The true spirit lies in strengthening our connection with Allah through additional acts of worship. Engage in:

Tahajjud (Night Prayer): A special prayer before dawn, fostering a deeper bond with Allah.

Taraweeh: A nightly practice reinforcing discipline and devotion. Nafil Prayers: Voluntary prayers that elevate spiritual ranks.

Strengthening Our Relationship

with the Qur'an

"Meri almaari main gard se bhari kitaab ka jo poocha,

Main gadd gaya zameen main Quran kehte kehte." (Alama Iqbal)

The Qur'an was revealed in Ramadan as a guide for humanity, yet it remains neglected in many households. Ramadan is the perfect time to:

Recite the Qur'an with understanding. Reflect on its meanings. Implement its teachings in daily life.

The Prophet Muhammad (PBUH) himself increased his Qur'an recitation during Ramadan, reinforcing its significance.

Correct Recitation of the Holy Quran in Taraweeh:

During this blessed month, it is

Aubaid Ahmad Akhoun
akhoun.aubaid@gmail.com

imperative for every believer to ensure that the recitation of the Quran in Taraweeh prayers is conducted with utmost care and reverence. Rushing through the recitation is contrary to the majesty of Almighty Allah, and the Quran itself admonishes those who recite it haphazardly. Sadly, there have been instances where the Imam, due to haste, fails to enunciate the words of the Quran correctly. Surah Al-Fatiha is sometimes recited in a single breath, and the bowing, prostration, and Tashahhud are not performed properly. Furthermore, Taraweeh prayers are hurriedly concluded within forty or fifty minutes, while lengthy discussions ensue for hours afterward. This disregard for the sanctity of Quranic recitation not only deprives individuals of blessings but also incurs the Quran's disapproval. Let us strive to avoid such negligence and ensure that our recitation and listening of the Quran during Taraweeh is conducted with diligence, precision, and proper pronunciation.

Seeking Forgiveness and Making Duas

The doors of divine mercy are

wide open in Ramadan, making it the ideal time for sincere repentance. The Prophet (PBUH) once ascended the pulpit and responded "Ameen" three times. When asked why, he revealed that Angel Jibreel had invoked destruction upon:

Those who fail to seek forgiveness in Ramadan.

Those who dishonor their parents.

Those who hear the Prophet's name but do not send salutations upon him.

This serves as a stark reminder to seize this month as a period of spiritual cleansing.

Lailat-ul-Qadr: The Night of Power

"Indeed, We sent the Qur'an down during the Night of Decree. And what will make you know what the Night of Decree is? The Night of Decree is better than a thousand months." (Al-Qadr 97:1-3)

Lailat-ul-Qadr, hidden within the last ten nights, offers an unparalleled opportunity for redemption. Yet, it is unfortunate that many treat it as a festival rather than a night of deep worship. The Prophet (PBUH) advised:

"Seek Lailat-ul-Qadr in the last ten nights of Ramadan, especially on the odd nights."

To maximize its blessings: Engage in Qiyam-ul-Lail (Night Prayers).

Recite the supplication: "O Allah, You are the Most Forgiving, and You love to forgive, so forgive me." Increase in Dhikr (remembrance of Allah).

Ramadan: A Gateway to Knowledge and Faith

Ramadan provides an excellent opportunity to increase one's knowledge of the faith. While the month is characterized by increased worship and spiritual activities, it is also crucial to prioritize learning the essentials of religion. Acquiring knowledge about Tawheed (belief in the Oneness of Allah), Prophethood, and the Hereafter enhances one's faith and understanding of Islam. Ramadan: A School of Self-Discipline

"Ramadan is about breaking bad habits, not putting them on pause."

Beyond spiritual rewards, fasting nurtures self-control. The discipline of waking up for Suhoor, enduring hunger, and refraining from negative speech teaches us resilience and mindfulness. It reminds us that true devotion requires sacrifice.

Alama Iqbal profoundly expresses this struggle:

"Kis qadar tum pe giran subah ki bedari hai,

Hum se kab pyaar hai, haan neend tumhein pyaari hai."

Overcoming the challenge of early prayers builds a lifelong habit of devotion. Ramadan instills within us a deeper sense of accountability, urging us to continue our spiritual growth even beyond this sacred month.

Embracing the Spirit of Ramadan As Ramadan approaches, let us prepare our hearts, not just our kitchens. Let us reflect:

Have we merely observed its rituals, or have we internalized its essence?

Have we sought forgiveness sincerely, or have we let this month slip by unchanged?

Have we strengthened our bond with the Qur'an, or have we let dust gather upon it?

The arrival of Ramadan is a gift—one that not everyone will receive again. Let us seize this divine opportunity to purify our souls, elevate our faith, and strengthen our connection with Allah.

May we be among those who emerge from Ramadan spiritually renewed, carrying its light beyond these thirty days.

"O Ramadan, come swiftly, for we eagerly await your luminous crescent."

As this sacred month draws near, may Allah grant us the strength and steadfastness to embrace its blessings fully. May He shower His mercy upon us, guide us towards righteousness, and accept our fasting and prayers.

Ramadan Mubarak! May this month bring you peace, joy, and spiritual enlightenment.

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Khara Sach

Chief Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 294

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

06 MARCH TO 07 MARCH, 2025

Let's fight for gender-neutral rights and pay on International Women's Day

March 8 is recognized as International Women's Day. Individuals extend their best wishes to their female friends, mothers, sisters, and wives on Women's Day, yet does offering such greetings for a single day truly honor their contributions and significance? You observe, dominate, belittle, and play with their dignity, and then suddenly offer them respect for a single day on Women's Day; such respect is unwarranted. Women do not seek respect for merely a single day; if it is to be offered, it must be granted consistently, free from the malevolent gaze that prioritizes its own desires upon first glance. Incidents of crime against women are reported globally. If there is genuine concern for the respect of women, it is essential to refrain from viewing them with a negative perspective; only then will true respect be afforded to them.

Also, this occasion transcends the typical teddy bear or rose day. This day holds a level of significance that

often goes unrecognized. Gift vouchers, complimentary beverages, and half-price offers at beauty salons are the common associations people have with this occasion. Donning pink and sharing selfies accompanied by hashtags is a common practice for many of us today. Consider this: "Did you permit your maid to take a holiday today?" If the response is negative, then kindly refrain from sharing that 'support women' image on Facebook.

The inception of Women's Day was driven by a singular objective: to advocate for equal rights and equal wages for all, irrespective of gender. Do you observe that occurring in your surroundings even now? I do not. Even women themselves may be uncertain about their desires. Reservation cannot lead to the attainment of true equality. Only those in positions of authority are able to freely articulate their viewpoints. There is a significant amount of discussion, yet a noticeable lack of

implementation.

Indeed! Research conducted by the World Economic Forum indicates that it will require over a century to bridge the existing wage and rights disparity. I am quite certain it will require significantly more than that. Numerous cases of rape, domestic violence, physical abuse, sexual abuse, psychological abuse, sexual harassment, dowry harassment, and molestation are reported daily, with many more going unrecorded. When a girl wears short clothes, some men mistakenly believe she is inviting unwanted attention. I won't comment further. People in this society mock her, saying that if she wears short

BY: Surjit Flora
647-829-9397

clothes and goes out at night, she'll face the same fate. What responsibility can we assign to a 3- and 8-month-old girl who succumbs to lust? Where was she revealing her

body to someone who committed a terrible crime with her?

Actually, similar to tea, both men and women serve as essential components of existence. Just as sugar enhances the flavour of life, the presence of men contributes significantly to the overall experience of existence.

It is essential to recognize that men and women represent two remarkable manifestations of nature's creativity. Both XX and XY possess remarkable qualities that make them unique; any attempt to compare them would be futile.

If a woman is a mother, having carried you in her womb for nine months, then a man assumes the role of caretaker for both the mother and the child during that delicate period.

A woman embodies the nurturing presence that weeps alongside you during your darkest moments. A man is the figure who diligently operates in the background to alleviate your sorrow.

If a woman is a sister, she allows her siblings to share everything that

belongs to her; a man is a brother who will do anything to ensure his sister's smile.

Humanity is incomplete without the presence of both genders, and one cannot truly exist without the other. Rather than engaging in futile comparisons, it is essential for both to collaborate in order to enhance the beauty of our world. Both parties ought to receive their entitlements and fulfill their responsibilities with diligence!

We should make a commitment to not abuse our rights and laws that have been specifically intended for our improvement, and we should also be aware that the goal of feminism is equality, but not at the expense of showing contempt to the other gender.

It is important to remember that women were never intended to do tasks that men are capable of doing; rather, women have always been intended to perform tasks that men are unable to perform.

Happy International Women's Day to all of you!

Trump hopes to announce Ukraine minerals deal in address to US Congress: Report

US President Donald Trump hopes to announce a minerals agreement with Ukraine on Tuesday night when he addresses Congress on his first six weeks in office, three sources said, a period in which he has stretched the limits of the presidency and upended US foreign policy. The speech - similar to a State of the Union address - but not called that because Trump was only inaugurated in January - is set to take place inside the US House of Representatives at 9.10 pm ET on Tuesday (7.40 am IST on Wednesday). It takes place in the same chamber where lawmakers huddled in fear for their lives four years earlier while a mob of Trump supporters ransacked the Capitol in an unsuccessful effort to overturn Democrat Joe Biden's 2020 victory over the then-incumbent Trump. The event promises to have a raucous element with Republican lawmakers cheering on Trump and Democrats expressing their opposition to what he lists as his achievements. A former TV showman with a flair for the dramatic, Trump surprised the audience at his 2020 State of the Union speech by presenting the late talk show radio

host Rush Limbaugh with a Presidential Medal of Freedom. Trump appeared to be preparing for another dramatic flourish: the signing of a rare minerals deal between the US and Ukraine that the President has made the cornerstone of his proposed peace plan to end the Ukraine conflict. The signing of the deal was aborted last week after a shouting match between Trump and Ukraine President Volodymyr Zelenskyy at the White House. Four sources told Reuters the Trump administration and Ukraine planned to sign the deal on Tuesday. Three of the sources said Trump has told his advisers he wants to announce the agreement in his address to Congress. They cautioned that the deal had yet to be signed and the situation could change. The White House did not immediately respond to a request for comment. Trump on Monday suspended all US military aid to Ukraine, a heavy blow to Kyiv in its efforts to fight Russia, which launched a full-scale invasion in 2022. "President Trump's joint address will be MUST-SEE TV," said White House press secretary Karoline Leavitt, who predicted the speech could stretch past one hour in length.

Advertisement

Needed

In Queens New York
Need a lady for child
care to work in night
shift from 7:30 pm to
7:30 am . Willing lady
must have legal status
like social security and
work permit.

Please contact
917-387-7871

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 294

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

06 MARCH TO 07 MARCH, 2025

VISIT DIYA INDIAN CUISINE TODAY FOR A FINE DINING EXPERIENCE. INDULGE IN THE PERFECT HARMONY OF MODERN AND AUTHENTIC INDIAN CULINARY EXCELLENCE.

JOIN US EVERY SATURDAY AND SUNDAY FROM 11am to 3pm FOR OUR BUFFET LUNCH, ALLOWING YOU TO SAMPLE THE BEST OF INDIAN CUISINE.

UNWIND AND ENJOY THE EVENING WITH A DRINK FROM OUR FULL BAR THAT PAIRS WELL WITH THE FLAVORS ON YOUR PLATE.

FOR CATERING INQUIRIES, SIMPLY CALL 646-251-9794. WE WILL ASSIST YOU IN CREATING A MENU THAT DELIGHTS YOUR SENSES.

Diya Indian Cuisine
201 E Merrick Road
Valley Stream, NY 11580
(516) 218-2997
www.diyaindian.com

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 294

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

06 MARCH TO 07 MARCH, 2025

EUROPE TOUR

11 Night & 12 Days Tour

Premium Luxury Accommodations

24 June - 6 July, 2025

Paris

Venice

Rome

INCLUSIONS

- 11 Nights Accommodation
- All Breakfast, Lunch & Dinner
- All Tours & Transfers on Private Luxury Bus
- Sightseeing including tickets
- Water Bottle during the Trip
- English Speaking Guide throughout trip

HIGHLIGHTS

✓ Paris	✓ Strasbourg
✓ Zurich	✓ Milan
✓ Verona	✓ Venice
✓ Florence	✓ Rome

\$2995

Per Person on Double Occupancy

MOHINDER SINGH MIGLANI

516-690-1257
516-216-4433

22 W Marie St,
Hicksville, NY 11801

INDIAN OVERSEAS CONGRESS, USA STRONGLY CONDEMNNS FALSE ACCUSATIONS AGAINST SAM PITRODA: A BJP-ORCHESTED POLITICAL SMEAR CAMPAIGN PRIMARILY AIMED TO DETRACT

It has come to our attention that multiple baseless and fabricated allegations have been made against Mr. Sam Pitroda in recent months. These claims, propagated by the Bhartiya Janata Party (BJP) and its IT cell, are nothing but desperate attempts to malign his image and discredit his decades-long contributions to India's technology, development and progress.

The categorically reject these false accusations and expose them for what they truly are—a political smear campaign systematically designed and executed to attack well respected public personality mainly to divert attention of the people from real issues affecting the economy and the country.

1. Land Scam Allegations in Karnataka

The claim that Mr. Sam Pitroda is involved in any illegal land occupation in Karnataka is completely false. He has never been associated with the land in question, nor has he played any role in the dealings of the non-profit Foundation for Revitalisation of Local Health Traditions (FRLHT) on the land issue.

The BJP, known for its manipulative tactics, has fabricated this narrative to tarnish his credibility. It is alarming how they are using state institutions to push political vendettas against those who have worked for India's development.

2. Comments on China – BJP's Deliberate Misinterpretation

Mr. Pitroda has always advocated for a strategic and diplomatic approach to international relations. His remarks on China have been deliberately misinterpreted by the BJP to create controversy where none exists.

The Congress party has always prioritized national security, and Mr. Pitroda's statements were in the context of the US and fostering a balanced and pragmatic foreign policy—something the ruling

government has failed to achieve or paid attention to.

3. Allegations on Illegal Migrants – Fake Video Circulation

The so-called "video" showing Mr. Pitroda advocating for illegal migrants is a doctored clip, circulated by BJP's notorious IT cell.

In recent years, we have seen how the ruling party has used deepfake technology and manipulated videos to spread misinformation. This is yet another attempt to stir communal sentiments and defame a respected individual who has tirelessly worked for India's technological and economic growth.

The migration comment was also related to the US deporting illegal people entering mainly on the south boarder. It had nothing to do with Bangladeshi or five-star facilities.

4. Inheritance Tax Controversy – Twisting Facts

Mr. Pitroda's remarks on inheritance tax were purely academic, based on global discussions about wealth redistribution and the situation in the US. BJP has intentionally taken his words out of context to fuel unnecessary outrage. He does not formulate Congress' financial policies, and it is disgraceful and sad that the ruling party resorts to misrepresenting discussions to score political points.

It is known that any such policy would need broader discussion in the public and parliament before a law could be drafted and passed. It is long process in democracy and cannot be attributed to a lone voice.

5. BJP's IT Cell: A Hub of Misinformation and Cyber Attacks

It is important to highlight that BJP's IT cell has been actively concocting, twisting, hacking and manipulating Mr. Pitroda's communications. His personal and professional devices have been targeted, and selective information

has been distorted to fit their narrative.

This is not the first time BJP has weaponized digital propaganda against its opponents. India has witnessed similar smear campaigns against various leaders who challenge their authoritarian rule.

6. Cyber Attack During IIT Roorkee Presentation

On February 1, 2025, while delivering a virtual lecture at IIT Roorkee's Cognizant event, Mr. Pitroda's presentation was maliciously interrupted by hackers who streamed explicit content.

This reprehensible act underscores the pressing need for enhanced cybersecurity measures in academic settings. Mr. Pitroda expressed his concern, stating, "It is deeply disturbing that such incidents occur, especially in academic spaces meant for learning and growth." We have seen the emails related to this zoom conference at Roorkee IIT which was hacked.

It is unfortunate that even the ministry of education will respond to such allegation and join the attacks on Mr. Pitroda without verifying the facts.

7. Media's Unwarranted Focus Amidst Political Motivations

It is perplexing that certain media outlets amplify these unfounded allegations, even though:

· Mr. Pitroda holds no elective position in mainstream Indian politics.

· The undue media attention appears orchestrated to undermine his credibility and distract from pressing national issues.

· Not a single media outlet contacted Mr. Pitroda for his side of the story or to verify the facts.

· Is that fair? Is this real democracy? **Mr. Pitroda's Enduring Contributions to India's Progress** Mr. Sam Pitroda's legacy is etched in India's transformation:

· **Telecommunications Revolution:** Instrumental in

democratizing access to communication, Mr. Pitroda's initiatives have connected millions across the nation. He planted seeds for self-reliance in Communication, IT and software in mid 1980s with political will from Rajiv Gandhi.

· **Technology Missions:** He headed national technology missions on – Drinking water, Immunization, Literacy, Oil seeds, Dairy Development and Telecom. In 1982 we had 2 million phones. Today we are a nation of connected billions with over 1.5 billion phones. In addition, we generate \$200 billion a year in Software services. In 1980s we did not produce any vaccine. Today we are the largest producers of Vaccine. We irradiated Pollio and became largest producer of milk. Mr. Pitroda was Chairman of C=DAC that produced India's supercomputer. How do you think all that happened?

· **National Knowledge Commission (NKC):** As Chairman, he championed reforms to bolster India's knowledge infrastructure, emphasizing education and innovation. The .NKC submitted over 300 reforms on 21 subjects and advocated almost 20 years ago for over 1000 universities in India. He also initiated and built multibillion dollar National Knowledge network to connect all our universities and R&D labs. At the same time he championed programs to connect all Panchayats to broadband.

· **Combating Hunger:** Demonstrating an unwavering commitment to social causes, Mr. Pitroda played a pivotal role in establishing the Delhi FoodBank (DFB) in 2012, part of the India Food Banking (IFBN) to address hunger and food security in India.

Political Vendetta Against Opposition Leaders

The current political climate is marred by attempts to stifle dissent:

· **Targeting of Opposition Figures:** Notably, 24

unfounded cases have been filed against Shri Rahul Gandhi, the Leader of the Opposition. Evidently, none have resulted in convictions, highlighting the politically motivated *mala fide* nature of these allegations.

· **Calls for Responsible Conduct** Mr. Mohinder Singh Gilzian, President of the Indian Overseas Congress (IOC) USA, has urged political entities, including the BJP's IT cell, to focus on the nation's welfare rather than engaging in smear campaigns against the Indian National Congress. He emphasized the importance of constructive political discourse aimed at India's progress.

Demand for Accountability

We demand that:

· The central government and investigative agencies conduct a fair and transparent inquiry, rather than acting as tools of political harassment.

· BJP's IT cell be held accountable and responsible for spreading doctored videos and hacking private communications.

· The media refrain from amplifying unverified and politically motivated accusations.

Mr. Sam Pitroda remains committed to truth, justice, and the development and progress of India. No amount of false propaganda or cyberattacks will deter his unwavering dedication to the nation. We urge the public to see through these dirty tactics and focus on real issues—unemployment, inflation, and economic distress—which the BJP seeks to divert attention from.

Conclusion

The orchestrated attempts to defame Mr. Sam Pitroda are transparent efforts to divert public attention from critical national issues. We urge the media and the public to recognize these tactics and focus on constructive discourse that advances India's development and democratic values.

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Khara Sach

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 294

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

06 MARCH TO 07 MARCH, 2025

New Gurdwara Sahib Sri Guru Teg Bahadur Sahib Inc. inaugurated.

With the support of the entire Indian community, construction of the Gurudwara building at 2000 Hillside Avenue, New Hyde Park, New York 11040 has begun.

Appeal To the entire Indian community of New York USA .

We purchased a 25,000 square feet land for Gurdwara Sahib in New Hyde Park, Long Island, NY about four years ago. This property is located at 2000 Hillside Avenue New Hyde Park, Long Island NY 11040 and four minutes away from Queens border .

The land had a 75 x 55 feet building and a same-sized basement. The entire basement will be used for the Langar hall. The first floor (75 x 55 feet) will be the Diwan Hall. We are also constructing second and third floors, which will be 75 x 40 feet. We need about 2.5 million dollars to complete this building. We are also forming a Board with 51 directors.

This Gurudwara Sahib will be common place of all indian communities. Anyone who believes in Guru Granth Sahib can become of member this organization. The membership fee is \$5100 which you can pay in installments too.

The Gurudwara leadership will be entrusted to young board of directors, thereby establishing a connection between emerging generations and our legacy.

The management of the Gurudwara Sahib has set a target to complete this Gurudwara Sahib building before December 31st, 2025 .

Let's complete this Gurudwara Sahib as soon as possible and hand it over to the Sanghat.

Board of Directors of Gurudwara Shri Guru Teg Bahadur Sahib

PHUMAN SINGH IBRAHIMPUR PRESIDENT GURDWARA GURU TEGH BAHADUR SAHIB 1 917 721 0769	MOHINDER SINGH GILZIAN PRESIDENT INDIAN OVERSEAS CONGRESS USA 1646 732 5119	GURMIT SINGH BUTTAR PRESIDENT MALWA BROTHERS USA 1516 209 7902	PARAMJIT JOSAN PRESIDENT UNITED ONE GROUP LLC 1917 576 5313	BHUPINDER SINGH BHINDA PRESIDENT BEGOWAL WELFARE SOCIETY 1917 543 2168
Gurwinder Singh Pathankot President, East Cost NY Construction 718-219-7585	Amar parmar 718-285-5945	Davinder Singh President Shalu Construction 917 807 9939	Iqbal singh Kaknia (Rana) 917 348 9344	Lakhwinder Singh Ladi President Sallan Welfare society 917 442 0449
RAGHBIR SINGH BABLOO Ghorechack 718 502 7874	Master Swarn Singh 917 518 1888	HARVINDER SINGH BHULLAR AWANA 1646 881 2177	JAGTAR SINGH RICKY 917 968 9821	Kuldip Ghotra 917 330 4070
LAKHI ZORIA 917 559 8137	Subedar Ujjal Singh Beggowal 337-484-4159	GURMAKH SINGH BASOA 917 497 5624	JAGMOHAN SINGH 347 721 4458	JATINDER SINGH HAPPY GILZIAN 1718 864 1143
AMRIK SINGH BASSI 646 302 1800	KULDEEP SINGH LATT 917 459 2459	KULWANT SINGH ZORIA GILZIAN 516 737 5800	BALJEET SINGH TINKU 917 293 4616	KULBIR ZORIA 347 619 6242
RONAK SINGH PRESIDENT PRESIDENT TAHLI BALLAH WELFARE SOCIETY 1516 870 9300	GURNAM SINGH 917-750-4996	PUNJAB SINGH BHADAS 929 261 2218	DHARMINDER SINGH 1718 666 1961	JAGJIT SINGH DELHI 516 366 9472
PALWINDER SINGH ROMAN 646 662 9675	SUKHWINDER SINGH 347 944 9851	KARNAIL SINGH SALEMLIR 347 605 4658	GURWINDER SINGH SABBI DADDIAN 1718 916 3900	PAUL SINGH 718 219 9474

Navigating 2025: The Best AI Platforms for Career Guidance

The job market in 2025 will be a whirlwind—AI will be everywhere, and sectors will be transforming, and attempting to figure out what comes next is like solving a code. Luckily, AI-powered career guidance platforms are stepping up to the challenge, combining smart tech with real-world advice to help you navigate. These tools analyze skills, spot trends, and even nudge you toward jobs you didn't know existed. With work evolving fast, here's a look at the best platforms lighting the way this year.

Your Personal Job Coach

Career Flow is making waves in 2025 as the go-to for job seekers who want a hands-on guide. This platform uses AI to scan your resume, match it to openings, and suggest tweaks—like swapping “team player” for “collaborative leader” to catch a recruiter's eye. It's got a knack for digging into job boards like LinkedIn and Indeed, pulling listings tailored to your experience.

Users rave about its “skill gap” feature, which flags what you're missing—like Python for a data gig—and links to quick courses. It's free to start, but the \$10-a-month premium unlocks mock interviews with AI feedback. If you're hunting for a gig now, this one's a keeper.

PathFinder: Mapping the Long Game

PathFinder looks at the big picture, which is great for people planning a climb over ten years. It started in 2023 and grew stronger by 2025 into a tool that shows where industries

are going—like green technology or AI ethics—using market data and job growth. You punch in your current role (say, marketing assistant), and it spits out a roadmap: upskill in SEO, pivot to content strategy, aim for manager in five years.

The AI's eerily good at spotting niche roles—like “drone logistics coordinator”—before they hit mainstream. At \$15 monthly, it's pricier, but the career timeline visuals and trend reports make it worth it for planners.

Skill Sync: The Skill-Building Buddy

Skill Sync is all about closing the gap between where you are and where you want to be. In 2025, it's a favorite for hands-on learners, pairing AI-driven skill assessments with

bite-sized training. Take a quiz, and it'll say you're 70% ready for a UX design role but need wireframing chops. Then, it hooks you up with 20-minute tutorials or free Coursera snippets.

Its strength? Real-time job market syncing—when “prompt engineering” spiked last month, Skill Sync updated its advice overnight. The basic version's free; \$8 a month gets you personalized mentorship nudges from an AI “coach.” It's a gem for career switchers.

JobScope: The Trend Tracker

JobScope's less about you and more about the world—a trend-spotting maestro for 2025's chaotic job scape. This platform crunches data from X posts, industry blogs, and hiring stats

to flag what's hot. Last week, it called out “AI compliance officer” as a sleeper hit, tied to new regs. You plug in your interests—say, renewable energy—and it lists roles, salaries (think \$85,000 for a solar analyst), and growth odds.

The AI's chatty, too; ask “What's big in biotech?” and it'll riff on gene-editing gigs. Free access gives you trends; \$12 monthly access unlocks deep dives and resume tips. It's a must for the curious.

Why These Platforms Shine in 2025

What ties these tools together? They're not just algorithms—they're lifelines in a job market where AI's rewriting the rules. CareerFlow's instant job matches save you hours. PathFinder's foresight keeps you ahead of layoffs. SkillSync's training focus turns “unqualified” into “ready.” JobScope's trend lens spots opportunities you'd miss. In 2025, with remote work fading and hybrid roles surging, these platforms adapt fast—last month, they all pivoted to highlight “flexible tech lead” openings. Free tiers hook you, but the paid perks—like mock interviews or market forecasts—seal the deal. They don't replace hustle, but they sure sharpen it. In 2025, these computerized aids are not tricks—they're assistants, assisting you in a world where “career” has fewer steps and more exploring. Try the free ones, pick one, and do something. The future is waiting.

Vijay Garg Retired Principal? Educational columnist street kour Chand MHR Malout Punjab

Forget the gowns, men's fashion was more fun at the Oscars 2025

Men had the most fun with fashion at the Oscars 2025, as was evident in the never-ending stream of stylish red carpet looks. From striking brooches to unconventional neckties and contemporary suit colours, men totally aced the fashion game at the Academy Awards this year. If a classic black suit with a good old tie is still your go-to pick for any and every event, there is a lot you can learn from the Oscars 2025 red carpet.

Hello, yellow Butter yellow—a major rage in the fashion scene—should not be restricted to women's wardrobes. Take a cue from Hollywood's prince, Timothee Chalamet, who made a head-turning Oscars appearance in an all-yellow Givenchy leather suit. If the colour screams “too experimental” for your style, take note of the stunning assemblage of his accessories instead. A set of Cartier wrist jewels and that golden brooch further elevated the look.

The not-so-classic black suit How about sprucing up your classic black suit by replacing that solid shirt with a polka-dot number, adding a scarf, and finishing with an eccentric brooch?

Well, Omar Apollo just showed you the way.

Brooches galore Never underestimate the power of a statement brooch—it can instantly

transform a basic suit into a winning look. No wonder a bevy of stars, including Adrien Brody, Joe Alwyn, Sebastian Stan, Robert Downey Jr., and Edwin Ryding, rocked bold and

bejewelled brooches of various sizes, designs, and shapes on the Oscars red carpet.

Bejewelled accents A brooch doesn't always have to sit on your suit's lapel—it can also double as a statement tie. Take a cue from costume designer Paul Tazewell's Oscars 2025 red carpet look.

Let it bloom It is time we stop associating flowers with just women's fashion. Just take a look at how effortlessly actor Jeff Goldblum rocked that flamboyant floral brooch and a printed shirt with his otherwise classic Prada beige blazer and black trousers set.

Mixed metallics If experimenting with your style is on your mind, there is a lot to learn from Colman Domingo. The actor not only ditched a basic suit for a wrap-style jacket but also opted for a daring red hue. Moreover, the accessories deserve your attention too—he mixed gold (brooch and bracelets) and silver pieces (ring and watch) to complement his look.

Ramadan 2025: Low-intensity workouts to keep yourself active while fasting

Ramadan is the ninth month of the Islamic Lunar Calendar. During this time, people observe Roza from sunrise to sunset and sometimes also abstain from drinking water during these 30 days. They eat before daybreak and after sunset. The meal before sunrise is known as Sehri and the one after sunset is known as Iftar. With such long hours of fasting, performing rigorous workouts can become difficult. However, it is important that you stay physically active as not doing so can impact your overall health. You can perform some low-intensity workouts during Ramadan to keep

yourself active while fasting. Here are some low-intensity workouts.

Walking

Walking is a great low-impact exercise that can be done during Ramadan. It helps maintain cardiovascular health and helps in digestion without putting too much strain on the body. You can go for a light walk either after Sehri or after Iftar.

Yoga Yoga combines gentle stretching, breathing exercises and mindfulness. It improves flexibility, reduces stress and improves overall well-being. You can practice yoga in the morning or after Iftar.

Bodyweight Exercises (Low-intensity) Simple bodyweight exercises like squats, lunges and wall push-ups can be done in a circuit-style workout, focusing on slow and controlled movements. These exercises target various muscle groups without putting excessive pressure on the body.

Stretching

Regular stretching helps to maintain flexibility and prevent stiffness, especially after long periods of fasting. Incorporating a 10-15 minute stretching routine can help relieve muscle tension and improve mobility. It's best to do this after Iftar when

your body is nourished.

Cycling (Indoor or Light Outdoor)

Cycling at a moderate pace is an excellent way to stay active without overexerting yourself. If you're

outdoors, aim for a flat route and avoid intense hill climbing. Alternatively, indoor cycling (on a stationary bike) can be a good way to stay physically active.

Cabinet Minister 'Ranbir Gangwa' is endowed with transparent and efficient leadership.

In his political journey of 34 years, he has reached the rank of cabinet minister. Gangwa started his political career from his village, Gangwa. He has focused all his attention on raising the standard of living of the residents of Barwala with agricultural progress and rural welfare reforms. This has helped a lot in the development of rural communities, especially agriculture. Ranbir Gangwa's leadership in Barwala can be seen through his dedication towards agricultural reforms, rural development, and improvement in public services. His work has significantly improved the standard of living in rural areas, with a special focus on supporting farmers. Ranbir Gangwa's leadership can be seen through his dedication towards agricultural reforms, rural development, and improvement in public services.

Ranbir Gangwa's leadership in Barwala can be seen in his dedication to agricultural reforms, rural development, and improvement in public services. His work has significantly improved the standard of living in rural areas, with a special focus on supporting farmers. As a social activist and leader, he is dedicated to helping the community and improving lives in Barwala. He works on local projects to help the people of his area. Ranbir Singh Gangwa was born on 4 March 1964 in Gangwa village of Hisar district. His father's name is Rajaram, and his mother's name is Kesar Devi.

He got married at a very young age to his wife, Anguri Devi. They have two sons, Surendra Gangwa and Sanjeev Gangwa. In his political journey of 34 years, he has made a historic journey to the post of cabinet minister.

Gangwa started his political career from his village, Gangwa, where he won five elections. He also has the record of making the Bharatiya Janata Party's lotus bloom for the first time in the Barwala assembly constituency of Hisar district. Ranbir Gangwa contested his first election in 1990 at the age of 26, from where he started his political innings. In 2024, the BJP fielded him as its candidate from the Barwala assembly seat instead of Nalwa, where he led the party to victory for the first time. This historic victory reflects his hard work and ability to face continuous struggle in this journey. In the last few years, 60-year-old Ranbir Gangwa has emerged as a prominent face of the backward classes in the ruling BJP of Haryana. In the Naib Singh Saini cabinet, he has been given the Public Health Engineering and Public Works (Buildings and Roads) portfolio.

Ranbir Gangwa embarked on a long political journey when he was elected to the Hisar Zilla Parishad in the year 2000. He was re-

elected in 2005 and became its vice president. Four years later, former Chief Minister Om Prakash Chautala fielded him from the Nalwa assembly constituency on an Indian National Lok Dal (INLD) ticket. However, Congress candidate and former minister Sampat Singh won the election. Later, Gangwa was elected to the Rajya Sabha on an INLD ticket in 2010. In 2014, the party fielded him again from the Nalwa assembly seat, and he defeated Sampat Singh and former Deputy Chief Minister Chandramohan. After the split of the INLD in 2018, Gangwa joined the BJP ahead of the 2019 elections. He was elected from Nalwa and later became the Deputy Speaker of the Assembly. This time he was elected to the Assembly again.

Ranbir Singh Gangwa, Member of State Legislative Assembly from Barwala constituency, is dedicated to transforming infrastructure and healthcare in Barwala and is establishing himself as a respected figure and dynamic leader in the constituency by using his leadership skills. His commitment to enhancing public services and advocating for the welfare of farmers, youth, and women has earned him appreciation and support from the community. Ranbir Gangwa's leadership in Barwala can be seen through his dedication

to agricultural reforms, rural development, and improvement of public services. His work has significantly improved the standard of living in rural areas, with a special focus on supporting farmers. Ranbir Gangwa's political career emphasizes transparency regarding financial issues.

He has maintained a clean record in his 34 years of political journey and has no criminal cases against him. His declared assets and liabilities reflect his integrity in political leadership. His level of transparency assures voters that Ranbir Gangwa is committed to giving clear details of his financial transactions, which is an essential quality in public service. The main sources of his wealth include agricultural land, residential properties, and some personal properties, which have been openly disclosed in his election affidavits. He has focused his entire attention on agricultural progress and rural welfare reforms as well as uplifting the standard of living of the residents of Barwala. This has helped a lot in the development of rural communities, especially agriculture. We can freely say that the current cabinet ministers of Haryana will set new dimensions in the development of not only the backward classes of Haryana but also of the entire Haryana on the strength of their able leadership.

Priyanka Saurabh
(Mobile) 7015375570
(Chat + WhatsApp)

8 ਮਾਰਚ ਅਮਰਜੋਤ ਤੇ ਚਮਕੀਲੇ ਦੀ 33ਵੀਂ ਬਰਸੀ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਹਰਦਿਲ ਅਜ਼ੀਜ਼ ਗਾਇਕ ਜੋੜੀ ਚਮਕੀਲਾ-ਅਮਰਜੋਤ

ਪੰਜਾਬੀ ਦੋਗਾਣਾ ਗਾਇਕੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਚਮਕੀਲਾ ਤੇ ਅਮਰਜੋਤ ਦਾ ਨਾਂ ਅੱਜ ਵੀ ਧਰੁ ਤਾਰੇ ਵਾਂਗ ਚਮਕ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿੰਨੀ ਗਹਿਰਾਈ 'ਚ ਜਾਕੇ ਚਮਕੀਲਾ-ਅਮਰਜੋਤ ਨੇ ਗਾਇਆ ਉਹ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਗਾਇਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਦੋਗਾਣਾ ਗਾਇਕੀ ਨੂੰ ਸਿਖਰ ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਮਰਜੋਤ ਤੇ ਚਮਕੀਲਾ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਰਿਹਾ ਹੈ। 33 ਸਾਲ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਇਸ ਗਾਇਕ ਜੋੜੀ ਨੂੰ ਇਸ ਜਹਾਨ ਤੋਂ ਰੁਖ਼ਸਤ ਹੋਇਆ ਨੂੰ ਪਰ ਅੱਜ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੋਕਪ੍ਰਿਅਤਾ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ। ਚਮਕੀਲੇ ਦਾ ਜਨਮ 10 ਜੁਲਾਈ, 1960 ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਦੁੱਗਰੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਪਿਤਾ ਸ. ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਮਾਤਾ ਕਰਤਾਰ ਕੌਰ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ ਹੋਇਆ। ਧਨੀ ਰਾਮ (ਚਮਕੀਲੇ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਨਾਂ) ਨੂੰ ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੰਗੀਤ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਲਗਾਓ ਸੀ। ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਚਮਕੀਲੇ ਨੇ ਕਈ ਮਿਹਨਤ-ਮੁਸ਼ੱਕਤ ਵਾਲੇ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਤੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸੰਗੀਤ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ। ਢੋਲਕ ਮਾਸਟਰ ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਟਿੱਕੀ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਚਮਕੀਲਾ ਗਾਇਕ ਸੁਰਿੰਦਰ ਛਿੱਦੇ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਤੇ ਫਿਰ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਤੇ ਜਾਣ ਲੱਗਾ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਸਟੇਜ ਤੇ ਸਮਾਂ ਮਿਲਣ ਤੇ ਚਮਕੀਲਾ ਇਕ ਦੋ ਗੀਤ ਵੀ ਗਾ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਕਈ ਮਸ਼ਹੂਰ ਦੋਗਾਣਾ ਜੋੜੀਆਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਤੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਚਮਕੀਲਾ ਮਾਰਕੀਟ 'ਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਅਖਾੜੇ ਦੌਰਾਨ ਲੋਕ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਦੂਜੇ ਕਲਾਕਾਰ ਨੂੰ ਬਥੇਰਾ ਸੁਣ ਲਿਆ, ਹੁਣ ਇਸ ਨਵੇਂ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਕੁੱਝ ਗੀਤ ਵੀ ਸੁਣ ਲਈਏ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕ ਸਟੇਜ ਤੇ ਗਾਉਂਦੇ ਚਮਕੀਲੇ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗੀਤਕਾਰ ਸਵ. ਸਨਮੁਖ ਸਿੰਘ ਆਜ਼ਾਦ ਨੇ ਉਸਦਾ ਨਾਂ ਧਨੀ ਰਾਮ ਸੰਦੀਲਾ ਤੋਂ ਬਦਲ ਕੇ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਚਮਕੀਲਾ ਰੱਖਿਆ ਤੇ ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਅਨਾਉਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਨਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਚਮਕੇਗਾ।

ਚਮਕੀਲੇ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਖੂਬੀ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਗੀਤ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਗੀਤਕਾਰ ਕੋਲ ਤਰਲੇ ਨਹੀਂ ਮਾਰਨੇ ਪੈਂਦੇ ਸੀ। ਚਮਕੀਲਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਨ 1977 ਵਿੱਚ ਇਕ ਗੀਤਕਾਰ ਵੱਜੋਂ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਜਦੋਂ ਉਸਦਾ ਲਿਖਿਆ ਪਹਿਲਾ ਗੀਤ 'ਮੈਂ ਡਿੱਗੀ ਤਿਲਕ ਕੇ ਛੜੇ ਜੇਠ ਨੇ ਚੁੱਕੀ' ਸੁਰਿੰਦਰ ਸੋਨੀਆ ਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਛਿੱਦਾ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ 'ਚ ਰਿਕਾਰਡ ਹੋਇਆ ਜੋ

ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਸੋਹੀ
98764-74671

ਚਮਕੀਲੇ ਵਿੱਚ ਬਾਕੀ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰਾ ਗੁਣ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਗੀਤ ਆਪ ਲਿਖਦਾ ਸੀ, ਵਧੀਆ ਤਰਜਮਨਗਾਰ ਸੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਸ਼ੁੱਧ ਉਚਾਰਨ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਹਰ ਬੰਦੇ ਨਾਲ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਉਂਦਾ ਸੀ, ਵੱਡਾ ਕਲਾਕਾਰ ਸੀ ਪਰ ਆਕੜ ਉਸ ਵਿੱਚ ਰਤਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਵਾਜਾ ਤੇ ਤੂੰਬੀ ਵਜਾਉਣ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਚੰਗੀ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਲ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਕਲਾਕਾਰ ਦੀ ਕਦੇ ਨਕਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦਾ ਉਹ ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਗ਼ਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਰ ਵੀ ਅਖਾੜਾ ਲਾਉਂਦਾ ਸੀ, ਸਟੇਜ ਤੇ ਕਾਮੇਡੀ ਰੰਗ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਬੁੱਕ ਹੋਏ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਉਹ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਕੈਂਸਲ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਅਮਰਜੋਤ ਤੇ ਚਮਕੀਲੇ ਵਰਗੀ ਅੰਦਾਜ਼-ਏ-ਗਾਇਕੀ ਕੋਈ ਵਿਰਲੀ ਦੋਗਾਣਾ ਜੋੜੀ ਹੀ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕੀ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਅੱਜ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ

ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਕਬੂਲ ਹੋਇਆ। ਛਿੱਦੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਾਮਵਰ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨਰਿੰਦਰ ਬੀਬਾ, ਜਗਮੋਹਣ ਕੌਰ, ਸੀਤਲ ਸਿੰਘ ਸੀਤਲ, ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਪੰਡੀ, ਪ੍ਰੇਮਿਲਾ ਪੰਮੀ, ਅਜੈਬ ਸਿੰਘ ਰਾਏ ਤੇ ਕੇ. ਐੱਸ. ਕੁਨਰ ਨੇ ਚਮਕੀਲੇ ਦੇ ਲਿਖੇ ਗੀਤ ਗਾਏ। ਸੰਨ 1981-82 ਵਿੱਚ ਚਮਕੀਲੇ ਦੇ ਦੋ ਈ.ਪੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਟਕੂਏ ਤੇ ਟਕੂਆ ਖੜਕੇ' ਤੇ 'ਬਾਪੂ ਸਾਡਾ ਗੁੰਮ ਹੋ ਗਿਆ' ਮਸ਼ਹੂਰ ਗਾਇਕਾ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸੋਨੀਆ ਨਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਹੋਏ। ਅੱਠ ਦੋਗਾਣੇ ਹਿੱਟ ਹੋਣ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਚਮਕੀਲੇ ਦੇ ਨਾਂ ਦੀ ਪੂਰਾ ਹਨੇਰੀ ਝੁੱਲੀ ਤੇ ਲੋਕ ਉਸਨੂੰ ਵਿਆਹਾਂ-ਸ਼ਾਦੀਆਂ ਤੇ ਬੁਲਾਉਣ ਲੱਗੇ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹਰ ਡਿਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਚਮਕੀਲੇ ਦੇ ਗੀਤ ਹੀ ਵੱਜਣ ਲੱਗੇ। ਕੁੱਝ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਚਮਕੀਲੇ ਦਾ ਸੈੱਟ ਸੋਨੀਆ ਨਾਲੋਂ ਟੁੱਟ ਗਿਆ। ਪਹਿਲੋਂ ਪਹਿਲ ਤਾਂ ਚਮਕੀਲੇ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਕੜੀ ਲੱਭਣ ਲਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਪੇਸ਼ ਆਈ ਪਰ ਛੇਤੀ ਹੀ ਮਾਣਕ ਨਾਲ ਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਮਰਜੋਤ ਨਾਲ

ਉਸਨੇ ਪੱਕਾ ਸੈੱਟ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਚਮਕੀਲੇ ਦੇ ਗੀਤ ਚੱਲ ਚੁੱਕੇ ਸੀ ਇਸ ਕਰਕੇ ਕੰਪਨੀ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਛੇਤੀ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਅਮਰਜੋਤ ਨਾਲ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਕਰਵਾਵੇ। ਸੰਨ 1982 ਦੇ ਨਵੰਬਰ-ਦਸੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਚਮਕੀਲੇ ਦੇ ਅਮਰਜੋਤ ਨਾਲ ਪਹਿਲੇ ਚਾਰ ਦੋਗਾਣੇ ਰਿਕਾਰਡ ਹੋਏ। ਇਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਕ ਈ.ਪੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਚੱਕ ਲੋ ਡਰਾਈਵਰੋ ਪੁਰਜੇ ਨੂੰ', 'ਮਿੱਤਰਾ ਮੈਂ ਖੰਡ ਬਣ ਗਈ' ਤੇ 'ਰਾਤ ਨੂੰ ਸੁਲਾਹ ਸਫਾਈਆਂ' ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਆਏ। ਚਮਕੀਲੇ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਹੀ ਹਿੱਟ ਐੱਲ.ਪੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਜੀਜਾ ਲੱਕ ਮਿਣਲੈ' ਜਦੋਂ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਉਸ ਸਮੇਂ

ਕਹਿੰਦੇ ਕਹਾਉਂਦੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਸਨੇ ਸੋਚਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਗੀਤ ਏਨੇ ਚੱਲੇ ਕਿ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਈਨਾਂ ਲੱਗ ਗਈਆਂ। ਜ਼ਿਆਦਾ ਬੁਕਿੰਗ ਤੇ ਮੰਗ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਚਮਕੀਲੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੁੱਕ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੂਜੇ ਕਲਾਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਦੇਣੇ ਪੈਂਦੇ ਸਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹਰ ਡਿਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਚਮਕੀਲਾ-ਅਮਰਜੋਤ ਦਾ ਜਾਦੂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਚੜ੍ਹ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਕ ਵਾਰ ਤਾਂ ਇਸ ਗਾਇਕ ਜੋੜੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਾਕੜ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਜੇ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਚਮਕੀਲੇ ਵਿੱਚ ਬਾਕੀ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰਾ ਗੁਣ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਗੀਤ ਆਪ ਲਿਖਦਾ ਸੀ, ਵਧੀਆ ਤਰਜਮਨਗਾਰ ਸੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਸ਼ੁੱਧ ਉਚਾਰਨ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਹਰ ਬੰਦੇ ਨਾਲ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਉਂਦਾ ਸੀ, ਵੱਡਾ ਕਲਾਕਾਰ ਸੀ ਪਰ ਆਕੜ ਉਸ ਵਿੱਚ ਰਤਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਵਾਜਾ ਤੇ ਤੂੰਬੀ ਵਜਾਉਣ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਚੰਗੀ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਲ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਕਲਾਕਾਰ ਦੀ ਕਦੇ ਨਕਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦਾ ਉਹ ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਗ਼ਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਰ ਵੀ ਅਖਾੜਾ ਲਾਉਂਦਾ ਸੀ, ਸਟੇਜ ਤੇ ਕਾਮੇਡੀ ਰੰਗ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਬੁੱਕ ਹੋਏ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਉਹ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਕੈਂਸਲ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਅਮਰਜੋਤ ਤੇ ਚਮਕੀਲੇ ਵਰਗੀ ਅੰਦਾਜ਼-ਏ-ਗਾਇਕੀ ਕੋਈ ਵਿਰਲੀ ਦੋਗਾਣਾ ਜੋੜੀ ਹੀ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕੀ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ

ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਅੱਜ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਿਆਰ ਸਤਿਕਾਰ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਚਮਕੀਲਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਗੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਠੋਠ ਪੇਂਡੂ ਮਲਵਈ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਗੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਵੰਗ ਨਾਲ ਅਖਾਣ, ਮੁਹਾਵਰੇ, ਲੋਕ ਬੋਲੀਆਂ ਤੇ ਅਲੰਕਾਰ ਵਰਤੇ ਹਨ ਉਹ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਗੀਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਚਮਕੀਲੇ ਤੇ ਇਕ ਲੱਚਰ ਗਾਇਕ ਹੋਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲੱਗਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਮੈਂ ਵੀ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸਦੇ ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਕੁੱਝ ਸਥਾਈ ਅੰਤਰੇ ਸੁਣਨਯੋਗ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਚਮਕੀਲਾ ਕਿਸੇ ਵੱਡੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਜੋ ਗ਼ਲਤ ਹੁੰਦਾ ਦੇਖਿਆ ਉਸਨੂੰ ਗੀਤਾਂ 'ਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਅਥਾਹ ਗਿਆਨ ਭੰਡਾਰ ਸੀ। ਜਿਸ ਵੰਗ ਨਾਲ ਉਸਨੇ ਗੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲਾ ਵਾਂਗ ਪਰੋਇਆ ਉਹ ਉਸਦੇ ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ ਅਮਰ ਕਰ ਗਿਆ। ਚਮਕੀਲੇ ਦੀਆਂ ਲਿਖਿਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਵੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਰਿਕਾਰਡ ਤੌਰ ਵਿਕਰੀ ਹੋਈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਬਾਲ ਸਭਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਸਟਰ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਚਮਕੀਲੇ ਦੇ ਗੀਤ ਹੀ ਸੁਣਾਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਚਮਕੀਲੇ ਦਾ ਕੱਦ ਪੰਜ ਫੁੱਟ ਨੌਂ ਇੰਚ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਸੋਹਣਾ ਵੀ ਰੱਜ ਕੇ ਸੀ। ਫ਼ਰੀਦਕੋਟ ਦੀ ਖੂਬਸੂਰਤ ਤੇ ਸੁਰੀਲੀ ਗਾਇਕਾ ਅਮਰਜੋਤ ਨਾਲ ਉਹ ਸਟੇਜ ਤੇ ਪੂਰਾ ਫੱਬਦਾ ਸੀ। ਅਮਰਜੋਤ

ਨੂੰ ਰਿਆਜ਼ ਕਰਵਾਕੇ ਚਮਕੀਲੇ ਨੇ ਹੋਰ ਨਿਖਾਰਿਆ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਵੀ ਨਾਮਵਰ ਗਾਇਕਾਵਾਂ ਦੀ ਕਤਾਰ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਸਟੇਜ ਤੇ ਅਮਰਜੋਤ ਦੀ ਤਾੜੀ ਸਾਜੀਆਂ ਦੇ ਢੋਲਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮਾਤ ਪਾਉਂਦੀ ਸੀ। ਇੰਦਰਾ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਦੀ ਛੋਟੀ ਭੈਣ ਅਮਰਜੋਤ (ਘਰਦਾ ਨਾਂ ਬੱਬੀ) ਵਧੀਆ ਸੁਭਾਅ ਦੀ ਹੋਣਹਾਰ, ਹਸਮੁੱਖ ਤੇ ਸੋਹਣੀ ਸੁਨੱਖੀ ਮੁਟਿਆਰ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਭੈਣ ਜਸਵੰਤ ਕੌਰ ਨਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਸੀ।

ਭਾਵੇਂ ਚਮਕੀਲੇ ਨੇ ਸੋਲੇ ਤੇ ਅਮਰਜੋਤ ਨਾਲ ਪਾਰਮਿਕ ਦੋਗਾਣੇ ਗਾ ਕੇ ਇਕ ਵੱਖਰੀ ਮਿਸਾਲ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪਰ ਕੁੱਝ ਦੋ-ਅਰਥੀ ਗੀਤਾਂ ਕਰਕੇ ਅੱਜ ਵੀ ਉਸਦਾ ਵਿਰੋਧ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੋ-ਅਰਥੀ ਗੀਤ ਗਾਉਣ ਕਰਕੇ 'ਕੱਲੇ ਚਮਕੀਲਾ-ਅਮਰਜੋਤ ਨੂੰ ਭੰਡਣਾ ਠੀਕ ਨਹੀਂ, ਉਸ ਦੋਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗੀਤਕਾਰਾਂ ਨੇ ਤੱਤੇ ਗੀਤ ਲਿਖੇ ਜੋ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਹੋਏ। ਉਦੋਂ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਵੀ ਮੰਗ ਸੀ ਕਿ ਚਮਕੀਲਾ ਤੱਤੇ ਗੀਤ ਲਿਖ ਕਿ ਲਿਆਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਉਸਦਾ ਕੋਈ ਰਿਕਾਰਡ ਮਾਰਕੀਟ 'ਚ ਆਵੇ ਤਾਂ ਤੱਤੀਆਂ ਜਲੇਬੀਆਂ ਵਾਂਗ ਵਿਕੇ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਬਹੁਤ ਮਾੜੇ ਸਨ ਪਰ ਚਮਕੀਲਾ ਤੇ ਅਮਰਜੋਤ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਡਰ ਤੋਂ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਕੇ ਕੁੱਝ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਦਹਿਸ਼ਤ ਵਾਲੇ ਮਾਹੌਲ ਤੋਂ ਹਟਾ ਕੇ ਹੱਸਣ ਖੇਡਣ ਵੱਲ ਲਗਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੁੱਝ ਵਿਰੋਧੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੱਚਰ ਗਾਇਕ ਜੋੜੀ ਆਖ ਭੰਡ ਰਹੇ ਸਨ ਪਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਚਮਕੀਲਾ-ਅਮਰਜੋਤ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਅਖੀਰ 8 ਮਾਰਚ, 1988 ਵਾਲਾ ਭਾਣਾ ਵਰਤ ਗਿਆ। ਚਮਕੀਲਾ ਤੇ ਅਮਰਜੋਤ ਨੂੰ ਚਾਹੁਣ ਵਾਲੇ ਸਰੋਤੇ ਅੱਜ ਵੀ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਹਰਦਿਲਅਜ਼ੀਜ਼ ਇਸ ਗਾਇਕ ਜੋੜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਜਮਾਲਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਹਲਕੀ ਜਿਹੀ ਠੰਢੀ ਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਾਂਤ ਮਾਹੌਲ ਵਾਲੀ ਉਸ ਕਾਲੀ-ਬੋਲੀ ਰਾਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਆਖ਼ਰੀ ਰਾਤ ਗੁਜ਼ਾਰੀ ਸੀ। ਅੰਤਿਮ ਵੇਲੇ ਚਾਰ ਕੁ ਬੰਦਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਵੀ ਲਾਸ਼ਾਂ ਲਾਗੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਭਾਵੇਂ ਸਸਕਾਰ ਸਮੇਂ ਚਮਕੀਲਾ-ਅਮਰਜੋਤ ਨੂੰ ਚਾਹੁਣ ਵਾਲੇ ਦੂਰੋਂ ਨੇੜਿਓਂ ਆ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਡਰ ਵਾਲਾ ਮਾਹੌਲ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਾਰੇ ਡਰਦੇ ਹੀ ਰਹੇ। ਗਾਇਕ ਜੋੜੀ ਦੇ ਤੁਰ ਜਾਣ ਤੇ ਹਰ ਅੱਖ ਰੋਈ ਸੀ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਬਿਨਾਂ ਕੁੱਝ ਖਾਧਿਆਂ ਪੀਤਿਆਂ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਰੋ ਰੋ ਲੰਘਾਈ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਦੁੱਗਰੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ 8 ਮਾਰਚ ਦਿਨ ਸ਼ੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਚਮਕੀਲਾ ਤੇ ਅਮਰਜੋਤ ਦੀ 33ਵੀਂ ਬਰਸੀ ਮਨਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਅਧਿਆਪਕ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਸਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਬਦਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਅਧਿਆਪਕ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਹ ਸਰਕਲ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨਾਲ ਬਣਦਾ ਹੈ ਪਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਉਹੀ ਅਧਿਆਪਕ ਯਾਦ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਅਧਿਆਪਕ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਰੰਗ ਚੜਾਇਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਨਵਾਂ ਰਾਹ ਦਿਖਾਇਆ ਹੋਵੇ। ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਰੋਇਲ ਕਾਲਜ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਆਦਰਸ਼ ਅਧਿਆਪਕ ਦਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬਣਨ ਦਾ ਸੁਭਾਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ।

ਸਹਾਇਕ ਪ੍ਰੋ. ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਰੋਇਲ ਕਾਲਜ ਵਿਖੇ ਆਪਣੀ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮਿਲਿਆ। ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਦਾਖਲਾ ਕਰਾਉਣ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਜਮਾਤਾਂ ਵੀ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ। ਜਗਦੇਵ ਸਰ ਉਨੀ ਦਿਨੀਂ “ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ” ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਤੇ ਸੈਮੀਨਾਰ ਕਰਵਾ ਰਹੇ ਸੀ। ਉਸੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਹੀ ਵੱਖਰੇ ਅੰਦਾਜ਼ ਨਾਲ ਅਧਿਆਪਨ ਕਾਰਜ ਕਰਵਾਉਣਾ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਭਾਅ ਗਿਆ। ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਸਰ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਸੈਮੀਨਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਤੇ ਮੈਂ ਅੰਦਰੋਂ ਅੰਦਰੀ ਡਰ ਗਿਆ। ਕਿਉਂ ਕਿ ਮੈਂ ਕਦੀ ਵੀ ਆਪਣੀ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਬੋਲਿਆ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਦ ਮੈਂ ਸੈਮੀਨਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਜਗਦੇਵ ਸਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬਣ ਬੈਠ ਗਏ। ਮੈਨੂੰ ਸਰ ਦੀ ਇਹ ਸਾਦਗੀ ਕਾਫੀ ਪਸੰਦ ਆਈ। ਸੈਮੀਨਾਰ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰ ਨੇ ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਪੁੱਛਿਆ ਤੇ ਸਾਰੀ ਜਮਾਤ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਨਾਮ ਉੱਪਰ ਤਾੜੀਆਂ ਮਾਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਹੀ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰੋ. ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਤੀ ਡੂੰਘਾ ਆਦਰ ਤੇ ਸਨੇਹ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਅੰਦਰੋਂ ਅੰਦਰੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸਰ ਮੈਨੂੰ ਅਸਲ ਮੰਜਿਲ ਵੱਲ ਹੀ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸਿਲੇਬਸ ਕੇਂਦਰਿਤ ਜਾਂ ਸਿਲੇਬਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੋਈ ਵੀ ਸਵਾਲ ਸਰ ਨੂੰ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਉੱਤਰ ਬੜੇ ਸਚਾਰੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਿੰਦੇ। ਕਈ ਦਫ਼ਾ ਸਰ ਦੇ ਸਿਲੇਬਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸਰ ਤੋਂ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛ ਲਿਆ ਜਾਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਗਲਤ ਜਵਾਬ ਜਾਂ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ‘ਚ ਲਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਆਪਣੀ ਡਾਇਰੀ ਦੇ ਨੋਟ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਤੇ ਅਗਲੇ ਉਸਦਾ ਉੱਤਰ ਕਰਵਾ ਦਿੰਦੇ ਚਾਹੇ 10 ਵਾਰੀ ਸਮਝੋ ਚਾਹੇ 20 ਵਾਰੀ ਸਮਝੋ ਸਰ ਹਰ ਵਾਰੀ ਦੁਗਣੀ ਤਿਗਣੀ ਅਨਾਰਜੀ ਨਾਲ ਹਰ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮੱਥੇ ਤਿਉੜੀ ਪਾਇਆ ਸਮਝਾਉਂਦੇ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਪੜ੍ਹਨ ਜਾਂ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦੀ ਪਿਰਤ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਸੈਮੀਨਾਰ ਜਾਂ ਟੈਸਟਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੋਹਿਰੀ ਰਹੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਇਨਾਮ ਵਜੋਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਤੱਕ 50 ਤੋਂ 60 ਦੇ ਕਰੀਬ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵੰਡ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਸਹਾਇਕ ਪ੍ਰੋ. ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਯੋਗਤਾ ਪੱਖੋਂ ਐੱਮ.ਏ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ 2016 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪੀ ਐੱਚ ਡੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੀ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਕੋਰਸ ਵਰਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰ ਨੂੰ ਪੀ ਐੱਚ ਡੀ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਪਿਆ। ਸਰ ਪੀ ਟੈੱਟ ਪਾਸ ਅਤੇ ਐੱਨ.ਐੱਸ.ਐੱਸ ਅਤੇ ਐੱਨ.ਸੀ.ਸੀ ਵਿੱਚ ਬੈਸਟ

ਵਲੰਟੀਅਰ ਦੇ ਤੌਰ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ। ਅਧਿਆਪਨ ਕਾਰਜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਚਨ ਵਾਲਾ ਸਮਾਂ ਜਿਆਦਾਤਰ ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੇਣਾ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕੋਰੋਨਾ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਮਾਸਕ ਆਪ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਭੀਖੀ ਸਹਿਰ ਤੇ ਆਸ ਪਾਸ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡੇ। ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਜਿਵੇਂ ਲੋਕ ਗੀਤ, ਨਾਟਕ, ਸਕਿੱਟ ਵਿੱਚ ਆਪ ਮੋਹੀ ਰਹੇ। ਸਰ ਦਾ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਨੁਕੜ ਨਾਟਕ ‘ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਜੰਮਣਾ’ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਦੁਆਰਾ ਹਰ ਸਾਲ ਕਰਵਾਏ ਖੇਤਰੀ ਯੁਵਕ ਤੇ ਲੋਕ ਮੇਲਾ ਮਾਤਾ ਸੁੰਦਰੀ ਕਾਲਜ ਮਾਨਸਾ ਵਿਖੇ ਖੇਡਿਆ ਗਿਆ। ਸਰ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਵੀ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ ਸਰ ਅਕਸਰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਲਿਖਦੇ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਆਈ ਬੁੱਕ ਅੱਖਰਾਂ ਦੇ ਆਸਕਿ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਰ ਯੋਗਦਾਨ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਵਧੀਆ ਅਧਿਆਪਕ ਸਿਰਫ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਜਾਂ ਸਮਝਾਉਣ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਪ੍ਰਤੀ ਪ੍ਰੇਰਦਾ ਵੀ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਕਾਲਜ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰ ਤੋਂ ਕਾਫੀ ਕੁਝ ਸਿੱਖਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਯੂਥ

ਫੈਸਟੀਵਲ ਮਾਨਸਾ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਇੱਕ ਖੁੱਲੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ “ ਸੋਨੂੰ ਇਸ ਵਾਰ ਤੂੰ ਪੱਕਾ ਨੌਟ (ਪੰਜਾਬੀ) ਲਾਵੇਗਾ ” ਮੈਨੂੰ ਸਰ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂ ਕਿ ਸਬਦ ਮਿਲ ਜਾਣ ਤਾਂ ਰਾਹ ਖੁੱਲ ਜਾਦੇ ਹਨ। ਅਫਸੋਸ ਮੈਂ ਉਸ ਦਿਨ ਸਰ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਏ ਸਭਿਆਚਾਰ ਕੁੰਇਜ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਤਿੰਨ ਸਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਸਥਾਨ ਹਾਸਿਲ ਨਾ ਕਰ ਚੋਬੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਰਿਹਾ। ਪਰ ਮੈਂ ਇਹ ਪੱਕਾ ਨਿਸਚਾ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿ ਸਰ ਦੇ ਨੌਟ ਸਬੰਧੀ ਬੋਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਜ਼ਰੂਰ ਪਹਿਰਾ ਦਿਆਗਾ। ਜਗਦੇਵ ਸਰ ਨੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਹੀ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਲਜ ਕਲਾਸਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਹਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਤੁਸੀਂ ਜਦ ਮਰਜੀ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਨੌਟ ਦੀ ਮੁਫਤ ਕੋਚਿਗ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਲਗਪਗ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ, ਸਰ ਸਾਨੂੰ ਪੇਪਰ ਪਹਿਲਾ ਜਾਂ ਪੇਪਰ ਦੂਜਾ ਦਾ ਕੋਈ ਇੱਕ ਟੋਪਿਕ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਕਾਇਦਾ ਨੋਟਿਸ ਵੀ ਦਿੰਦੇ। ਗਰਮੀ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਚਲੇ ਜਾਣਾ ਸਰ ਦੇ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦੀ ਗਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਾ ਪਾਉਂਦਾ। ਲਗਾਤਾਰ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਸਰ ਨੇ ਨੌਟ ਦੀਆਂ

ਮੁਫਤ ਕਲਾਸਾਂ ਲਗਾਈਆਂ। ਸਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ੁਭ ਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨੌਟ ਦਾ ਪੇਪਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਿਜਲਟ ਵੀ ਆ ਗਿਆ ਤੇ ਮੈਂ ਤਿੰਨ ਚਾਰ ਦਿਨ ਰਿਜਲਟ ਨਾ ਦੇਖਿਆ ਕਿਉਂ ਕਿ ਇਹ ਮੇਰੀ ਪਹਿਲੀ ਕੋਸ਼ਿਸ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਪਾਸ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਈ ਬਹੁਤੀ ਉਮੀਦ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਚਾਨਕ ਸਰ ਦਾ ਮੈਨੂੰ ਫੋਨ ਆਇਆ “ ਸੋਨੂੰ ਤੂੰ ਆਪਣਾ ਰਿਜਲਟ ਦੇਖ ਲਿਆ ? ” ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਨਹੀਂ ਸਰ ਜੀ ਤਾਂ ਸਰ ਨੇ ਫਿਰ ਕਿਹਾ “ ਤੂੰ ਰਿਜਲਟ ਦੇਖ ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਆ, ਤੇਰੇ ਤੇ, ਤੂੰ ਪੱਕਾ ਪਾਸ ਹੈ ” ਮੈਂ ਉਸੇ ਵਕਤ ਨਤੀਜਾ ਦੇਖਿਆ ਤੇ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਪਾਸ ਹੋਣ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਸੰਭਾਲੀ ਨਾ ਗਈ ਮੈਂ ਉਸੇ ਵਕਤ ਸਰ ਨੂੰ ਵਾਪਿਸ ਫੋਨ ਲਗਾ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਮੇਰੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੁਣਦਿਆਂ ਹੀ ਸਰ ਨੂੰ ਇਨੀਂ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ ਜਿੰਨੀ ਮਾਲੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਡੁੱਲਾਂ ਲੱਦੇ ਬੂਟੇ ਨੂੰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਰ ਦੀ ਇਸ ਦੇਣ ਦਾ ਮੈਂ ਸਦਾ ਦੇਣਦਾਰ ਰਹਾਗਾਂ। ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਅਧਿਆਪਕ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਦੇ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੀ ਵਡਿਆਈ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਪ੍ਰੋ. ਜਗਦੇਵ ਸਰ ਧਿਆਨ ਕਮਜੋਰ ਤੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਡਾ. ਨਰਿੰਦਰ ਕਪੂਰ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ “ ਚੰਗੇ ਅਧਿਆਪਕ ਚੰਗੇ ਕਾਮੇ ਤੇ ਚੰਗੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਾਲਚ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ” ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਅਸਿ ਪ੍ਰੋ. ਜਗਦੇਵ ਸਰ ਉੱਪਰ ਕਾਫੀ ਢੁੱਕਦੀ ਜਾਪੀ। ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਅਧਿਆਪਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਵਧੀਆਂ ਬੁਲਾਰੇ ਵੀ ਹਨ। ਚਾਹੇ ਕੋਈ ਸਭਿਆਚਾਰਕ, ਖੇਡਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਸਟੇਜ ਸੰਚਾਲਨ ਦਾ ਕਾਰਜ ਹਮੇਸ਼ਾ ਜਗਦੇਵ ਸਰ ਹੀ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਕੋਰੋਨਾ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਵੇਲੇ ਜਦੋਂ ਸਾਰੇ ਸਕੂਲ ਤੇ ਕਾਲਜ ਬੰਦ ਪਏ ਸੀ, ਤਾਂ ਸਰ ਨੇ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਉਪਰਾਲਾ ਨੌਟ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਸੂ-ਟਿਊਬ ਉੱਪਰ ਆਪਣਾ ਚੈਨਲ ਬਣਾ ਕੇ ਘਰ ਬੈਠੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਤੇ ਅੱਜ ਤੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਰੱਖਿਆ। ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਇਹ ਦੁਆ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਰਸਤਾ ਦਿਖਾਉਣ ਵਾਲੇ ਲਾਲਚ ਮੁਕਤ, ਮਿਹਨਤੀ, ਅਣਬੱਕ, ਯੋਗ, ਸਕਤੀ ਭਰਪੂਰ ਤੇ ਹੱਸ-ਮੁੱਖ ਜਗਦੇਵ ਸਰ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਰੱਬ ਲੰਮੀ ਉਮਰ ਕਰੇ ਤਾਂ ਕਿ ਮੇਰੇ ਵਰਗੇ ਹੋਰ ਵੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਧਿਆਪਕ ਦਾ ਸਾਥ ਮਾਣ ਸਕਣ।

ਪੰਨਵਾਦ ਸਾਹਿਤ
ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੋਨੂੰ
ਐੱਮ.ਫਿਲ ਪੰਜਾਬੀ
ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ

ਕੀ ਔਰਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ ?

ਅੱਜ ਚਾਹੇ ਪਾਸੇ ਔਰਤ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਔਰਤ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪਰ ਸਵਾਲ ਇਹ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕੋ-ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇੱਕ ਮਾਂ ਆਪਣੀ ਬੱਚੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅੱਜ ਛੋਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਬੱਚੀ, ਭਾਰਤ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਭਾਵ ਕਿ ਜਵਾਨ ਬੇਟੀ ਅਤੇ ਮਾਂ ਵਰਗੀ ਬਜ਼ੁਰਗ ਔਰਤ ਵੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੇਟੀ ਨਾ ਤਾਂ ਮਾਂ ਦੇ ਗਰਭ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਜਨਮ ਲੈਣ ਦੇ ਬਾਅਦ। ਅਧੁਨਿਕ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਵਿਵਹਾਰ ਸਾਡੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਕਾਰਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀਆਂ ਕਮਜੋਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਔਰਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਅਹਿਸਾਸ ਦੀ ਨਹੀਂ, ਯਤਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੀ ਨਹੀਂ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਹ ਕੰਮ ਸਿਰਫ ਬਿੱਲ ਪਾਸ ਹੋਣ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਸਖਤ ਤੋਂ ਸਖਤ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾ ਕੇ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਕੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਲੋਕਾਂ

ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਡਰ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇ। ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਮਾਣ ਨਾਲ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਔਰਤ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਹੁਤ ਬਦਲ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਅੱਜ ਲੜਕੀਆਂ ਪੜ੍ਹ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਬੇਸ਼ੱਕ ਨੌਕਰੀਆਂ ਵੀ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਉਸ ਮਾਨਸਿਕ ਤਨਾਵ ਦਾ ਕੀ ਜੋ ਉਹ ਹਰ ਰੋਜ ਆਪਣੇ ਘਰ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਸਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਸ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦਾ ਕੀ ਜੋ ਇੱਕ ਮਰਦ ਦੁਆਰਾ ਗੰਦਗੀ ਭਰੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਔਰਤ ਦੀ ਸੁਧਰੀ ਹੋਈ ਸਥਿਤੀ ਦਿਖਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਿਰਫ ਮਹਿਜ ਗੱਲਾਂ ਹੀ ਹਨ। ਅੱਜ ਵੀ ਔਰਤ ਘਰ, ਪਰਿਵਾਰ, ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਵਿਤਕਰੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਅੱਜ ਤੋਂ ਦਹਾਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ।

ਮੇਰੇ ਪਾਠਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮਹਿਲਾਂ ਪਾਠਕਾਂ ਜਦੋਂ ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੇ ਲੇਖਾਂ ਬਾਰੇ ਫੀਡਬੈਕ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦੇ ਘਰੇਲੂ ਜੁਲਮ, ਵਿਤਕਰੇ, ਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਵਿਚਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਘਟੀਆ ਸੋਚ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿੰਨਾ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਆਦਾਤਰ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਦੁਖੜਾ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਘਰ ਪਰਿਵਾਰ ਵੀ ਸਾਂਭ ਰਹੀਆਂ ਹਾਂ, ਨੌਕਰੀਆਂ ਵੀ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿੱਤ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ

ਤੇ ਅੱਤਿਆਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੁਖੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਔਰਤਾਂ ਇਸ ਗੱਲੋਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹਨ ਕਿ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਭਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਹਿ ਕੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਚਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਦ ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਸਹੁਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਸੁਪਨੇ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਦੇ ਮੌਕੇ ਨਾ ਦਿੱਤੇ, ਆਖਰ ਇੱਕ ਔਰਤ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਆਪਣੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਦੋਂ ਜਿਉਣੀ ਹੈ। ਸੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵੇਖਣ ਅਤੇ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਹਾਲਤ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਈ ਵਾਰ ਸੋਚਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਔਰਤ ਹੋਣਾ ਇੱਕ ਜੁਰਮ ਹੈ ?

ਇਸ ਸ਼ੰਕੇ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਸਮਾਜ ਦੀ ਔਰਤ ਪ੍ਰਤੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਸੌਂਝੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਸੋਚ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਮਾਪੇ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕ। ਮਾਪਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਬੇਟਿਆਂ ਨੂੰ ਔਰਤਾਂ ਦੀ, ਬੱਚੀਆਂ ਦੀ ਇੱਜਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਘਰ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹਰ ਔਰਤ ਨਾਲ ਇੱਜਤ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਇਆ ਜਾਵੇ। ਘਰ ਵਿੱਚ ਔਰਤ ਨੂੰ ਗੱਲ

ਗੱਲ ਤੇ ਤਾਅਨੇ ਮਿਹਣੇ ਦੇ ਕੇ ਜਲੀਲ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਮਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਦੀਆਂ ਸੱਸਾ ਆਪਣੀਆਂ ਧੀਆਂ ਲਈ ਲੱਭਦੀਆਂ ਹਨ ਉਵੇਂ ਦੀਆਂ ਸੱਸਾ ਆਪਣੀਆਂ ਨੂੰਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵੀ ਬਣਨ। ਨੂੰਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਦੀਆਂ ਨੂੰਹਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਲਈ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਖੁਦ ਵੀ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨੂੰਹਾਂ ਧੀਆਂ ਬਣ ਕੇ ਦਿਖਾਉਣ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਕੂਲਾਂ, ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਔਰਤ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਇੱਜਤ ਨੂੰ ਲੋਕੋ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਜਾਮਾਂ ਪਹਿਨਾਉਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਬੇਟੀ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਉਸ

ਦੀ ਪਾਲਣਾ, ਸਿੱਖਿਆ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਭੇਦਭਾਵ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜੇਕਰ ਆਪਣੀਆਂ ਬੇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ, ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਸਫਲ ਇਨਸਾਨ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਲੈਣੇ ਪੈਣਗੇ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਕਦਮ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਚੁੱਕਣੇ ਪੈਣਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਅੱਜ ਦੀਆਂ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਸੁਖਨ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਸਕੀਏ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਉਹ ਇਹ ਨਾ ਸੋਚੇ ਕਿ ਕੀ ਔਰਤ ਹੋਣਾ ਇੱਕ ਜੁਰਮ ਹੈ ?

ਹਰਕੀਰਤ ਕੌਰ
977918066

ਅਸ਼ਲੀਲਤਾ

ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ

ਭਾਵ ਅਸ਼ਲੀਲ ਫਿਲਮਾਂ ਵੱਲ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਵਧ ਰਹੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਨੌਜਵਾਨ ਹੀ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਹਨ। ਅੱਗੇ ਚੱਲ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵਾਂਗਡੋਰ ਸੰਭਾਲਣੀ ਹੈ। ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਹੀ ਇੰਨੀ ਖੰਡਿਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਕੀ ਬਣੇਗਾ? ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਮਨ ਦਹਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਸ਼ਲੀਲਤਾ ਨੌਜਵਾਨ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਨ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਬੁਰਾ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਵਟਸਐਪ ਜਾਂ ਫੇਸਬੁੱਕ 'ਤੇ ਅਸ਼ਲੀਲ ਫੋਟੋਆਂ ਜਾਂ ਲਿਖਤ ਸਮੱਗਰੀ ਸ਼ੇਅਰ ਕਰਨੀ ਮੁੱਖ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਇਸ ਦੀ ਚਪੇਟ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੀ ਮੁੰਡਾ ਜਾਂ ਕੁੜੀ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮਾਨਸਿਕ ਉਲਝਣਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੁੱਧੀ ਚਾਹੇ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਤੇਜ਼ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਪੋਰਨੋਗ੍ਰਾਫੀ ਨਾਲ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਬੁਰੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਗੰਦਗੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਣੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਚੰਗੇ

ਅੱਜ ਦੇ ਤਕਨੀਕੀ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਸਮਾਰਟਫੋਨ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਆਦਿ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਜਿਹਾ ਹੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਰਟਫੋਨ ਨਜ਼ਰੀ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਕੁੜੀਆਂ ਵੀ ਖਿਡੌਣਿਆਂ ਵਾਂਗੂੰ ਸਮਾਰਟਫੋਨ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਚੁੱਕੀ ਫਿਰਦੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਕੰਪਿਊਟਰ ਵੀ ਅੱਸੀ ਫੀਸਦੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਕਨੈਕਸ਼ਨ ਵੀ ਬੜਾ ਸਸਤਾ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗੂਗਲ ਉੱਤੇ 'ਪੋਰਨੋਗ੍ਰਾਫੀ' ਦੇ ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਕੁ ਸ਼ਬਦ ਸਰਚ ਕਰਨ ਨਾਲ ਅਸ਼ਲੀਲਤਾ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਪਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਲਗਭਗ ਅੱਸੀ ਫੀਸਦੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਅਸ਼ਲੀਲਤਾ ਦੀ ਦਲਦਲ ਵਿੱਚ ਫਸੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਪੋਰਨੋਗ੍ਰਾਫੀ

ਚਰਿੱਤਰ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਦੇਖੀ-ਸੁਣੀ ਅਸ਼ਲੀਲਤਾ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਦੂਸ਼ਿਤ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹੀ ਦੂਸ਼ਿਤ ਸੋਚ ਅੱਗੇ ਚੱਲ ਕੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੌੜ 'ਤੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਵਰਗੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਅਸਫਲਤਾਵਾਂ ਜਨਮ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਖੰਡਿਤ ਹੋਈ ਸੋਚ ਵਿੱਚੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਜਟਿਲ ਗੁਨਾਹ ਇੱਕ ਦਿਨ ਉਸੇ ਦਾ ਵਿਨਾਸ਼ ਕਰਕੇ ਰੱਖ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਇੱਕ ਵਜ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਸੂਮ ਬੱਚੀਆਂ ਨਾਲ ਜਬਰ-ਜਨਾਹ ਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। 'ਨੈਸ਼ਨਲ ਕੋਲੀਸ਼ਨ ਫਾਰ ਦਿ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਆਫ ਚਿਲਡਰਨ ਐਂਡ ਫੈਮਿਲੀਜ਼' ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਸਰਵੇਖਣ ਮੁਤਾਬਿਕ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਨੱਥੇ ਫੀਸਦੀ ਅਪਰਾਧੀ ਪੋਰਨੋਗ੍ਰਾਫੀ ਦੇ ਸ਼ੌਕੀਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਪੋਰਨੋਗ੍ਰਾਫੀ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਜਿਣਸੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਨੌਜਵਾਨ

ਦੇਸ਼ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਹਨ। ਮੁਲਕ ਦੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੂ ਸੋਚ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸ਼ਲੀਲ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਥੱਕੇ ਜਾਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਗਰਕ ਕੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਖਰਾਬ ਨਾ ਕਰਨ ਸਗੋਂ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਲਕਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਨਿਰੰਤਰ ਯਤਨ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ। ਇੱਕ ਮਨ ,ਇੱਕ ਚਿੱਤ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਵੱਲ ਵਧਦੇ ਰਹਿਣ। ਜੀਵਨ ਦੇ ਕੰਮਾਂਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਬਚੇ ਵਾਧੂ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜੀਵਨੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਸਾਰਥਿਕ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਨ। ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਝਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਉਸਾਰੂ ਸਾਹਿਤ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਚੰਗੇ ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰਕ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਲੀਨ ਰੱਖ ਕੇ ਮਨ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਖੁਰਾਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਪੰਕਜ ਸੂਦ

ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਮੀਡੀਆ

ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ

ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਚੈਨਲਾਂ 'ਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਦੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਮੀਡੀਆ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਚਾਰੇ ਜਾਂਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕਾਂ ਅਤੇ ਬਿਬਾ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਪਕੜਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਚੈਨਲ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਲਈ ਚੰਗੇ ਮਾਡਲ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਸਗੋਂ ਨਿੱਤ ਨਵੇਂ ਫੈਸ਼ਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਨ ਜਿਉਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜ, ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲੋਂ ਟੁੱਟਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਤੋੜਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਵੇਕਹੀਣ ਵੀ ਬਣਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਤੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਸ਼ੋਰ ਦੇ ਇਸ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੁੱਧੀ ਨੂੰ ਸੋਚਣ ਲਈ ਕੁਝ ਬਚਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਖਪਤਕਾਰੀ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਵੀ ਬੁੱਧ-ਵਿਵੇਕ ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਨਿਰੋਲ ਖਪਤਕਾਰੀ ਅਤੇ ਮੰਡੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਵਾਲੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਹੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਟੀ.ਵੀ. ਚੈਨਲਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਅਤੇ ਖਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਦੀ ਵੱਧ ਰਹੀ ਗਿਣਤੀ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੀਡੀਆ ਦਾ ਸਮਾਜ ਪੱਖੀ ਰੋਲ ਕਿੰਨਾ ਘਟ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਹੋ ਕੇ ਲੋਕ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿੰਸਕ ਕਦਮ ਵੀ ਚੁੱਕ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੀਡੀਆ ਦਾ ਗੈਰ-ਜ਼ਿੰਮੇਦਾਰਾਨਾ ਰੋਅ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਜਿਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਮ ਦਰਸ਼ਕ ਤਾਂ ਮਨੋਰੰਜਨ ਵੀ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਪਾਉਂਦਾ। ਪੰਜਾਬੀ ਚੈਨਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਆਮ ਲੋਕ ਉਸ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖ ਸਕਣ। ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਠੋਠ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਘਟਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਧਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸੰਦੇਸ਼ ਆਦਿ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਰੋਮਨ ਲਿਪੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੰਪਿਊਟਰ ਰਾਹੀਂ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਇਹੀ ਕੁਝ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਫਿਲਮਾਂ ਅਤੇ ਟੀਵੀ ਲੜੀਵਾਰ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਚਾਲ ਦੇ ਲਹਿਜੇ, ਪੰਜਾਬੀ ਗੀਤਾਂ ਦੀਆਂ ਧੁਨਾਂ ਅਤੇ ਪਹਿਰਾਵੇ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੋਨੇ-ਕੋਨੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਸਭ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਇੱਕ ਖਪਤਕਾਰੀ ਵਸਤੂ ਬਣ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਖਪਤਕਾਰੀ ਵਸਤੂ ਵਾਂਗ ਇਸ ਦਾ ਵੀ ਬਾਜ਼ਾਰੀਕਰਨ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਵੀ ਮਿਆਦ ਮਿੱਥੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਭਾਸ਼ਾ ਜਾਂ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰਗਟਾਵਿਆਂ ਦਾ ਸੋਝਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਸ ਵਿਹਾਰ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵੀ ਉਸ ਅਮਲ ਤੱਕ ਹੀ ਮਿੱਥੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬਾਜ਼ਾਰੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦੀ ਕੋਈ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਅੱਜ ਦੇ ਉੱਤਰ ਆਧੁਨਿਕ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਪੰਜੀਵਾਦ ਦੀ ਸੋਝਣਕਾਰੀ ਨੀਤੀ ਨਾਲ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ, ਸਮਾਜ ਸੱਭਿਆਚਾਰਾਂ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਯਤਨ ਹੋਏ ਹਨ। ਗਰੀਬ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ-ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਸਥਾਨਕ ਵਿਰਸੇ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਲੋਕ ਪਹਿਰਾਵਿਆਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਫੈਸ਼ਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਮਜਬੂਰੀ ਨੇ ਗੁੰਮ ਹੋ ਰਹੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਸਾਂਭ ਲਿਆ ਹੈ।

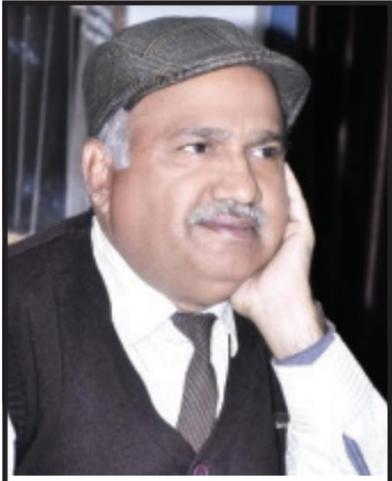

ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਦੇ ਅਜੋਕੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਸੰਚਾਰ ਮਾਧਿਅਮਾਂ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਇੰਨੀ ਵਧ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਸਾਡੀ ਜੀਵਨ-ਸ਼ੈਲੀ ਨੂੰ ਹੀ ਬਦਲ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਇਸ ਤਬਦੀਲੀ ਨੇ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਸੁਖਾਲਾ ਵੀ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਕਈ ਅਜਿਹੇ ਮਸਲੇ ਵੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਅੱਜ ਮੀਡੀਆ ਉਪਰ ਸਾਡੀ ਨਿਰਭਰਤਾ ਇੰਨੀ ਵਧ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਸੀਂ ਜੀਵਨ ਦਾ ਕਿਆਸ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਨਿੱਤ ਨਵੀਆਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਵਸਤਾਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਵੀ ਸਾਡੀ ਬੁੱਧੀ ਅਤੇ ਵਿਵੇਕ ਦੇ ਕਾਬੂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਜੋਕੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਤੇਜ਼ੀ ਵਾਪਰੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਦਾ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਹੋਇਆ ਕਰਦਾ ਸੀ ਪਰ ਅਜੋਕੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਦਾ ਹਥਿਆਰ ਬਣ ਕੇ ਸਾਡੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਮੀਡੀਆ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਨਵ-ਪੰਜੀਵਾਦ ਦਾ ਇੱਕ ਤਾਕਤਵਰ ਹਥਿਆਰ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਸਾਡੀਆਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ, ਸੋਚ-ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਢੰਗ ਤਰੀਕਿਆਂ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਹੀ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖਪਤਕਾਰੀ ਵਰਗ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਢਾਲ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲੋਕਾਂ ਅੰਦਰ ਜੀਵਨ ਜਿਉਣ ਦੇ ਨਿੱਤ ਨਵੇਂ ਬਿਬ

ਹਰ ਟੀਵੀ ਚੈਨਲ ਉਪਰ ਦਿਖਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਸੀਰੀਅਲ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਕ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮੁੱਲਾਂ ਦੀ ਹੀ ਨੁਮਾਇਸ਼ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੰਪਿਊਟਰ ਹੁਣ ਹਰ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਬੈਠੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਹੁਣ ਉਦਰੇਵੇਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਪੈਂਦਾ। ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਪ੍ਰਸਾਰਨ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਮੋਬਾਈਲ ਜਾਂ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਉੱਪਰ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਖਬਰਾਂ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਚਾਰ ਸਾਧਨਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕ ਧਾਰਾਈ ਵਿਰਸੇ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਵੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਲੋਕ-ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਲੋਕ-ਸੰਗੀਤ ਵੀ ਪਿਆ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪੁਰਾਣੇ ਗਾਇਕਾਂ ਦੀ ਹਰ ਵੰਨਗੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਇਹ ਹਰੀਕਤ ਹੈ ਕਿ ਘਰੋ-ਘਰੀ ਪਹੁੰਚੇ ਮੀਡੀਆ ਨਾਲ ਸਾਡੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਆਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚਾਰਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸੌਖਾ ਸਾਧਨ ਮਿਲ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪਰੰਪਰਾ ਸਾਨੂੰ ਲੋਕ-ਧਾਰਾ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਉਹ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਨਵੇਂ ਸਾਧਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹਰ ਵੇਲੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਅਸਰ ਵੀ ਪਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੈਨਲਾਂ 'ਤੇ ਵਸਤਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਉੱਤੇ ਹੀ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰੀ ਹਿੰਸਕ ਅਤੇ ਕਾਮੁਕ ਰੁਚੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪਰੋਸੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚੇ, ਬੁੱਢੇ ਤੇ ਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਇੱਕੋ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨੰਗੇ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿਰਸੇ ਉਪਰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿਰਸੇ ਨਾਲ ਸਿਰਫ ਸਤਹੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੀ ਜੁੜ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲ-ਪੁਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਣ ਨਾਲ ਸੁਣਦੀ ਤਾਂ ਪਰ ਅਸਲ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ

ਗ੍ਰਹਿਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਪਾਉਂਦੀ। ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਪੱਧਰ ਸੁਹਜਾਤਮਿਕ ਵੀ ਹੈ ਤੇ ਲੱਚਰ ਵੀ। ਇਹ ਸਾਧਨ ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਹਰ ਕੋਈ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵਰਤ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਅਜੀਬ ਸਥਿਤੀ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਕਸਤ ਹੋਏ ਸਾਧਨਾਂ ਨੇ ਆਪਸੀ ਦੂਰੀਆਂ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਖਬਰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਵਸੀਲੇ ਜਿੰਨੇ ਵੱਧ ਗਏ ਹਨ ਉਨਾ ਹੀ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਆਪਣਾ ਨਿੱਜੀ ਜੀਵਨ ਆਮ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਇਕੱਠੇ ਗੁਆ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਵੇਲੇ ਦੁਨੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਕਿਸਮ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਤੇਜ਼-ਤਰਾਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕਾਰਨ ਕਿਸੇ ਦੁਖ ਜਾਂ ਔਕੜ ਸਮੇਂ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣਾ ਮਾਨਸਿਕ ਸੰਤੁਲਨ ਖੋ ਬੈਠਣਾ ਹੈ। ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਦੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਬੇਅਸਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਬੇਚੈਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਕਿਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਣਗੇ? ਸਮਕਾਲੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਪੰਜੀਵਾਦੀ ਤਾਕਤਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਮਾਧਿਅਮ ਮੀਡੀਆ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਖਪਤਕਾਰ ਮਨੁੱਖ ਹੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਨਾ ਹੀ ਬੁੱਧ-ਵਿਵੇਕ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੋਚਵਾਨ ਵਿਅਕਤੀਤਵ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਕੀਮਤ ਵੀ ਸਿਰਫ ਪੰਜੀਵਾਦੀ ਤਾਕਤਾਂ ਹੀ ਤੈਅ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਜਿਹੇ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਮੌਕੇ ਦੂਜੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਪਰ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੰਡੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਵਾਲਾ ਨਿਰੋਲ ਖਪਤਕਾਰੀ ਵਿਅਕਤੀ ਬਣਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ।

ਆਨਲਾਈਨ ਲਰਨਿੰਗ ਦੀਆਂ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ

ਵਿਜੈ ਗਰਗ ਐਕਸ.ਪੀਈਐਸ-1
9465682110

ਸਾਰੇ ਸਿੱਖਿਅਕ ਉਤਸਾਹ ਅਤੇ ਚਿੰਤਾ ਦੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਡਿਗਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਨਵੇਂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਾਈ ਹੋਣੀ ਹੈ। ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਆਨਲਾਈਨ ਲਰਨਿੰਗ ਬਾਰੇ ਆਸਾਵਾਦੀ ਹੋ? ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਜਾਣਨ ਵਿਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦੇ ਹੋ ਕਿ ਆਨਲਾਈਨ ਕੋਰਸ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਤੁਹਾਡੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਬੇਮਿਸਾਲ ਮੌਕਿਆਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਕਲਾਸਾਂ ਨੂੰ ਆਨਲਾਈਨ ਅਤੇ ਡਿਜੀਟਲ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਕਰੋਗੇ? ਆਨਲਾਈਨ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਅਤੇ ਵਿੱਤ ਦੋਵਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਨਵੇਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਨਵੇਂ ਮੌਕਿਆਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਬਿਹਤਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਹੋ ਸਕੋ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਤਾਕਤ ਜਾਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀ? ਤੁਸੀਂ ਕਿਹੜਾ ਲਿੰਕ ਚੁਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਲਣਾ ਕਰੋ, ਪਰ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖੋ - ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਚਿਤ ਹੈ!

ਆਨਲਾਈਨ ਸਿਖਲਾਈ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ

ਅੱਜ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨ ਹਨ ਕਿ ਆਨਲਾਈਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਦੂਰੀ ਸਿੱਖਣ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਰੂਪ ਬਣ ਗਏ ਹਨ। ਆਨਲਾਈਨ ਵਾਤਾਵਰਣ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਬੇਮਿਸਾਲ ਮੌਕਿਆਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਹੋਰ ਤਾਂ ਸਿੱਖਿਆ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਿੱਖਿਅਕਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਪੈਰਾਡਿਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉੱਚਤਮ ਕੁਆਲਟੀ ਦੇ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਕੋਰਸ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਆਨਲਾਈਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਵੱਡੇ ਫਾਇਦਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਹੈ:

ਕਿਤੇ ਵੀ

ਆਨਲਾਈਨ ਸਿਖਲਾਈ ਦਾ ਮੁੱਖ ਫਾਇਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਦੂਰੀ ਅਤੇ ਕਾਰਜਕ੍ਰਮ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਨੂੰ ਮੁਸਕਲ ਤੋਂ ਅਸੰਭਵ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਕਲਾਸਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਬਸਰਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਕਨੈਕਸ਼ਨ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਆਨਲਾਈਨ ਫਾਰਮੈਟ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਾਹਜ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ (ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ) ਨੂੰ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਗੀਦਾਰ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ" ਜਾਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਆਪਣੇ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਚੁਅਲ ਕਲਾਸਰੂਮ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਕਦੇ ਵੀ, ਕੋਈ ਗਤੀ

ਵਰਚੁਅਲ ਕਲਾਸਰੂਮ ਇੱਕ ਦਿਨ ਵਿੱਚ 24 ਘੰਟੇ, ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਸੱਤ ਦਿਨ ਪਹੁੰਚਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਦੀ ਕੁਸਲਤਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਤਾਕਤ ਹੈ ਜੋ ਆਨਲਾਈਨ ਸਿਖਲਾਈ ਫਾਰਮੈਟ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆਈ ਗਈ ਹੈ। ਆਨਲਾਈਨ ਕਾਨਫਰੰਸਿੰਗ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਸਕਨੋਸ ਸੰਚਾਰ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਜਾਗਲ ਕਰਨ ਦੇ ਕੰਮ, ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਕਾਰਜਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਕਲਾਸ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਕੰਮ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ; ਬੱਸ

ਇਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਰੋ ਜੋ ਵਧੇਰੇ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਹੋਣ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਿਨ ਜਾਂ ਰਾਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਕੋਰਸਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਭਾਸ਼ਣ, ਕੋਰਸ ਦੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਜਮਾਤੀ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਤਕ ਨਿਰੰਤਰ ਪਹੁੰਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਸ਼ਣ ਦੁਬਾਰਾ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਅੱਗੇ ਵੱਧਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁਝ ਸਮੱਗਰੀ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਸਮਾਂ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਹਿਯੋਗੀ

ਆਨਲਾਈਨ ਫਾਰਮੈਟ ਇੰਸਟ੍ਰਕਟਰ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਰੋਤ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰੰਤਰ ਸਹਿਯੋਗੀਤਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਏਗੀ। ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਅਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ-ਕੇਂਦਰਿਤ ਵਰਚੁਅਲ ਕਲਾਸਰੂਮ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗੀ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਿਲੱਖਣ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੁਣ ਹੈ ਜੋ ਆਨਲਾਈਨ ਸਿਖਲਾਈ ਫਾਰਮੈਟ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਉੱਚ ਕੁਆਲਟੀ ਡਾਈਲਾਗ

ਇੱਕ ਆਨਲਾਈਨ ਅਸਿੰਕਰੋਨਸ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਸਿੱਖਿਅਕ ਅਗਲੀ ਵਸਤੂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਜਾਂ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਢਾਂਚਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਰਵਾਇਤੀ ਆਹਮੋ-ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵਧੇਰੇ ਡੂੰਘਾਈ ਅਤੇ ਪੂਰਵ-ਚਿੰਤਨ ਦੇ ਨਾਲ ਜਵਾਬਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਭਾਗੀਦਾਰ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੀ ਟਿੱਪਣੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਗੁਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੇਂਦਰਿਤ

ਇੱਕ ਆਨਲਾਈਨ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਵਿੱਚ, ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੋਰਸ ਦੀ ਸਮਗਰੀ (ਭਾਸ਼ਣ ਅਤੇ ਕੋਰਸ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ) ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਪਕ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੋਲਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਛੋਟੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਸਹਿਪਾਠੀਆਂ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਸੰਵਾਦ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਿੰਤਾ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਢੁਕਵਾਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਲਾਸ ਦੀ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਆਦਰਸ਼ਕ ਤੌਰ ਤੇ, ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੋਰਸ ਲਈ ਆਪਣੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਦਕਿ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਢੁਕਵੀਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਅਨੌਖੇ ਮਿਸ਼ਰਣ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ।

ਲੈਵਲ ਪਲੇਅ ਫੀਲਡ

ਆਨਲਾਈਨ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਗੁਮਨਾਮ ਹੋਣ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਮਰ, ਪਹਿਰਾਵੇ, ਸਰੀਰਕ ਦਿੱਖ, ਅਪਾਹਜਤਾ, ਨਸਲ ਅਤੇ ਲਿੰਗ ਵਰਗੇ ਵਿਤਕਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰਕ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਗੈਰਮਾਜਰ ਹਨ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਧਿਆਨ ਦਾ ਧਿਆਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੀ ਸਮਗਰੀ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਹੱਥ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿੱਚ ਸੋਚ-ਸਮਝ ਅਤੇ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ 'ਤੇ ਹੈ।

ਸਰੋਤਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ

ਵੱਖਰੇ ਮਹਿਮਾਨ ਮਾਹਰਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਨਲਾਈਨ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਸਾਮਲ ਕਰਨਾ ਸੌਖਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅੱਜ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਕੋਲ ਸਰੋਤਾਂ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਹੈ ਜੋ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਸਥਿਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਇੰਸਟ੍ਰਕਟਰ ਇੱਕ ਸਰੋਤ ਭਾਗ ਨੂੰ ਆਨਲਾਈਨ ਕੰਪਾਈਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਵਿਦਵਾਨ ਲੇਖਾਂ, ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਲਿੰਕ ਨਾਲ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਖੋਜ, ਵਿਸਥਾਰ, ਜਾਂ ਕੋਰਸ ਦੀ ਸਮਗਰੀ ਦੀ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਲਈ ਪਹੁੰਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਰਚਨਾਤਮਕ ਸਿੱਖਿਆ

ਬਾਲਗ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਸਾਹਿਤ ਸਵੈ-ਦਿਸ਼ਾ ਅਤੇ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਸੋਚ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਇੰਟਰਐਕਟਿਵ ਸਿੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਸਿੱਖਿਅਕਾਂ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਮੀਨੀ ਸਿੱਖਿਆ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਡੀਆਂ-ਵੱਡੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ

ਕਲਾਸਾਂ ਅਜੇ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਜੋ ਭਾਸ਼ਣ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਰੋਟੇ ਯਾਦ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹਨ। ਵਰਚੁਅਲ ਕਲਾਸਰੂਮ ਦੀ ਅਰਧ-ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਕੁਦਰਤ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਲਈ ਨਵੀਨਤਾਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਆਨਲਾਈਨ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿੱਚ, ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਸਿੱਖਣ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਹਿਯੋਗੀ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਇਹ ਉਮੀਦ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਵੀਂ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਭੈੜੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਦੇਣਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਇਸ ਨਵੇਂ ਢੰਗ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਕ ਆਪਣੇ ਕੋਰਸਾਂ ਨੂੰ ਆਨਲਾਈਨ ਫਾਰਮੈਟ ਦਾ ਪੂਰਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ ਬਦਲਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਰਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ੈਲੀਆਂ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਫਲ ਆਨਲਾਈਨ ਸਹੂਲਤਕਰਤਾ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗੁਣ ਰਵਾਇਤੀ ਕਲਾਸਰੂਮ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹਨ।

ਆਨਲਾਈਨ ਸਿਖਲਾਈ ਦੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ

ਜਦੋਂ ਕਿ ਆਨਲਾਈਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਕਤੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮਿਆਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਬੇਮਿਸਾਲ ਪਹੁੰਚਯੋਗਤਾ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਮਾਧਿਅਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਕਮੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਨਲਾਈਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਲਈ ਸੰਭਾਵਿਤ ਖਤਰੇ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਛੇ ਮੁੱਖ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ:

1. ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ

ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਇਕੁਇਟੀ ਅਤੇ ਪਹੁੰਚਯੋਗਤਾ ਕੋਈ ਵੀ ਆਨਲਾਈਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸਫਲ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ

ਹਨ ਜੋ ਆਨਲਾਈਨ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣ। ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਘਾਟ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਆਰਥਿਕ ਜਾਂ ਲੌਜਿਸਟਿਕ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਹੋਵੇ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਯੋਗ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਰਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢੇ ਵੇਗੀ। ਇਹ ਪੱਛੂ ਅਤੇ ਹੇਠਲੇ ਸਮਾਜਕ-ਗੁਆਂਢੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੁੱਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪ੍ਰਾਸ਼ਸਕੀ ਦਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ, ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਗਾਹਕ ਬਣ ਕੇ ਗੁਆਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਿੱਥੋਂ ਤਕ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਇਹ ਸਰਵ ਵਿਆਪਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਪਭੋਗਤਾ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੀਮਤ ਖਰਚ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਉਪਭੋਗਤਾ ਆਪਣੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਕਨੈਕਸ਼ਨ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਸਿਕ ਰੇਟ ਅਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਸਰੇ ਆਪਣੇ ਦੁਆਰਾ ਆਨਲਾਈਨ ਬਿਤਾਉਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ ਦਾ ਆਨਲਾਈਨ ਸਮਾਂ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਦੁਆਰਾ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿਣਯੋਗ ਸੀਮਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਨਲਾਈਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਾਖਰਤਾ

ਆਨਲਾਈਨ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋਨੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਗਿਆਨ ਦਾ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪੱਧਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਲਈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖੋਜ ਇੰਜਣਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਰਲਡ ਵਾਈਡ ਵੈੱਬ 'ਤੇ ਨੈਵੀਗੇਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਰਾਮਦਾਇਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਨਿਊਜ਼ ਸਮੂਹਾਂ, ਐਂਟੀਪੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਈਮੇਲ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਇਹ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਇੱਕ ਆਨਲਾਈਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ; ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਾਂ ਫੈਕਲਟੀ ਮੈਂਬਰ ਜੋ ਸਿਸਟਮ ਤੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਉਹ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਖਿੱਚ ਲਵੇਗਾ।

ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ

ਸਫਲ ਆਨਲਾਈਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਈ ਉਪਭੋਗਤਾ ਅਨੁਕੂਲ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਧੀਆ ਤਕਨੀਕ ਵੀ 100% ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੁਆਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਆਨਲਾਈਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਉਪਕਰਣ ਅਸਫਲ ਹੋਣਗੇ, ਪਰ ਕਦੇ। ਜਦੋਂ ਸਭ ਕੁਝ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਘੱਟ ਪ੍ਰਫਾਈਲ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਖਰਾਬੀ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਲਈ, ਸਰਵਰ ਜੋ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਮੌਜਬਾਨੀ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲਾ ਪਾਣੀ ਖਤਰਨਾਕ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਥੱਲੇ ਚਲੇ ਜਾਣਾ ਸਾਡੇ ਵਾਸਤੇ ਖਤਰੇ ਦੀ ਘੰਟੀ ਨਹੀਂ

ਉੱਤਰ-ਪੱਛਮੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖਾਸਕਰ ਖਿੱਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲਾ ਪਾਣੀ ਖਤਰਨਾਕ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਹੇਠਾਂ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਨਵੇਂ ਅਧਿਐਨ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਈ.ਆਈ.ਟੀ. ਕਾਨਪੁਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਖੋਜ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਉੱਤਰ ਪੱਛਮੀ ਭਾਰਤ ਵਿਚ 4,000 ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪੂਰਾਂ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਚਾਰ-ਪੰਜ ਦਹਾਕਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸਿੰਜਾਈ, ਘਰੇਲੂ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਜਰੂਰਤਾਂ ਲਈ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਆਈ.ਆਈ.ਟੀ. ਕਾਨਪੁਰ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਰਾਜੀਵ ਸਿਨਹਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪੀ. ਐਚ. ਡੀ. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ ਜੋਸ਼ੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਹੋਏ ਅਧਿਐਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸੂਬਾ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਧਿਐਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲਾ ਪਾਣੀ 1974 ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ ਤੋਂ 2 ਮੀਟਰ ਹੇਠਾਂ ਸੀ ਜੋ 2010

ਵਿੱਚ 30 ਮੀਟਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਥੱਲੇ ਚਲਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰਿਆਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ 50 ਮੀਟਰ ਤੋਂ ਵੀ ਥੱਲੇ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਜੋ ਕਿ ਸਾਡੇ ਵਾਸਤੇ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ ਕਿ ਹੈ, ਹਰਿਆਣਾ ਸਥਿਤੀ ਵੀ ਮਾੜੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਰਾਜ ਹਨ। ਜਿੱਥੇ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੀਆਂ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਅਜੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਹਨ। ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਝੋਨੇ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਵਾਲਾ ਖੇਤਰ 1966-67 ਵਿਚ 1,92,000 ਹੈਕਟੇਅਰ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ 2017-18 ਵਿੱਚ 14,22,000 ਹੈਕਟੇਅਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਹ 2017-18 ਵਿਚ 30,64,000

ਹੈਕਟੇਅਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ 1960-61 ਵਿਚ 2,27,000 ਸੀ। ਮੰਗ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਮੰਗ ਵੱਧ ਗਈ। ਮੀਂਹ ਦਾ ਪਾਣੀ ਸੰਭਾਲਣ ਵਾਸਤੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰਣਨੀਤੀ ਬਣਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਕਿ ਖੇਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਾਸਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਾਣੀ ਮੀਂਹਾਂ ਦਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਬੁੱਢ ਬੁੱਢ ਪਾਣੀ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਆਦਤ ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਪਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਫਜ਼ੂਲ ਟੂਟੀਆਂ ਚਲਾਉਣੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਧੋਣ ਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੀਟਰ ਪਾਣੀ ਵਰਤਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬਾਣੀ ਰਾਹੀਂ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸੈਂਕੜ੍ਹੇ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ “ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਣੀ ਜੀਉ ਹੈ ਜਿਤੁ ਹਰਿਆ ਸਭ ਕੋਇ”। ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸਾਨੂੰ ਸਮਝ ਕਦੋਂ ਪਏਗੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗ ਰਿਹਾ। ਜੇਕਰ ਪਾਣੀ ਇਸੇ ਤਰਾਂ ਥੱਲੇ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਉਹ ਦਿਨ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਜਿਸ ਦਿਨ ਪੰਜ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਮਾਰੂਥਲ ਤੇ ਰੇਗਿਸਤਾਨ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲਵੇਗੀ। ਫਿਰ ਕੀ ਸਾਡੀਆਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੁਸ਼ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਬਾਰੇ ਕੀ ਕਹਿਣਗੀਆਂ। ਇਹ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੋਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਵਾਸਤੇ ਕੁਝ ਛੱਡਣਾ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਸਾਨੂੰ ਫਿਰ ਲਾਹਨਤਾਂ ਹੀ ਪੈਣੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਹੁਣ ਤੋਂ ਸੋਚਣਾ ਪਏਗਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਬਾਸ਼ ਦੇ ਪਾਤਰ ਬਣਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਫਿਰ ਲਾਹਨਤਾਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ।

ਸੂਬੇਦਾਰ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੁਲੇਰੀਆਂ ਮਮਦੋਟ
[ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ] 758915501

ਆਨਲਾਈਨ ਲਰਨਿੰਗ ਦੀਆਂ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ

ਕਰੈਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਲਾਸ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਇੱਕ ਭਾਗੀਦਾਰ ਇੱਕ ਨੈੱਟਵਰਕ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੁਆਰਾ ਕਲਾਸ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਪੀਸੀ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ; ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਕਨੈਕਸ਼ਨ ਅਸਫਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਘਬਰਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੌਲੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਫਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨਾ ਤਾਂ ਨਿਰਵਿਘਨ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

2. ਵਿਦਿਆਰਥੀ
ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਇੱਕ ਆਨਲਾਈਨ ਢੰਗ ਪਰਿਪੱਕ, ਸਵੈ-ਅਨੁਸਾਸਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਵਿਕਲਪ ਮਾਧਿਅਮ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਵਧੇਰੇ ਨਿਰਭਰ ਸਿੱਖਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਸਿਖਲਾਈ ਦਾ ਅਣਉਚਿਤ ਵਾਤਾਵਰਣ ਹੈ। ਆਨਲਾਈਨ ਅਸਿੱਕੋਨਸ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਗੈਰ ਰਵਾਇਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਕਾਰਜਕਮ ਦੀ ਲਚਕਤਾ ਲਈ ਸਹਾਇਕ ਹੈ; ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ 'ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਆਨਲਾਈਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੰਗਠਿਤ, ਸਵੈ-ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੋਰਸ ਦੀ ਰਫਤਾਰ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੀ ਉੱਚ ਕੁਸਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਛੋਟੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ (ਅਰਥਾਤ ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਜਾਂ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਦੀ ਉਮਰ) ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਆਨਲਾਈਨ ਸਿੱਖਿਆ ਢੁਕਵੀਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਨਿਰਭਰ ਸਿੱਖਣ ਵਾਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਨਲਾਈਨ ਪੈਰਾਡਾਈਮ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਪੇਸ਼ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

3. ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ
ਜਰੂਰੀ ਆਨਲਾਈਨ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਸਫਲ ਆਨ-ਗਰਾਉਂਡ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਾ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਫਲ ਆਨਲਾਈਨ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਜੇ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਆਨਲਾਈਨ ਸਪੁਰਦਗੀ ਅਤੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿਖਲਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਤਾਂ ਆਨਲਾਈਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ

ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਕ ਇੰਸਟ੍ਰਕਟਰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਅਤੇ ਜਿਸ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਕੋਰਸ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਵਿਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਆਨਲਾਈਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇ ਇਸਦੇ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਵਰਚੁਅਲ ਕਲਾਸਰੂਮ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਆਨਲਾਈਨ ਇੰਸਟ੍ਰਕਟਰ ਨੂੰ ਵਰਚੁਅਲ ਕਲਾਸਰੂਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਹਿਯੋਗੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਬਣਾ ਕੇ ਸਰੀਰਕ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੀ ਘਾਟ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਆਰਾਮ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਖਾਸਕਰ ਜਿੱਥੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੰਸਟ੍ਰਕਟਰ ਪਹੁੰਚਯੋਗ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਸਫਲਤਾ ਕਲਾਸ ਨੂੰ ਇਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਅਤੇ ਇੰਸਟ੍ਰਕਟਰ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਭਾਵੇਂ ਇਕ ਵਰਚੁਅਲ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਇਕ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਵਰਚੁਅਲ ਵਾਤਾਵਰਣ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਲਾਸ ਚਲਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਵਿਚ ਸਰੀਰਕ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੀ ਘਾਟ ਇਕ ਆਨਲਾਈਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਈ ਇਕ ਸੀਮਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਫੈਕਲਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮਾਗਮਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿਣਾ, ਜਿਹਨਾਂ ਲਈ ਸਾਈਟ 'ਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਜਰੂਰਤ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਆਨਲਾਈਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੀਮਤ ਕਾਰਕ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

4. ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਫੈਕਲਟੀ
ਕੁਝ ਵਾਤਾਵਰਣ ਇੱਕ ਆਨਲਾਈਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਘਨ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਅਤੇ / ਜਾਂ ਫੈਕਲਟੀ ਮੈਂਬਰ ਜੋ ਤਬਦੀਲੀ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਸਹਿਜ ਹਨ, ਜਾਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਆਨਲਾਈਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਮਿਆਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ, ਅਕਸਰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਰੋਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਲੋਕ ਇੱਕ ਆਨਲਾਈਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇਸਦੀ ਸਫਲਤਾ ਨੂੰ ਰੋਕ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਵਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਹੇਠਾਂ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਪਾਰ ਨਹੀਂ ਵੇਖ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਆਨਲਾਈਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਮਾਲੀਆ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਵੇਖ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਆਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਢੰਗ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਆਨਲਾਈਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੋ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਸ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਸਕਣਗੇ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਜੋ ਸਹੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸਿਖਲਾਈ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ, ਜਰੂਰੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ, ਅਤੇ ਕਲਾਸ ਦੇ ਆਕਾਰ

ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਮਝੇਗੀ ਕਿ ਇਹ ਤੱਤ ਇੱਕ ਆਨਲਾਈਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਤੇ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

5. ਆਨਲਾਈਨ ਵਾਤਾਵਰਣ
ਸਹਿਯੋਗੀਤਾ ਦੇ ਪੱਧਰ
ਵਰਚੁਅਲ ਕਲਾਸਰੂਮ ਵਿਚ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਰੋਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ, ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮ ਸੰਵਾਦ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਈ ਉੱਚ ਸਹਿਯੋਗੀਤਾ ਵਿਚ ਆਨਲਾਈਨ ਸਿਖਲਾਈ ਦੀ ਇਸ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵੱਡੀਆਂ ਕਲਾਸਾਂ (20 ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ) ਵਿਚ, ਸਹਿਯੋਗੀ ਪੱਧਰ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਦ ਤੱਕ ਇਹ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਸੁਣੀ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਅਧਿਐਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ। ਇਸ ਬਿੰਦੂ ਤੇ, ਡਾਇਲਾਗ ਸੀਮਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸੁਵਿਧਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਚਕਾਰ ਆਪਸੀ ਤਾਲਮੇਲ ਹੈ। ਮਾਧਿਅਮ ਇਸਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕੀ ਆਨਲਾਈਨ ਨਹੀਂ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ
ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਆਨਲਾਈਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਲਈ ਉਤਸਾਹ ਅਤੇ ਉਤਸਾਹ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਹ ਪਛਾਣਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਆਨਲਾਈਨ ਨਹੀਂ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਮਾਧਿਅਮ ਹਦਾਇਤਾਂ ਤੇ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਲ ਹਨ: ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਵਿਸ਼ੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਨਤਕ ਬੋਲਣਾ, ਸਰਜਰੀ, ਦੰਦਾਂ ਦੀ ਸਫਾਈ, ਅਤੇ ਖੇਡਾਂ ਜਿੱਥੇ ਸਰੀਰਕ ਅੰਦੋਲਨ ਅਤੇ ਅਭਿਆਸ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਸ਼ੇ ਸਾਇੰਸ ਰਵਾਇਤੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿਚ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਈਬ੍ਰਿਡ ਕੋਰਸ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਅਸਥਾਈ ਹੱਲ ਦਰਸਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੋਰਸ ਦੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਵਧੇਰੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਪਹੁੰਚਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੈਂਪਸ ਵਿਚ ਜਾਣ ਵਿਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਅਜੇ ਵੀ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਰੋਖਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਆਨਲਾਈਨ ਸਿਖਲਾਈ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਰੂਰਤਾਂ ਅਤੇ ਟੀਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਰੀਰਕ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਨਾ ਤਕਨੀਕੀ ਤੌਰ ਤੇ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਜਰੂਰੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ

ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਖਾਉਣ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਤਮ ਢੰਗ ਹੈ।

6. ਪਾਠਕ੍ਰਮ
ਸਫਲ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਨਲਾਈਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਨਾ ਅਤੇ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ, ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਦੂਰੀ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਵਿਚ, ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਜਰੂਰਤ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰ ਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਅਤੇ ਸਿਖਾਉਣ ਦੇ ਗੱਜੋ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕ ਸਫਲ ਆਨਲਾਈਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ ਜਿੱਥੇ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਆਨਲਾਈਨ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੰਵਾਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ (ਲਿਖਤ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ) ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਦੇ ਆਪਸੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਰਵਾਇਤੀ ਕਲਾਸਰੂਮ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦਾ ਸਫਲ ਆਨਲਾਈਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਥਾਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਉੱਚ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਇੱਕ ਆਨਲਾਈਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਵੇਗੀ, ਬਸਰਤੇ ਕਿ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਲਾਈਨ ਮਾਧਿਅਮ ਦੀਆਂ ਜਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅੱਜ ਦਾ ਸਮਾਂ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਦਿਲਚਸਪ ਸਮਾਂ ਹੈ। ਆਨਲਾਈਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਅਧਾਰਤ ਹਦਾਇਤਾਂ ਵਾਲੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਅਵਸਰਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਈ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਫਾਰਮੈਟਾਂ ਅਤੇ ਰੂਪਾਂ ਰਾਹੀਂ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਬਾਲਗ ਸਿੱਖਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਰੂਰਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਜਰੂਰਤ ਹੈ ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਹੈ, ਆਨਲਾਈਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕੰਮ, ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਕਾਰਜਕਮ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਦਾ ਢੁਕਵਾਂ ਹੱਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉੱਚ ਵਿਦਿਆ ਦੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੇ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਆਨਲਾਈਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਨਲਾਈਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ ਜੋ ਉਹ ਸੇਵਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਆਨਲਾਈਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਸਫਲ ਹੋਣ ਲਈ, ਇਸ ਫਾਰਮੈਟ ਦੀਆਂ ਸਕਤੀਆਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਵਾਇਦਾ ਲੈਣ ਲਈ ਪਾਠਕ੍ਰਮ, ਸਹਿਯੋਗੀ, ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੰਤੁਲਿਤ ਅਤੇ ਸੰਤੁਲਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ (ਭਾਰਤੀਆਂ) ਦੇ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲੇ ਅਫਸੋਸਨਾਕ ਪਰ ਸਹੀ ਨੇ

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਮਿਸੀਸਾਗਾ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ 2004 ਵਿੱਚ ਮੇਰਾ ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ। ਅਸੀਂ ਬੜੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਹੀ ਬਰੈਂਪਟਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦੀ ਬੇਸਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਲਈ ਚਲੇ ਗਏ, ਜਿੱਥੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣਾ ਭਵਿੱਖ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਪਾਲਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ 2005 ਵਿੱਚ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨੇ ਟੱਕਰ ਮਾਰਨ ਦਿੱਤੀ, ਮੇਰੀ ਧੱਠ ਦੇ ਮਣਕੇ ਹਿੱਲ ਗਏ। ਮੈਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਲਾਚਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਾਡਾ ਪਹਿਲਾ ਬੱਚਾ ਛੇ ਕੁ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਇਸ ਸਮੇਂ 20 ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਤੇ ਸਾਡੀ ਧੀ 15 ਸਾਲਾਂ ਦੀ। ਪਿਛਲੇ 21 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਬਰੈਂਪਟਨ ਸਾਡਾ ਘਰ ਹੈ। ਪਰ ਪਿਛਲੇ 10-12 ਕੁ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ, ਇਹ ਕਹਿ ਲਉ ਕਿ ਟਰੂਡੋ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿਹੜੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ, ਮਾਂ-ਬਾਪ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਆਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਿਵੇਂ ਬਰੈਂਪਟਨ ਨੂੰ ਦੂਸਰਾ ਪੰਜਾਬ ਹੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ। ਉਹੀ ਪੰਜਾਬ ਵਾਂਗ ਪੱਕੇਸ਼ਾਹੀ, ਉਹੀ ਗੰਦ, ਅੰਨ੍ਹੇ ਵਾਂਗ ਗੱਡੀਆਂ ਦੀ ਚਲਾਈ, ਚੋਰੀ-ਚਕਾਰੀ, ਭੰਨਤੋੜਾ ਹੁਣ 21 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਬਹੁਤ ਵਾਰ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਉਥਲੇ ਖਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨਾਂ ਇੱਥੋਂ ਕਿਤੇ ਦੂਰ ਚਲੇ ਜਾਈਏ, ਜਿੱਥੇ ਅਮਨ-ਅਮਾਨ ਸ਼ਾਂਤੀ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਟਰੂਡੋ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਲਾਪ੍ਰਵਾਹੀ ਕਾਰਨ, ਘਰਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ, ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵਧ ਚੁੱਕੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਕੜਾ ਘੁੱਟ ਭਰਕੇ ਠੰਢਾ ਪਾਣੀ ਪੀ ਕੇ ਫਿਰ ਮਨ ਬਦਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੱਲ ਜਦੋਂ ਤਕ ਕੱਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇੱਥੇ ਹੀ ਕੱਟ ਲਈਏ।

ਮੈਂ 1989 ਵਿੱਚ 17 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਜਲੰਧਰ, ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਮਾਂ, ਭੈਣਾਂ-ਭਰਾਵਾਂ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਆਇਆ ਸੀ। ਹੁਣ 55 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਤੀ ਅਤੇ ਪਿਤਾ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਬਰੈਂਪਟਨ ਨੂੰ ਘਰ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਕਦੇ ਮਾਣ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਉਹ ਜਗ੍ਹਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਮੈਂ ਨਾ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ 'ਲੱਭਿਆ', ਨਵੀਆਂ ਦੋਸਤੀਆਂ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ, ਆਪਣਾ ਇੱਕ ਬ੍ਰਾਂਡ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਬਣਾਉਣ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਉਰਜਵਾਨ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੇ ਯੋਗ ਵੀ ਬਣਿਆ। ਬਰੈਂਪਟਨ ਕਈ ਸੱਭਿਆਚਾਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸੁੰਦਰ ਸ਼ਹਿਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪਾਰਕ ਅਤੇ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਲਈ ਲੁਕਵੇਂ ਰਤਨ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਨੌਜਵਾਨ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਮੇਰੀ ਇੱਛਾ ਜਗਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਧਨ ਮਿਲੇ ਹਨ। ਪਰ ਸਮੇਂ ਨੇ ਜੋ ਕਰਵਟ ਲਈ ਟਰੂਡੋ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਰੈਂਪਟਨ ਦਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਸੀਕਰਨ ਹੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਬਰੈਂਪਟਨ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ, ਬਰੈਂਪਟਨ ਨੂੰ ਇਸਦਾ ਨਾਮ 1834 ਵਿੱਚ ਦੋ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਵਸਨੀਕਾਂ, ਜੌਨ ਐਲੀਅਟ ਅਤੇ ਵਿਲੀਅਮ ਲਾਸਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮਿਲਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੂਲ ਜੱਦੀ ਸ਼ਹਿਰ-ਬਰੈਂਪਟਨ, ਕੰਬਰਲੈਂਡ, ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਵਿੱਚ ਵਧ ਰਹੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ। 1830 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਸਨੀਕ, ਵਿਲੀਅਮ ਬਰੀ ਨੇ 'ਦ ਫੋਰ ਕੋਰਨਰਜ਼' ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਟੈਵਰਨ (ਪੱਬ) ਖੋਲ੍ਹਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਉੱਭਰ ਰਹੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਚੌਰਾਹੇ, ਮੇਨ ਅਤੇ ਕਵੀਨ ਵਿਖੇ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅੱਜ ਵੀ ਡਾਊਨਟਾਊਨ ਬਰੈਂਪਟਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਗ੍ਰੈਂਡ ਟਰੰਕ ਰੇਲਵੇ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ ਸਥਾਨਕ ਮਿੱਲਾਂ, ਫਾਰਮ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਵਧਣ-ਫੁੱਲਣ ਲੱਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ 1860 ਵਿੱਚ ਐਡਵਰਡ ਡੇਲ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਇੱਕ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਨਰਸਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜੋ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਖੇਤੀ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਨਵੇਂ ਉਦਯੋਗ ਵਿੱਚ ਵਧੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਬਰੈਂਪਟਨ 'ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਫੁੱਲਾਂ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗਾ। ਮਿਸਟਰ ਡੇਲ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਅੱਜ ਵੀ ਜਿਉਂਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਫੁੱਲਾਂ ਦੇ ਬਗੀਚੇ, ਪਾਰਕ ਅਤੇ ਹਰੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਭਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਵਿਜ਼ਟਰਾਂ ਅਤੇ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਬਰੈਂਪਟਨ ਵਿੱਚ ਸਾਲ ਭਰ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ

ਪਰਿਵਾਰਕ-ਅਨੁਕੂਲ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਹਨ, ਨਾਲ ਹੀ ਦੇਖਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਲਈ ਦੁਕਾਨਾਂ ਅਤੇ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਹੈ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਹੋ ਤਾਂ ਬਰੈਂਪਟਨ ਸ਼ਹਿਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਸਿਤ ਸਵੈ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਡਾਊਨਟਾਊਨ ਪੈਦਲ ਯਾਤਰਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਇਮਾਰਤਾਂ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਕਲਾ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੇਗੀ, ਜੋ ਮਨ ਨੂੰ ਮੋਹ ਲੈਂਦੀ ਹੈ।

ਰੋਜ਼ ਬੀਏਟਰ ਅਤੇ ਬਰੈਂਪਟਨ ਆਰਟਸ ਵਾਕ ਆਫ ਫੋਮ ਦਾ ਦੌਰਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਰੈਂਪਟਨ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤਿਭਾਸ਼ਾਲੀ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਏਗਾ। ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ 'ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਫਲਾਵਰ ਟਾਊਨ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਬਰੈਂਪਟਨ ਇਸਦੇ ਵਧ ਰਹੇ ਫੁੱਲਾਂ ਦੇ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅੱਜ ਵੀ ਉਸੇ ਸ਼ਾਬ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਫੁੱਲਾਂ ਦੇ ਬਗੀਚੇ ਅਤੇ ਪਾਰਕ ਅਤੇ ਹਰੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਹਨ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਚਿੰਗੁਕੋਜੀ ਪਾਰਕ ਵਿੱਚ ਸਮਾਂ ਬਿਤਾਉਣਾ ਚਾਹੋਗੇ। ਇਹ ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਅਤੇ ਕਿਫਾਇਤੀ ਜਗ੍ਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖੇਡ ਦੇ ਮੈਦਾਨ, ਇੱਕ ਪਾਲਤੂ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦਾ ਚਿਕੀਆਘਰ, ਪੋਨੀ ਸਵਾਰੀਆਂ, ਮਿਨੀ ਗੋਲਫ, ਇੱਕ ਵਾਟਰ ਪਾਰਕ, ਪੈਡਲ ਬੋਟ, ਇੱਕ ਪਿਕਨਿਕ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਹਾਰਟ ਲੇਕ ਕੰਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਏਰੀਆ ਇੱਕ ਦਿਨ ਲਈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਲੰਬੇ ਕੈਂਪਿੰਗ ਯਾਤਰਾ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਜਗ੍ਹਾ ਹੈ। ਚਾਲੀ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਬਰੈਂਪਟਨ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਕਮਿਊਟਰ ਸ਼ਹਿਰ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਆਪਣਾ ਕੁਝ ਉਦਯੋਗ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨ ਸ਼ਹਿਰ ਮਿਸੀਸਾਗਾ ਦੇ ਆਕਾਰ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਅੱਧਾ ਸੀ। ਪਰ ਬਰੈਂਪਟਨ ਨੇ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ। 1980 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸਦੇ ਆਕਾਰ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਗੁਣਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਹਿੱਸਾ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ ਤੋਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਆਮਦ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਭਾਰਤੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਫਿਲੀਪੀਨਜ਼, ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ, ਕੈਰੇਬੀਅਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਲੋਕ ਹਨ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੱਭਿਆਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਨਵੇਂ ਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਇਸ ਲਹਿਰ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕੁਝ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਰੈਂਪਟਨ ਦੇ ਗੋਰੇ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਭੀੜ ਭੜੱਕੇ ਤੇ ਗੰਦਗੀ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਏ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਸਮਾਨ ਪੈਕ ਕਰਕੇ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਜਾਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ। ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਰੰਤਰ ਵਹਾਅ ਦਾ ਮਤਲਬ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਜਾਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਅਤੇ ਕਾਰ ਹਾਦਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ, ਬੀਮੇ ਦੀਆਂ ਕਿਸ਼ਤਾਂ

ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਵੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਨਵੇਂ ਡਰਾਈਵਰ ਅਕਸਰ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਅਧੂਰੀ ਸਮਝ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਭੀੜ-ਭੜੱਕਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਤੇ ਹਨ, ਜੋ ਅੱਜ ਵੀ ਸਥਾਨਕ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਮਿਊਨਿਸਪਲ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਇਰਾਦਿਆਂ ਅਤੇ ਯਤਨਾਂ ਦੇ

ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਫਲੋਰਾ
647-829-9397

ਬਾਵਜੂਦ, ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਲਗਾਤਾਰ ਅਥਾਹੀ ਵਾਧੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਚੱਲਦਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਸਾਡੀਆਂ ਅਖੌਤੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਹੁਣ ਬਰੈਂਪਟਨ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਹਨ, ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਨਾ ਸਿਰਫ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੱਭਿਆਚਾਰਾਂ ਦੇ ਬਰੈਂਪਟਨ ਵਾਸੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਸਗੋਂ ਗ੍ਰੇਟਰ ਟੋਰਾਂਟੋ ਏਰੀਆ ਦੇ ਹੋਰ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਰੰਤਰ

ਪੁਸਤਕ- ਸਮੀਖਿਆ

ਕਹਾਣੀਕਾਰ- ਮੀਨਾ ਨਵੀਨ
ਪੰਨੇ- 92, ਮੁੱਲ- 299 ਰੁਪਏ, ਸਾਲ- 2025
ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ- ਕਮਲ ਧਾਰਾ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ, ਅੰਬਾਲਾ
ਕੈਂਟ, ਹਰਿਆਣਾ।

ਮੀਨਾ ਨਵੀਨ ਹਰਿਆਣੇ ਦੇ ਉਹਨਾਂ ਕਲਮਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਨਿਰੰਤਰ ਸਿਰਜਣਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਸਾਲ- 2025 ਦੇ ਜਨਵਰੀ ਮਹੀਨੇ ਹੀ ਉਸਦਾ ਨਵ- ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਬਾਲ ਕਹਾਣੀ- ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਉੱਚੀਆਂ ਉਡਾਰੀਆਂ' ਛਪ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ 'ਚ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਵਰ੍ਹੇ ਸਾਲ- 2024 ਵਿੱਚ ਵੀ ਮੀਨਾ ਨਵੀਨ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦਤ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਮਰਾਠੀ ਝਲਕਾਰਾ' ਪਾਠਕਾਂ ਤੀਕ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ। ਇਸੇ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਕੇ 'ਹਰਿਆਣਾ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਅਕੈਡਮੀ' (ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ) ਵੱਲੋਂ ਉਸਨੂੰ 'ਕਵੀ ਹਰਿਭਜਨ

ਡਾ. ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਰਾਠੌਰ
ਸੰਪਰਕ- 90414-98009

ਸਿੰਘ ਰੇਵੂ' ਇਨਾਮ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। 'ਉੱਚੀਆਂ ਉਡਾਰੀਆਂ' ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਦਿਆਂ ਇੱਥੇ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕਹਾਣੀ- ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਨਿੱਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਸੋਧ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਲੇਖਿਕਾ ਇਹਨਾਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਨਿੱਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਦੀ ਹੈ। 'ਵੱਡੀ ਮਾਂ' ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਉਹ ਪੜ੍ਹਾਈ ਨੂੰ ਮਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਉੱਤੇ ਦਾ

ਸਰੋਤ ਹਨ ਜੋ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹਨ। ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਆਧੁਨਿਕ ਕੈਨੇਡਾ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਤੋਂ ਇੱਥੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ੁਮੂਲੀਅਤ ਨਾਲ ਸਥਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕੇਂਦਰਾਂ ਤੋਂ ਆਏ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਉਹੀ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮਾਣੀ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਅੰਦਰ 'ਭਾਰਤ' ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਸਿਰਜਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਵਧਦੀ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਰੈਂਪਟਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਆਸਾਨ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹੋਰ ਲੋਕ ਹਨ ਜੋ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ, ਵਧੇਰੇ ਵਿਭਿੰਨ ਸਮਾਜਿਕ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਬਿਹਤਰ ਜੀਵਨ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਮੇਰੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਮੇਰੇ ਲਈ ਕੁਦਰਤੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਦੋਸਤ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸਟੋਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਆਂਢ-ਗੁਆਂਢ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਆਪਣੇ

ਪੁਸਤਕ- ਉੱਚੀਆਂ ਉਡਾਰੀਆਂ (ਬਾਲ ਕਹਾਣੀ- ਸੰਗ੍ਰਹਿ)

ਦਰਜ਼ਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਬੱਚੀ ਦਾ ਮਨ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਅਤੇ ਉਹ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਲੇਖਿਕਾ ਉਸ ਬੱਚੀ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਅਸਰ ਵੀ ਉਸ ਬੱਚੀ ਉੱਪਰ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਮੁੜ ਪੜ੍ਹਾਈ ਨੂੰ ਤਵੱਜੋਂ ਦੇਣ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ 'ਸਮਝਦਾਰੀ' ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਚੇਤ ਰਹਿਣ ਬਾਰੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ

ਆਪ ਨੂੰ ਬਾਕੀ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਅਨੁਭਵ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਜੇ ਮੈਂ ਇਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਕੈਨੇਡਾ ਇੰਨਾ ਖੂਬਸੂਰਤ ਦੇਸ਼ ਹੈ, ਇੱਥੇ ਇੰਨੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਲੋਕ ਹਨ, ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਦੋਸਤੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਪਾਉਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ, ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ? ਆਪਣੇ ਮੂਲ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨਾ, ਅਨੁਭਵ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਸਾਂਝੇ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਅਜ਼ਮਾਉਣਾ, ਜੋ ਮੇਰੇ ਲਈ ਨਵੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਗੋਰਿਆਂ ਨਾਲ ਇਕਮਿਕ ਹੋਇਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਮਿਲਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਤਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਰਹਿੰਦਾ ਤਾਂ ਮੈਂ 'ਮਾਂ ਦੀ, ਭੈਣ ਦੀ ...' ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਰ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਿੱਖ ਸਕਦਾ, ਜੋ ਇੱਥੇ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਆਮ ਪਲਾਜ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਬੀਅਰ ਬੋਤਲਾਂ, ਕਿਰਪਾਨਾਂ, ਹਾਕੀਆਂ, ਲੜਾਈ ਝਗੜਿਆਂ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਹੀ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਅੱਜ ਟਰੂਡੋ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਗਲਤ ਢੰਗਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਅਤੇ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣਾ ਪਿਆ। ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਲਈ ਹਾਲੇ ਵੀ ਸਮਾਂ ਹੈ ਕਿ ਸੰਭਲਣ ਜਾਣ। ਜਿਵੇਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲੋਂ ਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵੱਲੋਂ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬੀ-ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਕੜੀਆਂ, ਪੈਰਾਂ ਦੀਆਂ ਬੋਝੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲਟਰੀ ਦੇ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਉਹ ਦਿਨ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਨਵੀਂ ਚੁਣੀ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਟਰੰਪ ਦਾ ਢੰਗ ਅਪਣਾ ਕੇ ਇੱਥੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲੇ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦੇਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਵੀ ਡੇਢ ਮਿਲੀਅਨ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਦੇ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਹੀ ਰਸਤਾ ਅਪਣਾਉ ਤਾਂ ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਗਿਰੇਬਾਨ ਨੂੰ ਹੱਥ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕਿਸੇ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਾ ਪਏ। ਸਹੀ ਰਸਤਾ ਅਪਣਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਏਜੈਂਟਾਂ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪਏਗੀ। ਤੁਸੀਂ ਫਖਰ ਨਾਲ ਸਿਰ ਉੱਚਾ ਕਰਕੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਮਰਜ਼ੀ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲੇ ਦੇ ਡਰ ਵਾਲੀ ਵੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਕਿਵੇਂ ਸਮਝਦਾਰੀ ਕਰਕੇ 'ਨੇਹਾ' ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਬਚਾਈ। ਛੋਟੀਆਂ ਬੱਚੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਾਣੀਆਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਆਪਣੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਕ ਕਾਰ ਨੇਹਾ ਦਾ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਪਿੱਛਾ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਕਾਰ ਸਵਾਰਾਂ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੇਕ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਨੇਹਾ ਉਮਰ 'ਚ ਭਾਵੇਂ ਛੋਟੀ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝ ਚੁਕੀ ਸੀ। ਇਸੇ ਸਮਝਦਾਰੀ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਉਹ ਮਾੜੇ ਅਨਸਰ ਪੁਲਿਸ ਅੜਿੱਕੇ ਚੜ ਗਏ ਅਤੇ ਨੇਹਾ ਦੀ ਜਾਨ ਬਚ ਗਈ। 'ਉੱਚੀ ਉਡਾਰੀਆਂ' ਬਾਲ ਕਹਾਣੀ- ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਮੀਨਾ ਨਵੀਨ ਨੇ ਬਾਪੂਬੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਥਾ ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਅਤੇ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਬਣਤਰ ਦਰੁੱਸਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਭਾਸ਼ਾ ਸਰਲ ਅਤੇ ਆਮ ਬੋਲਚਾਲ ਵਾਲੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਾਠਕ ਬੋਰੀਅਤ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ- ਆਪ ਨੂੰ ਕਹਾਣੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਰਿਆਣੇ ਵਿੱਚ ਰਚੇ ਜਾ ਰਹੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਾਲ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਮੁੱਖਧਾਰਾ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪਾਠਕਾਂ ਤੀਕ ਪਹੁੰਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਰਿਆਣੇ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਇਕ ਹੋਰ ਸਿਰਜਣਾ ਲਈ ਲੇਖਿਕਾ ਮੀਨਾ ਨਵੀਨ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮੁਬਾਰਕ।

ਵਿਸ਼ਵ ਧਰੋਹਰ ਕਾਲਕਾ - ਸ਼ਿਮਲਾ ਰੇਲਵੇ

ਪਿਆਰੇ ਬੱਚਿਓ ! ਰੇਲਗੱਡੀ ਆਵਾਜਾਈ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਾਧਨ ਹੈ। ਰੇਲ ਨੇ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਤਬਦੀਲੀ ਲਿਆਂਦੀ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸ਼ਾਸਨ - ਕਾਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤੀ ਰੇਲਵੇ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਰੇਲਗੱਡੀ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਮੁੰਬਈ (ਬੰਬਈ) ਦੇ ਬੋਰੀਬੰਦਰ ਸਟੇਸ਼ਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿ ਹੁਣ ਛਤਰਪਤੀ ਸ਼ਿਵਾਜੀ ਟਰਮੀਨਲ ਦੇ ਨਾਂ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ , ਤੋਂ ਠਾਣੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ 21 ਮੀਲ ਤੱਕ ਗਰੇਟ ਇੰਡੀਅਨ ਪੈਲਿਨਸਲਾ ਟਰੇਨ 16 ਅਪ੍ਰੈਲ 1853 ਇਸਵੀ ਨੂੰ ਚਲਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਰੇਲ ਗੱਡੀ ਦੇ ਕੁੱਲ 14 ਡੱਬੇ ਸਨ। ਇਸ ਰੇਲਗੱਡੀ ਨੂੰ 21 ਤੋਪਾਂ ਦੀ ਸਲਾਮੀ ਦੇ ਕੇ 400 ਯਾਤਰੂਆਂ ਨਾਲ ਦੁਪਹਿਰ 3:30 ਵਜੇ ਰਵਾਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਿਨ ਸਰਵਜਨਕ ਤੌਰ @ਤੇ ਛੁੱਟੀ ਸੀ। ਸੋ ਇਸ ਟਰੇਨ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਭੀੜ ਇਕੱਠੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਬੱਚਿਓ ! ਭਾਰਤੀ ਰੇਲਵੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਬਹੁਤ ਲੰਬੀ ਤੇ ਰੋਚਕ ਹੈ। ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਾਲਕਾ - ਸ਼ਿਮਲਾ ਰੇਲਵੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਪਿਆਰੇ ਬੱਚਿਓ ! ਕਾਲਕਾ - ਸ਼ਿਮਲਾ ਰੇਲਵੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 09 ਨਵੰਬਰ 1903 ਇਸਵੀ ਨੂੰ ਹੋਈ ਸੀ। ਭਾਵ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਸ @ਤੇ ਆਵਾਜਾਈ ਹੁੰਦੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੋ ਛੁੱਟ , ਛੇ ਇੰਚ ਦੀ ਨੈਰੋਗੇਜ਼ ਲੇਨ ਹੈ। ਇਹ ਰੇਲ ਲਾਈਨ ਕਾਲਕਾ (ਹਰਿਆਣਾ) ਤੋਂ ਸ਼ਿਮਲਾ (ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼) ਤੱਕ ਵਲ - ਵਲਵੇਂ ਖਾਂਦੀ ਹੋਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਫਰ @ਤੇ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਰੇਲ ਗੱਡੀ ਨੂੰ ਮੋਟਾ ਸ਼ੀਸ਼ਾ/ਕੱਚ ਲਗਾ ਕੇ ਕਿਨਾਰਿਆਂ ਅਤੇ ਛੱਤ ਤੋਂ ਹੁਣ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ

ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਯਾਤਰੀ ਬਾਹਰ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸੁਹੱਪਣ ਦਾ ਭਰਪੂਰ ਅਨੰਦ ਮਾਣ ਸਕਣ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਕਾਲਕਾ ਤੋਂ ਸ਼ਿਮਲਾ ਨੂੰ ਇਸ ਟੁਆਏ - ਟਰੇਨ ਰਾਹੀਂ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਲਗਭਗ 20 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ ਦੀ ਗਤੀ ਨਾਲ ਸਫਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਸਫਰ ਬਹੁਤ ਸ਼ਾਂਤੀ , ਸਕੂਨ , ਰੋਚਕਤਾ , ਖੂਬਸੂਰਤ ਦਿਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਅਸੀਂ ਸ਼ਿਵਾਲਿਕ ਦੀਆਂ ਪਹਾੜੀਆਂ , ਹਰਿਆਵਲ , ਉੱਚੇ - ਲੰਮੇ ਦਰੱਖਤਾਂ , ਇਕਾਂਤ ਵਾਤਾਵਰਨ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਬਹੁਤ ਨਜ਼ਦੀਕ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਚੀੜ ਤੇ ਦੇਵਦਾਰ ਦੇ ਦਰੱਖਤ ਆਪਣਾ ਵੱਖਰਾ ਹੀ ਨਜ਼ਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਬੱਚਿਓ ! ਇਹ ਸਫਰ ਬਾਕੀ ਰੇਲਵੇ ਯਾਤਰਾਵਾਂ ਨਾਲੋਂ ਬਿਲਕੁੱਲ ਅਲੱਗ ਹੈ। ਕਾਲਕਾ - ਸ਼ਿਮਲਾ ਰੇਲ ਮਾਰਗ ਵਿੱਚ 103 ਸੁਰੰਗਾਂ ਅਤੇ 869 ਪੁਲ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਬੱਚਿਓ ! ਇਸ ਟਰੇਕ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਯੂਨੈਸਕੋ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ 24 ਜੁਲਾਈ 2008 ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਧਰੋਹਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਰੇਲਵੇ ਟਰੇਕ ਨੂੰ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜਨ ਵਿੱਚ ਕਈ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈਆਂ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਰੇਲਵੇ ਪਰਿਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਕਲਪਾ ਤੱਕ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਸੀ। ਪਿਆਰੇ ਬੱਚਿਓ ! ਇਸ ਰੂਟ @ਤੇ ਲਗਭਗ ਚਾਰ ਰੇਲ ਗੱਡੀਆਂ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਇੱਥੇ ਹਿਮਦਰਸ਼ਨ ਡੀਲਕਸ ਟਰੇਨ , ਜਿਸ ਵਿੱਚ 97 ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਬੈਠਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ , ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਟੇਟ ਐਵਾਰਡੀ ਮਾਸਟਰ ਸੰਜੀਵ ਧਰਮਾਣੀ

ਇਸ ਟ੍ਰੇਨ ਨੂੰ ਵਿਸਟਾਡੋਮ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰੇਲ ਗੱਡੀ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕੱਚ ਦੇ ਵੱਡੇ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਯਾਤਰੂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਮਨੋਰਮ ਦਿਸ਼ਾਂ ਦਾ ਅਨੰਦ ਬਖੂਬੀ ਲੈ ਸਕਣ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਰੇਲਵੇ ਵੱਲੋਂ ਇਸੇ ਟਰੇਕ @ਤੇ ਹਿਮਾਲਿਆ ਕੂਈਨ ਤੇ ਸ਼ਿਵਾਲਿਕ ਡੀਲਕਸ ਰੇਲ ਗੱਡੀਆਂ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਵੀ ਯੋਜਨਾ ਹੈ। ਬੱਚਿਓ ! ਕਾਲਕਾ - ਸ਼ਿਮਲਾ ਰੇਲਵੇ ਲਾਈਨ ਦੀ ਸੰਰਚਨਾ/ ਬਣਤਰ ਆਪਣੇ - ਆਪ ਵਿੱਚ ਅਨੇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਰੇਲਵੇ ਲਾਈਨ ਦਾ ਸੋਨਵਾਰਾ - ਧਰਮਪੁਰ ਪੁਲ ਨੰਬਰ 226 ਪੰਜ ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ ਵਾਲਾ ਰੇਲਵੇ ਪੁਲ ਹੈ। ਇਸ ਰੇਲਵੇ ਲਾਈਨ ਦਾ ਇਹ ਪੁਲ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ। ਇਸ ਪੁਲ ਨੂੰ 1898 ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਰੇਲਵੇ ਦਾ ਆਰਕ ਗੈਲਰੀ ਪੁਲ ਨੰਬਰ 541 ਵੀ ਵਿਰਾਸਤੀ ਪੁਲ ਹੈ। ਇਹ ਪੁਲ ਚਾਰ ਮੰਜ਼ਿਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਆਰਕ ਗੈਲਰੀ ਨੁਮਾ ਹੈ। ਇਸਨੂੰ ਵੀ 1898 ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਪੁਲ ਭਾਰਤੀ ਰੇਲ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਆਰਕ ਗੈਲਰੀ ਪੁਲ ਹੈ। ਇਹ ਆਪਣੇ - ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਨੋਖਾ ਰੇਲ ਪੁਲ ਹੈ। ਇਸੇ ਰੇਲਵੇ ਲਾਈਨ ਦਾ ਪੁਲ ਨੰਬਰ 493 ਵੀ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ। ਪਿਆਰੇ ਬੱਚਿਓ ! ਸਾਨੂੰ ਕਾਲਕਾ - ਰੇਲਵੇ ਸ਼ਿਮਲਾ ਰੇਲਵੇ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵੱਧਦੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਕਦੇ

ਘਬਰਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ। ਪਿਆਰੇ ਬੱਚਿਓ ! ਜਿਵੇਂ ਭਾਰਤੀ ਰੇਲਵੇ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਬਹੁਤ ਰੋਚਕ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਭਰਪੂਰ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤੀ ਰੇਲਵੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਕਈ ਰਿਕਾਰਡ ਵੀ ਬਣਾਏ ਹਨ , ਜਿਵੇਂ : ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦਾ ਨਾਂ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਰੂਟ ਰਿਲੇਸ਼ਨ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਲਈ @ ਗਿਨੀਜ਼ ਬੁੱਕ ਆੱਫ ਵਰਲਡ ਰਿਕਾਰਡਜ਼ @ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਗੋਰਖਪੁਰ ਸਟੇਸ਼ਨ ਜਿਸ ਦੀ ਲੰਬਾਈ 1366.33 ਮੀਟਰ ਹੈ ; ਇਸ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਰੇਲਵੇ ਦੇ ਨਾਂ ਹੀ ਹੈ। ਬੱਚਿਓ ! ਡੋਲੂ + ਭਾਰਤੀ ਰੇਲਵੇ ਦਾ ਸ਼ੁੱਭਕਰ (ਮੈਸਕਟ) ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਕ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹਾਥੀ ਹੀ ਹੈ , ਜੋ ਕਿ ਟਰੇਨ - ਗਾਰਡ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਲਾਲਟੈਨ ਲੈ ਕੇ ਹਰਾ ਸਿਗਨਲ ਦਿਖਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਰੇਲਵੇ ਦੇ 150 ਸਾਲ ਪੂਰੇ ਹੋਣ @ਤੇ ਬੰਗਲੌਰ ਵਿਖੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ + ਡੋਲੂ + ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਫੇਰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੇ ਬਾਅਦ ਹੀ ਭਾਰਤੀ ਰੇਲਵੇ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਤੌਰ @ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਚਿੰਨ੍ਹ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਬੱਚਿਓ ! ਭਾਰਤੀ ਰੇਲਵੇ ਬਾਰੇ ਕਈ ਰੋਚਕ ਕਿੱਸੇ ਵੀ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਨਵਾਂਪੁਰ ਅਜਿਹਾ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਹੈ , ਜਿਸਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਗੁਜਰਾਤ ਪ੍ਰਾਂਤ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਹਿੱਸਾ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਪ੍ਰਾਂਤ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਪਿਆਰੇ ਬੱਚਿਓ ! ਤੁਹਾਨੂੰ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਵੀ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਕਾਲਕਾ - ਸ਼ਿਮਲਾ ਟੁਆਏ - ਟਰੇਨ ਦਾ ਸਫਰ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਿਓ ਅਤੇ ਹਿਮਾਚਲ - ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਵਾਤਾਵਰਨ , ਹਰੇ - ਭਰੇ ਪਹਾੜਾਂ , ਉੱਚੇ - ਲੰਮੇ ਦਰੱਖਤਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਕਿਰਤਿਕ ਵਰਤਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਫਰ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਰੂਰ ਮਾਣਿਓ।

ਬਾਲ ਕਹਾਣੀ : ਗਲਤੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ

ਸਲੋਨੀ ਤੀਸਰੀ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦੀ ਸੀ। ਉਹ ਪੜ੍ਹਨ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਸੀ। ਅੱਜ ਸੋਮਵਾਰ ਦਾ ਦਿਨ ਸੀ। ਉਹ ਸਕੂਲ ਜਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਈ। ਰਸੋਈ ਵਿੱਚੋਂ ਉਸ ਦੇ ਮੰਮੀ ਨੇ ਆਵਾਜ਼ ਦਿੱਤੀ , + ਸਲੋਨੀ ! ਪੁੱਤ ਰੋਟੀ ਖਾ ਲਓ। + ਆਈ , ਮੰਮੀ ਜੀ ! + ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਸਲੋਨੀ ਰਸੋਈ ਵਿੱਚ ਰੋਟੀ ਖਾਣ ਚਲੀ ਗਈ। ਉਸ ਦੀ ਮੰਮੀ ਜੀ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਟਿਫਨ ਵੀ ਤਿਆਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਲੋਨੀ ਸਕੂਲ ਜਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਈ। + ਚਲੋ ਸਕੂਲ ਚੱਲੀਏ , ਬੇਟਾ + , ਉਸ ਦੀ ਮੰਮੀ ਨੇ ਸਕੂਲ ਜਾਣ ਲਈ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ। ਸਲੋਨੀ ਅਚਾਨਕ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਈ। + ਕੀ ਹੋਇਆ , ਮੇਰਾ ਪੁੱਤ ? + , ਉਸਦੀ ਮੰਮੀ ਨੇ ਪਿਆਰ ਭਰੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛਿਆ। ਪਰ ਸਲੋਨੀ ਕੁਝ ਨਾ ਬੋਲੀ ਤੇ ਰੋਂਦੀ ਰਹੀ। ਫਿਰ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੇ ਅੱਗਿਓਂ ਹੌਲੀ ਜਿਹੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ , + ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਹੋਮਵਰਕ ਕਰਨਾ ਭੁੱਲ ਗਈ । ਹੁਣ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਮੈਡਮ ਜੀ ਨੂੰ ਕੀ ਜੁਆਬ ਦੇਵਾਂਗੀ ? + ਉਹ ਫਿਰ ਜ਼ੋਰ - ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਰੋਣ ਲੱਗੀ। ਉਸ ਦੀ ਮੰਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ , + ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਬੇਟਾ , ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਮੈਡਮ ਜੀ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰ ਲਵਾਂਗੀ। + ਪਰ ਸਲੋਨੀ ਰੋਈ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਮੰਮੀ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਹੋਮਵਰਕ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ , ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮੰਮੀ ਦਾ ਕੀਤਾ ਕੰਮ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਉਹ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਚਲੀ ਗਈ। ਮੈਡਮ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਹੋਮਵਰਕ ਹੁਣ ਉਹ ਸਾਫ - ਸੁਥਰੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਪ ਕਰਨ ਲੱਗੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ; ਕਿਉਂਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਲੋਨੀ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਖੇਡਦੀ ਰਹੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੀ ਮੰਮੀ ਉਸ ਨੂੰ ਹੋਮਵਰਕ ਪੂਰਾ ਕਰ ਲੈਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਧਿਆਨ ਨਾ ਦਿੰਦੀ। ਸਗੋਂ ਉਸ ਨੇ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਆਪਣੇ ਆਲੇ - ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਖੇਡ ਕੇ ਹੀ ਬਤੀਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਥੱਕ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਉਹ ਹੋਮਵਰਕ ਕਰਨਾ ਭੁੱਲ ਗਈ ਤੇ ਛੇਤੀ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਨੀਂਦ ਆ ਗਈ ਸੀ। ਹੁਣ ਉਸ ਦੀ ਮੰਮੀ ਨੇ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਮਝਾਇਆ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਸਕੂਲ ਛੱਡ ਆਈ। ਹੁਣ ਸਲੋਨੀ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਹੋਮਵਰਕ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ - ਖੁਸ਼ੀ ਸਕੂਲ ਜਾਂਦੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ।

ਲੇਖਕ ਮਾਸਟਰ ਸੰਜੀਵ ਧਰਮਾਣੀ .
ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ .
9478561356.

ਜਿੰਨਾਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਪੁਰਾਣਾ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਉਹ ਕੰਮ ਕਿੱਥੋਂ ਕਰਨਗੀਆਂ

ਹਲੇ ਤੱਕ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਚੁਣੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਪੁਰਾਣੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਪਰੇਸ਼ਾਨ

ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਵੇਂ ਨਵੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਚੁਣ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਜਿੱਤ ਕੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਖੁਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਥਾਵੇਂ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦੇ ਆਲਮ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕਾਰਨ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਭਾਵ ਪੁਰਾਣੇ ਰਜਿਸਟਰ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਫਸਰ ਅਸਮਰੱਥ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਹੁਤ ਸ਼ੈਕਟਰੀ , ਜੇਈ ਪੰਚਾਇਤ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਨਵੇਂ ਰਜਿਸਟਰ ਲਗਵਾਉਣ ਲਈ , ਪਰ ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਸਰਪੰਚਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗੇ ਕਿ ਪਿਛਲੀ ਪੰਚਾਇਤ ਵੱਲੋਂ ਕਿਹੜਾ ਮਤਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ , ਕਿਹੜਾ ਨਹੀਂ। ਕਿਤੇ ਅਸੀਂ ਉਹੀ ਮਤਾ ਦੁਬਾਰੇ ਪਾ ਕੇ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਪਿੱਛੋਂ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਕੋਈ ਗਰਾਂਟ ਨਾ ਮਿਲੀ ਤਾਂ ਉਹ ਪੈਸੇ ਅਸੀਂ ਪੱਲਿਓ ਕਿੱਥੋਂ ਭਰਾਂਗੇ। ਅੰਦਰ ਖਾਤੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਨਵੀਆਂ ਬਣੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਪੁਰਾਣਾ ਰਿਕਾਰਡ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਨਵੀਆਂ ਬਣੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪੰਚਾਇਤੀ ਵਿਭਾਗ

ਕੋਲੋਂ ਡਾਹਵਾ ਨਿਰਾਸ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਬਹੁਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਮੈਂਬਰ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਬਦਲਾਵ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਢਿੱਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਇਸ ਬਦਲਾਵ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਮੋਹਭੰਗ ਹੁੰਦਾ ਜਾਪ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲੋਕ ਤਾਂ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ 92 ਵਿਧਾਇਕ ਅਤੇ ਬਹੁਮਤ ਨਾਲ ਚੁਣੀ ਸਰਕਾਰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਹੁਣ 92 ਸਾਲ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਪਣੀ ਧੌਸ ਜਮਾ ਸਕਦੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਤੋਂ ਉਲਟ ਚੱਲਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਟਿੱਚ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵਿਧਾਇਕ ਦੀ ਸੁਣਦੇ ਹਨ ਨਾ ਹੀ ਪੰਚਾਂ ਸਰਪੰਚਾਂ ਦੀ ਹਰੇਕ ਵਿਭਾਗ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਆਪਣੇ ਚੰਮ ਦੀ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇੰਜ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਮ ਦੀ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਜਖਵਾਲੀ (ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ)
ਮੋਬਾਇਲ:-98550 36444

ਸਮੂਹ ਗੀਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਜਾਨਣ ਵਾਲਾ ਗੀਤਕਾਰੀ ਦਾ ਸਿਰਨਾਵਾਂ ਭੱਟੀ ਭੜੀ ਵਾਲਾ...

ਸੰਗੀਤ ਕੰਨਾਂ ਦਾ ਰਸ ਅਤੇ ਰੂਹ ਦੀ ਖੁਰਾਕ ਹੈ ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਸੰਗੀਤ ਰੂਪੀ ਖੁਰਾਕ ਦੀ ਭੁੱਖ ਵੀ ਅੰਨ ਵਾਂਗ ਹੀ ਲਗਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਗੀਤਕਾਰ ਦੀ ਕਲਮ ਚਲਦੀ ਹੈ ਫਿਰ ਗੀਤ ਨੂੰ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਦੀਆਂ ਸੁਰਾਂ ਵਿਚ ਪਰੋ ਕੇ ਜਦ ਗਾਇਕ ਗਿੱਕ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਦਰੀ ਨੂੰ ਰਿੜਕਿਆਂ ਉਸ ਵਿਚੋਂ ਮੱਖਣ ਕੱਢਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਇਹਨਾਂ ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਗੀਤਕਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਲਿਖੇ ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਚਰਚੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਹਰ ਇੱਕ ਦੀ ਜ਼ੁਬਾਨ ਤੇ ਚੜ੍ਹਿਆ ਇਹ ਨਾਮ ਹੈ @ਭੱਟੀ ਭੜੀ ਵਾਲਾ@ !

ਭੱਟੀ ਭੜੀ ਵਾਲੇ ਦਾ ਜਨਮ ਮਾਤਾ ਸਵਰਨ ਕੌਰ ਦੀ ਕੁਖੋਂ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰ. ਹਰਨੇਕ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਪਿੰਡ ਭੜੀ ਜਿਲ੍ਹਾ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਦਾ ਨਾਮ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ ਹੈ ਪਰ ਭੱਟੀ ਭੜੀ ਵਾਲੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਪਛਾਣ ਬਣ ਗਈ। ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਤੱਕ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਫਿਰ ਏ ਐਸ ਕਾਲਜ ਖੰਨੇ ਤੋਂ ਬੀ ਏ ਕੀਤੀ। ਐਮ ਏ ਅਤੇ ਐਮ ਫਿਲ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਟਰੇਚਰ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਚ ਡਾਪਲੋਮਾ ਕਰਕੇ ਫਿਰ ਐਮ. ਬੀ. ਏ. ਫਾਇਨਾਸ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤੀ।

ਭੱਟੀ ਭੜੀ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਛੋਟੀ ਉਮਰੇ ਹੀ ਗੀਤ ਲਿਖਣ ਦੀ ਚੇਤਕ ਪੈ ਗਈ। ਇਹ ਛੋਟੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ ਸੰਗੀਤ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਜਦ ਗੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਗੀਤਕਾਰਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਸੁਣਦਾ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਮਨ ਵੀ ਕਲਮ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਓਸਲਵੱਟੇ ਲੈਣ ਲਗਦਾ ਫਿਰ ਇਕ ਦਿਨ ਮਨ ਦੀ ਗੀਤ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪਲੇਨਾ ਗੀਤ ਏ ਐਸ ਕਾਲਜ ਖੰਨੇ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਹੀ ਲਿਖ ਦਿੱਤਾ @ਰੌਦੀ ਚਮਕੌਰ ਗੜ੍ਹੀ ਧਾਗਾਂ ਮਾਰ ਖੁਦਾ ਦੇ ਅੱਗੇ@ ਲਾਭ ਜੰਜੂਆ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਹੋਇਆ ਜੋ ਟੈਕਸਲਾ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ।

ਜਦੋਂ ਭੱਟੀ ਗੀਤਕਾਰੀ ਦੀ ਕਤਾਰ ਵਿੱਚ ਖੜਾ ਹੋਣ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗਾਇਕ ਦੁਰਗਾ ਰੰਗੀਲਾ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਕੈਸਿਟ ਆਈ @ਨੂਰ ਤੇਰੇ ਨੈਣਾ ਦਾ@ ਸੰਗੀਤ ਸਮਾਰਟ ਚਰਨਜੀਤ ਅਹੂਜਾ ਨੇ ਇਸ ਕੈਸਿਟ ਨੂੰ ਸੰਗੀਤ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਕੈਸਿਟ ਵਿਚਲੇ ਗੀਤ @ਤੂੰ ਰਾਤ ਗਈ ਤੋਂ ਚੰਨੀਏ, ਮੇਰੀ ਮੜ੍ਹੀ ਤੇ ਦੀਵਾ ਧਰ ਜਾਈ ਨੀ @ ਅਸੀਂ ਜਿੱਤ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮਾ ਪਿਆਰ ਦਾ, ਤੂੰ ਇਸ਼ਕੇ ਦਾ ਕੇਸ ਹਾਰ ਗਈ@ ਇਹਨਾਂ ਗੀਤਾਂ ਨਾਲ ਭੱਟੀ ਭੜੀ ਵਾਲੇ ਦੀ ਕਲਮ ਦੇ ਚਰਚੇ ਹਰ ਪਾਸੇ ਹੋਣ ਲੱਗੇ।

@ਰੱਬ ਵਰਗਾ ਸੀ ਤੇਰਾ ਯਾਰ ਵੈਰਨੇ@ ਦੁਰਗਾ ਰੰਗੀਲੇ ਦਾ ਗਾਇਆ ਗੀਤ ਹਰ ਸਮੇਂ ਸੁਣਨ ਲਈ ਤਾਜ਼ਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਗੀਤ @ਮੇਲਾ ਵੇਖਦੀਏ ਮੁਟਿਆਰੇ@ ਸਰਬਜੀਤ ਚੀਮਾ ਨੇ ਜਦ ਗਾਇਆ ਹਰ ਪਾਸੇ ਤਰਬੱਲੀ ਮੱਚ ਗਈ। @ਦਿਲ ਮਿਲਿਆਂ ਦੇ ਮੇਲੇ@ ਕੁਲਦੀਪ ਮਾਣਕ ਨੇ, ਮੇਲਾ ਲੁੱਟਕੇ ਮੁੜੇਗੀ@ ਹਰਦੀਪ ਨੇ, @ਛੱਡ ਪੁੱਛੋਂ ਨੂੰ@ ਸੁਰਿੰਦਰ ਛਿੰਦਾ ਨੇ, @ਤੇਕੇ ਨੁਮਕੇ ਨੇ ਇੰਡੀਆ ਹਿਲਾ ਕੇ ਰੱਖਤਾ@ ਜਸਵੀਰ ਜੱਸੀ, @ ਤੈਨੂੰ ਲਾਣੇਦਾਰ ਦਿਲ ਦਾ ਬਣਾਈ ਬੈਠੀ ਹਾਂ@ ਕਮਲਜੀਤ ਨੀਰੂ ਨੇ ਗਾਇਆ। ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗਾਇਕ ਗਾਇਕਾਵਾਂ ਨੇ ਭੱਟੀ ਦੇ ਲਿਖੇ ਸੈਂਕੜੇ ਗੀਤ ਗਾਏ ਅਤੇ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਭੱਟੀ ਦੇ ਲਿਖੇ ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਚਲਦੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ।

ਭੱਟੀ ਦੀ ਗੀਤਕਾਰੀ ਪਾਰਮਿਕ ਗੀਤ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਸ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਾਰਮਿਕ ਗੀਤ ਲਿਖਕੇ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਵਾਏ @ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹੇ ਤਲਵਾਰ@ ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਭੁਮੰਦੀ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕੈਸਿਟ ਆਈ, @ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਬਾਣੀ ਤੇਰੀ@ ਲਾਭ ਜੰਜੂਆ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ, ਤੇਰਾ ਖ਼ਾਲਸਾ ਬਲਦੇਵ ਲਹਿਰਾ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਆਦਿ ਪਾਰਮਿਕ ਗੀਤ ਅਤੇ ਕੈਸਿਟਾਂ ਆਈਆਂ। ਇਸ ਨੇ ਦੋ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪਹਿਲੀ ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ @ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ@ ਅਤੇ @ਪੰਜਾਬ ਜਿੰਦਾਬਾਦ@ ਲਿਖ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾਈਆਂ।

ਭੱਟੀ ਭੜੀ ਵਾਲਾ ਹਸਮੁੱਖ ਸਾਊ ਸੁਭਾਗ ਦਾ ਬਿਗਾਨੇ ਨੂੰ ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਦੂਸਰੇ ਦੇ ਕੰਮ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਇਨਸਾਨ ਹੈ। ਸਮੂਹ ਗੀਤਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭੱਟੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨਾਲ ਜਾਣਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬਣਦੇ ਹੱਕ ਦਿਵਾਉਣ ਦਾ ਜਦ ਖਿਆਲ ਕੀਤਾ ਫਿਰ ਇਸਨੇ 22 ਫਰਵਰੀ 2025 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਵਨ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ @ਮੇਲਾ ਗੀਤਕਾਰਾਂ ਦਾ @ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਆਪਣੇ ਮਿੱਠੇ ਬੋਲਕੇ ਸੁਭਾਅ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਸਦਕਾ ਇੱਕ ਮੇਲੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮੂਹ ਗੀਤਕਾਰ ਇਕੱਠੇ ਕਰ ਲਏ। ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਗੀਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਬਣਦੇ ਹੱਕ ਵਜੀਫਾ, ਰਾਇਲਟੀ ਆਦਿ ਸਬੰਧੀ ਮਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਹ ਮੇਲਾ ਸਫਲ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਯਾਦਗਾਰੀ ਹੋ ਨਿਬੜਿਆ। ਭੱਟੀ ਨੂੰ ਗੀਤਕਾਰੀ ਕਰਕੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਈ ਮਾਣ ਸਨਮਾਨ ਮਿੱਲ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਕਈ ਸਾਹਿਤਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਭੱਟੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਬੁਲਾ ਕੇ ਮਾਣ ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਮਿਲੇ ਮਾਣ ਸਨਮਾਨਾਂ ਦਾ ਜਿਕਰ ਕਰਨਾਂ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਲੰਬੀ ਲਿਸਟ ਬਣ ਜਾਵੇਗੀ। ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਇਸ ਨੂੰ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਬਖਸ਼ੇ ਇਸ ਦੀ ਕਲਮ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਚਲਦੀ ਰਹੇ।

ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੁੱਲਾਂਪੁਰ
ਵ ਆੱਪ +91 99141 84794

ਭਾਰਤ ਦਾ ਇੱਕ ਪਾਰਮਿਕ ਫਿਰਕਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਅਨਪੜ੍ਹ ਜਾਂ ਗਰੀਬ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਪਾਰਸੀ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਪਾਰਮਿਕ ਫਿਰਕਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਦੀ ਅਬਾਦੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ 100000 ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ 2500 ਦੇ ਕਰੀਬ ਹੈ। ਪਾਰਸੀ 6ਵੀਂ ਸਦੀ ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਵਿੱਚ ਪੈਰੀਬਰ ਜ਼ੋਰੋਸਤਰ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜ਼ੋਰੋਸਤਰੀਆ ਧਰਮ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਤੇ ਜ਼ੋਰੋ ਅਵਸਤਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ ਹੈ। ਜ਼ੋਰੋਸਤਰੀਆ ਇੱਕ ਈਸ਼ਵਰਵਾਦ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲਾ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਧਰਮ ਹੈ ਜੋ 7ਵੀਂ ਸਦੀ ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਤੋਂ 654 ਈਸਵੀ ਵਿੱਚ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਤੱਕ ਤਕਰੀਬਨ 1100 ਸਾਲ ਇਰਾਨ ਦਾ ਰਾਜ ਧਰਮ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਅਰਬਾਂ ਨੇ ਇਰਾਨ ਦਾ ਇਸਲਾਮੀਕਰਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਪਾਰਸੀ ਭਾਰਤ ਵੱਲ ਪ੍ਰਵਾਸ ਕਰ ਗਏ ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੂਰਤ ਸ਼ਹਿਰ (ਗੁਜਰਾਤ) ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਟਿਕਾਣਾ ਬਣਾਇਆ। ਇਰਾਨ ਦਾ ਇੱਕ ਨਾਮ ਫਾਰਸ (ਇੰਗਲਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਪਰਸ਼ੀਆ) ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਰਾਨ ਤੋਂ ਆਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਫਾਰਸੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜੋ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਵਿਗੜ ਕੇ ਪਾਰਸੀ ਬਣ ਗਿਆ।

ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਪਾਰਸੀ ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸੁੱਖ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਧਰਮਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਗੀਤੀ ਰਿਵਾਜਾਂ 'ਤੇ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਹਿਰਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਾਰਸੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿੱਚ ਦੋ ਫਿਰਕੇ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਹਿਲੇ ਉਹ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੂਰਵਜ ਇਰਾਨ ਤੋਂ ਆਏ ਸਨ ਤੇ ਦੂਸਰੇ ਉਹ ਜੋ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਫਿਰਕੇ ਦੇ ਹਨ ਤੇ ਨਾਵਜੋਤੇ ਪਾਰਮਿਕ ਵਿਧੀ ਨਾਲ ਧਰਮ ਪ੍ਰੀਵਰਤਨ ਕਰ ਕੇ ਪਾਰਸੀ ਬਣੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭੇਦ ਭਾਵ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਕੁਝ ਕੱਟੜ ਪਾਰਸੀਆਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਸੀ ਹੋਣ ਲਈ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਪਾਰਸੀ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਪਰ ਨਰਮ ਪੰਥੀਆਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਨਾਲ ਪੈਰੀਬਰ ਜ਼ੋਰੋਸਤਰ ਦੇ ਅੰਗ ਤੇ ਮਰਦ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਰਸੀ ਹੋਣ ਲਈ ਮਾਂ ਜਾਂ ਬਾਪ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਪਾਰਸੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਭਾਰਤ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਪਾਰਮਿਕ ਫਿਰਕਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਅਬਾਦੀ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਹੱਦ ਤੱਕ ਘਟ ਰਹੀ ਹੈ। 1911 ਦੀ ਜਨਗਣਨਾ ਮੁਤਾਬਕ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪਾਰਸੀਆਂ ਦੀ ਅਬਾਦੀ 100096 ਸੀ ਜੋ 2011 ਦੀ ਜਨਗਣਨਾ ਮੁਤਾਬਕ

ਘਟ ਕੇ ਸਿਰਫ 57264 ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਇੰਗਲੈਂਡ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ, ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਆਦਿ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵੱਲ ਪ੍ਰਵਾਸ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਪੈਦਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਹੈ। 2026 ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਬਾਦੀ ਘਟ ਕੇ 23000 ਹੋ ਜਾਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਹੈ।

ਇਸ ਵੇਲੇ ਪਾਰਸੀਆਂ ਦੀ 47% ਅਬਾਦੀ 60 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਨਮ ਦਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ, 1000 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਪਿੱਛੇ ਸਿਰਫ 7 ਜਨਮ ਸਲਾਨਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅੰਗ ਤੇ ਮਰਦ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਵੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ। 1050 ਅੰਗ ਤੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਿਰਫ 876 ਮਰਦ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਰਾਜ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਰਸੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਛੋਟੇ ਮੋਟੇ ਕੰਮ ਧਮਦੇ ਕਰਦੇ ਸਨ ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਤਰ ਅਨਪੜ੍ਹ ਸਨ। ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿਲਿਖਾਈ ਪੜ੍ਹਾਈ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜੋ ਪੁਜਾਰੀ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪਾਰਸੀਆਂ ਨੇ ਹੈਰਾਨੀ ਜਨਕ ਤਰੱਕੀ ਕੀਤੀ ਤੇ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆ ਹਾਸਲ ਕਰ ਕੇ ਚੋਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਈਆਂ। ਪਾਰਸੀ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਮੁੰਬਈ ਵਰਗੇ ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਸ ਗਏ ਤੇ ਆਪਣੇ ਇਮਾਨਦਾਰ ਸੁਭਾਅ ਅਤੇ ਸਖਤ ਮਿਹਨਤ ਕਾਰਨ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸਯਾਤਰ ਬਣ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਛਤਰ ਛਾਇਆ ਹੇਠ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੱਖਪਤੀ ਬਣਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸੇਠ ਗੁਸਤਮ ਮਾਣਕ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਮੁੰਬਈ ਵਿਖੇ ਆਪਣਾ ਵਪਾਰਿਕ ਏਜੰਟ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। 18ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਖਤਮ ਹੁੰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਮੁੰਬਈ ਅਤੇ ਸੂਰਤ ਵਿਖੇ ਈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਸਾਰਾ ਵਪਾਰ ਪਾਰਸੀ ਏਜੰਟਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈ ਤਾਂ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਏ ਤੇ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਚੀਨ ਦਰਮਿਆਨ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਰੇਸ਼ਮ, ਕਪਾਹ, ਲੱਕੜੀ ਅਤੇ ਅਫੀਮ ਦੇ ਵਪਾਰ ਤੋਂ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਇਆ।

ਬਲਰਾਜ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਏ.ਆਈ.ਜੀ. (ਰਿਟਾ)
ਪੰਡਰੀ ਸਿੱਧਵਾਂ 9501100062

ਪਾਰਸੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਭ ਧਰਮਾਂ ਨਾਲੋਂ ਅਲੱਗ ਅਤੇ ਅਜੀਬ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਜਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਜਾਂ ਕਬਰ ਵਿੱਚ ਦਫਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਪਾਰਸੀ ਹਵਾ, ਧਰਤੀ, ਅੱਗ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਕਾਰਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਹਾਨੀ ਪਹੁੰਚੇ। ਇਸ ਲਈ ਪਾਰਮਿਕ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਮੰਦਰ ਦੀ ਛੱਤ 'ਤੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਗਿਰਝਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਮਾਸਪੇਰੇ ਪੰਛੀ ਉਸ ਨੂੰ ਖਾ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਹੱਡੀਆਂ ਬਿਲਕੁਲ ਸਾਫ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿੱਤ ਇੱਕ ਡੂੰਘੇ ਖੱਡੇ ਵਿੱਚ ਧਕੇਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਹੁਣ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਗਿਰਝਾਂ ਦੀ ਅਬਾਦੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਪਾਰਸੀ ਵੀ ਆਪਣੇ ਮੁਰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਦਫਨਾਉਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ। ਪਾਰਸੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਗਤ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਿਅਕਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਨ। ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸੰਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪਾਰਸੀ ਫਿਰੋਜ਼ਸ਼ਾਹ ਮਹਿਤਾ, ਭੀਖਾਜੀ

ਖਿਆਲ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਜੇ ਕੋਈ ਪਾਰਸੀ ਗਰੀਬ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਹਰੇਕ ਪਾਰਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰੁਪਿਆ ਤੇ ਇੱਕ ਇੱਟ ਮਦਦ ਵਜੋਂ ਦੇਂਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਜੋ ਇੰਟਾ ਨਾਲ ਉਹ ਆਪਣਾ ਘਰ ਉਸਾਰ ਲਵੇ ਤੇ ਪੈਸੇ ਨਾਲ ਮੁੜ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਸਿਰ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਵਪਾਰ ਤੋਂ ਕਮਾਏ ਪੈਸੇ ਨਾਲ ਕਈ ਵਪਾਰਿਕ ਘਰਾਣੇ ਜਿਵੇਂ ਸੋਰਾਬਜੀ, ਮੋਦੀ, ਕਾਮਾ, ਵਾਡੀਆ, ਜੀਜਾਭਾਈ, ਪਟੇਲ, ਮਹਿਤਾ ਅਤੇ ਟਾਟਾ ਆਦਿ ਭਾਰਤ ਭਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋ ਗਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੇਠਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਮਿਊਨਟੀ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਸੈਂਕੜੇ ਸਕੂਲ, ਕਾਲਜ, ਹਸਪਤਾਲ ਅਤੇ ਸਹਾਇਤਾਫੰਡ ਕਾਇਮ ਕੀਤੇ ਤਾਂ ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਪਾਰਸੀ ਅਨਪੜ੍ਹ ਜਾਂ ਗਰੀਬ ਨਾ ਰਹਿ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਾਰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਅਤੇ ਦਫਤਰਾਂ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਸ ਵੇਲੇ ਕੋਈ ਵੀ ਪਾਰਸੀ ਐਨਾ ਗਰੀਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਵਕਤ ਦੀ ਰੋਟੀ ਵੀ ਨਾ ਕਮਾ ਸਕੇ।

ਪਾਰਸੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਭ ਧਰਮਾਂ ਨਾਲੋਂ ਅਲੱਗ ਅਤੇ ਅਜੀਬ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਜਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਜਾਂ ਕਬਰ ਵਿੱਚ ਦਫਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਪਾਰਸੀ ਹਵਾ, ਧਰਤੀ, ਅੱਗ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਕਾਰਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਹਾਨੀ ਪਹੁੰਚੇ। ਇਸ ਲਈ ਪਾਰਮਿਕ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਮੰਦਰ ਦੀ ਛੱਤ 'ਤੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਗਿਰਝਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਮਾਸਪੇਰੇ ਪੰਛੀ ਉਸ ਨੂੰ ਖਾ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਹੱਡੀਆਂ ਬਿਲਕੁਲ ਸਾਫ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿੱਤ ਇੱਕ ਡੂੰਘੇ ਖੱਡੇ ਵਿੱਚ ਧਕੇਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਹੁਣ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਗਿਰਝਾਂ ਦੀ ਅਬਾਦੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਪਾਰਸੀ ਵੀ ਆਪਣੇ ਮੁਰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਦਫਨਾਉਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ। ਪਾਰਸੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਗਤ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਿਅਕਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਨ। ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸੰਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪਾਰਸੀ ਫਿਰੋਜ਼ਸ਼ਾਹ ਮਹਿਤਾ, ਭੀਖਾਜੀ

ਕਾਮਾ ਅਤੇ ਦਾਦਾਭਾਈ ਨਾਰੋਜੀ ਸਨ। ਦਾਦਾਭਾਈ ਨਾਰੋਜੀ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾ ਏਸ਼ੀਅਨ ਸੀ। ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਾਮ ਰੱਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੋਮੀ ਜੇ ਭਾਬਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਵਿਗਿਆਨੀ ਟਮੀ ਹੋਮੀ ਐਨ ਸੇਠਨਾ ਸਨ। ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਮਸ਼ੇਦਜੀ ਟਾਟਾ ਅਤੇ ਜੇ ਆਰ ਡੀ ਟਾਟਾ (ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਉਦਯੋਗੀਕਰਨ ਦਾ ਪਿਤਾਮਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ), ਰਤਨ ਟਾਟਾ, ਸਾਈਰਸ ਮਿਸਤਰੀ, ਦਿਨਸ਼ਾਅ ਮਾਨੋਕਜੀ, ਸਾਈਰਸ ਪੁਨਾਵਾਲਾ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਬੇਟਾ ਅਦਾਰ ਪੁਨਾਵਾਲਾ (ਕੋਵਿਡ ਦੀ ਵੈਕਸੀਨ ਦੀ ਕਾਢ ਕੱਢਣ ਵਾਲਾ), ਨੌਸ ਵਾਡੀਆ, ਨੁਸਲੀ ਵਾਡੀਆ, ਜੇਹ ਵਾਡੀਆ ਆਦਿ ਵਿਸ਼ਵ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹਸਤੀਆਂ ਹਨ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਮੁਹੰਮਦ ਅਲੀ ਜਿਨਾਹ ਦੀ ਬੇਟੀ ਇੱਕ ਪਾਰਸੀ ਨੌਸ ਵਾਡੀਆ (ਬੰਬੇ ਡਾਇੰਗ ਕੱਪੜਾ ਉਦਯੋਗ ਦਾ ਮਾਲਕ) ਨਾਲ ਵਿਆਹੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਪਤੀ ਫਿਰੋਜ਼ ਗਾਂਧੀ ਵੀ ਪਾਰਸੀ ਸੀ। ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਸਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫੀਲਡ ਮਾਰਸ਼ਲ ਸੈਮ ਮਾਨਕਸ਼ਾਅ (1971 ਜੰਗ ਦਾ ਹੀਰੋ), ਐਡਮਿਰਲ ਜਲ ਕੁਰਸੇਤਜੀ (ਜਲ ਸੈਨਾ ਦਾ ਮੁਖੀਆ ਬਣਨ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾ ਪਾਰਸੀ) ਏਅਰ ਚੀਫ ਮਾਰਸ਼ਲ ਆਸਪੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਏਅਰ ਚੀਫ ਮਾਰਸ਼ਲ ਫਾਲੀ ਹੋਮੀਜੇਰ, ਵਾਈਸ ਐਡਮਿਰਲ ਐਫ ਕਾਟਰੈਕਟਰ (ਇੰਡੀਅਨ ਕੋਸਟ ਗਾਰਡ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪਾਰਸੀ ਚੀਫ), ਸ਼ਹੀਦ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਕਰਨਲ ਅਰਦੇਸ਼ੀਰ ਤਾਰਾਪੋਰ (ਪਰਮਵੀਰ ਚੱਕਰ 1965 ਦੀ ਭਾਰਤ ਪਾਕ ਜੰਗ) ਆਦਿ। ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪਾਰਸੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਧਾਂਕ ਜਮਾ ਕੇ ਰੱਖੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕ੍ਰਿਕਟਰ ਨਾਰੀ ਕਾਟਰੈਕਟਰ, ਰੂਸੀ ਮੋਦੀ, ਫਾਰੂਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਅਤੇ ਪੌਲੀ ਉਮਰੀਗਰ। ਸੰਗੀਤ ਅਤੇ ਫਿਲਮ ਜਗਤ ਵਿੱਚ ਰੱਕ ਸਟਾਰ ਫਰੈਡੀ ਮਰਕਰੀ, ਕੈਪੁਸਰੋ ਸ਼ਾਪੂਰਜੀ, ਜੁਬਿਨ ਮਹਿਤਾ, ਬੋਮਨ ਇਰਾਨੀ, ਨੀਨਾ ਵਾਡੀਆ ਅਤੇ ਪਰਸਿਸ ਖੰਬਾਟਾ ਨੂੰ ਕੌਣ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਫਾਲੀ ਐਸ ਨਰੀਮਨ, ਨਾਨੀ ਅਰਦੀਸ਼ਵਰ ਪਾਲਕੀਵਾਲਾ ਅਤੇ ਸੋਲੀ ਸੋਰਾਬਜੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਕੀਲ ਹਨ। ਆਪਣੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਹ ਫਿਰਕਾ ਦਿਨ ਦੁਗਣੀ ਰਾਤ ਚੌਗਣੀ ਤਰੱਕੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਵਾਸਤੇ ਕਿਸੇ ਚਾਨਣ ਮੁਨਾਰੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪਾਰਸੀ ਆਪਣੇ ਸਹਿ ਧਰਮੀਆਂ ਦਾ ਬਹੁਤ

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 294

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

06 MARCH TO 07 MARCH, 2025

No body have time to watch TV Advertisement
No body have time to read Physical newspapers

It's social time.

Online News, Advertisement, Promotion Anytime anywhere.

Doesn't matter where are you.

Advertisement with Preetnama.

Promote your business with TalkShow

We gave social stage to show yourself and your Business.

Business Persons, Doctor,
Advocates, VISA, Tour Travel, Actor, Singers,
writers come Join or TalkShow
and Advertisement with us on national
& International based.

**Search Just
Preetnama
Youtube
Facebook
Twitter
Instagram
LinkedIn
Tiktok**

No need to go anywhere, Just leave message on
WhatsApp or email us. We will call you back.

Contact immediately

+1 201-312-4180, +1 917-328-8436

www.preetnama.com, www.preetnews.com

Email- preetnamausa@gmail.com

ਗੀਤ ਹੋਲੀ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਵਰਤਮਾਨ ਹਾਲਾਤ ਉਪਰ
ਨਵੇਂ ਰੰਗਾਂ ਨਵੇਂ ਢੰਗਾਂ ਨਵੇਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਹੋਲੀ ਹੈ ।
ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਯੋਗ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੇ ਵਿਚ ਕਸਮਾਂ ਦੀ ਹੋਲੀ ਹੈ ।
ਨਵੇਂ ਭਾਵਾਂ ਦੇ ਦਿ ਸ਼ੈਲੀ ਕੋਣ ਦਾ ਆਗਾਜ਼ ਵਧੀਆ ਹੈ ।
ਕਿ ਉਡਦੇ ਬਾਜ਼ ਦੇ ਖੰਭਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਪਰਵਾਜ਼ ਵਧੀਆ ਹੈ ।
ਇਹ ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਸ਼ਰਧਾ ਪਿਆਰ ਤੇ ਕਦਰਾਂ ਦੀ ਹੋਲੀ ਹੈ ।
ਨਵੇਂ ਰੰਗਾਂ ਨਵੇਂ ਢੰਗਾਂ ਨਵੇਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਹੋਲੀ ਹੈ ।
ਨਵੇਂ ਅੰਜਾਮ ਦੇ ਸਿਰ @ਤੇ ਨਵੀਂ ਕਲਗੀ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਹੈ ।
ਉਮੀਦਾਂ ਵਿਚ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨਵੇਂਦਿਤ ਹੈ ।
ਜਗਾਓ ਦੀਪ ਰੰਗਾਂ ਦੇ ਇਹ ਸੁਭ ਕਰਮਾਂ ਦੀ ਹੋਲੀ ਹੈ ।
ਨਵੇਂ ਰੰਗਾਂ ਨਵੇਂ ਢੰਗਾਂ ਨਵੇਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਹੋਲੀ ਹੈ ।
ਖ਼ਾਲਾਂ ਦੇ ਨਵੇਂ ਰੰਗਾਂ ਬਿਖੇਰੇ ਖ਼ੁਬਸੂਰਤ ਫੁੱਲ ।
ਕਰਾਂਤੀ ਦੀ ਹਕੀਕਤ ਵਿਚ ਖ਼ੁੜੇ ਨੇ ਖ਼ੁਬਸੂਰਤ ਫੁੱਲ ।
ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਤੇ ਸਾਂਝ ਮਿਲਵਰਤਨ ਦੇ ਵਿਚ ਰਸਮਾਂ ਦੀ ਹੋਲੀ ਹੈ ।
ਨਵੇਂ ਰੰਗਾਂ ਨਵੇਂ ਢੰਗਾਂ ਨਵੇਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਹੋਲੀ ਹੈ ।
ਅਜੋਕੀ ਖਾਹਿਸ਼ ਦੇ ਬੂਟੇ ਪਿਆ ਹੈ ਬੂਰ ਕਹਿਰਾਂ ਦਾ ।
ਭਵਿਖ ਵਿਚ ਆਸ ਜੋ ਬਦਲੇਗਾ ਹੁਣ ਰੰਗ ਰੂਪ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦਾ ।
ਕਿਤੇ ਤਕਸੀਮ ਕਰਨੀ ਹੈ ਕਿਤੇ ਜ਼ਰਬਾਂ ਦੀ ਹੋਲੀ ਹੈ ।
ਨਵੇਂ ਰੰਗਾਂ ਨਵੇਂ ਢੰਗਾਂ ਨਵੇਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਹੋਲੀ ਹੈ ।
ਜਦੋਂ ਵੀ ਭੀੜ ਦੇ ਵਿਚ ਸਾਂਝ, ਏਕਾ, ਰੱਬ ਬਣ ਜਾਵੇ ।
ਉਦੋਂ ਫਿਰ ਸੱਚ ਬਣ ਕੇ ਢਾਲ ਸੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਤਣ ਜਾਵੇ ।
ਭੁਲਾ ਕੇ ਰੰਗ ਭੇਦਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਕਰਮਾਂ ਦੀ ਹੋਲੀ ਹੈ ।
ਨਵੇਂ ਰੰਗਾਂ ਨਵੇਂ ਢੰਗਾਂ ਨਵੇਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਹੋਲੀ ਹੈ ।
ਨਵੇਂ ਸੂਰਜ ਦੀ ਆਮਦ ਚੋਂ ਲਈ ਆਸਾਂ ਨੇ ਅੰਗੜਾਈ ।
ਨਵੇਂ ਸੂਰਜ ਦੀ ਸਿਰਜਨਾਂ ਅੰਦਰ ਨਵੀਂ ਗੂੰਜੇਗੀ ਸ਼ਹਿਨਾਈ ।
ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਇਤਿਹਾਸ ਰਚਿਆ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਰਬਾਂ ਦੀ ਹੋਲੀ ਹੈ ।
ਨਵੇਂ ਰੰਗਾਂ ਨਵੇਂ ਢੰਗਾਂ ਨਵੇਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਹੋਲੀ ਹੈ ।
ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਭੰਗੜੇ ਤੇ ਸੱਚਾਈ ਸੁਨਹਿਰਾ ਭਵਿਖ ਸਿਰਜਨਗੇ ।
ਕਿ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਵੇਂ ਇਤਿਹਾਸ ਪਰਤਣਗੇ ।
ਕਿ ਵਧੇ ਵੱਧ ਜਜ਼ਬੇ ਵਿੱਚ ਸੱਚੇ ਧਰਮਾਂ ਦੀ ਹੋਲੀ ਹੈ ।
ਨਵੇਂ ਰੰਗਾਂ ਨਵੇਂ ਢੰਗਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਹੋਲੀ ਹੈ ।
ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਹੀ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਵਿਚ ਇਕ ਜਾਨ ਆਈ ਹੈ ।
ਪੂਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਵਿਚ ਪਹਿਚਾਣ ਆਈ ਹੈ ।
ਕਲਮ ਦੇ ਸਾਰਥਿਕ ਹੋਏ ਨਵੇਂ ਅਖੱਰਾਂ ਦੀ ਹੋਲੀ ਹੈ ।
ਨਵੇਂ ਰੰਗਾਂ ਨਵੇਂ ਢੰਗਾਂ ਨਵੇਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਹੋਲੀ ਹੈ ।
ਜੀਉ ਯੁਗ-ਯੁਗ ਤੁਹਾਡੀ ਸੋਚ ਛੂਹੇ ਇਕ ਬੁਲੰਦੀ ਨੂੰ ।
ਗੁਲਾਬੀ ਖ਼ੁਬਸੂਰਤ ਫੁੱਲ ਪੈਵਣ ਅਕਲ ਮੰਦੀ ਨੂੰ ।
ਗਲੇ ਮਿਲਣੇ, ਬਿਗਾਨੇ ਗੈਰ ਤੇ ਸੱਜਣਾਂ ਦੀ ਹੋਲੀ ਹੈ ।
ਨਵੇਂ ਰੰਗਾਂ ਨਵੇਂ ਢੰਗਾਂ ਨਵੇਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਹੋਲੀ ਹੈ ।
ਤਪਸਿਆ ਵਿਵਧ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਆਤਮਤੋਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ।
ਮਿਆਰੀ ਸੋਚ ਹੀ @ਬਾਲਮ@ ਤੇਜ਼ਸਵੀ ਜੋਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ।
ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ @ਚ ਬੁੱਧੀ ਆਤਮਾ ਮਿਹਰਾਂ ਦੀ ਹੋਲੀ ਹੈ ।
ਨਵੇਂ ਰੰਗਾਂ ਨਵੇਂ ਢੰਗਾਂ ਨਵੇਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਹੋਲੀ ਹੈ ।

ਬਲਵਿੰਦਰ @ਬਾਲਮ@ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ
ਓਕਾਰ ਨਗਰ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ (ਪੰਜਾਬ)
ਮੋ. 9815625409

ਹੋਲੀ

ਹੋਲੀ ਆਈ, ਹੋਲੀ ਆਈ
ਰੰਗ ਬਿਰੰਗੀ ਹੋਲੀ ਆਈ
ਇਹ ਬਾਲਾਂ ਦੀ ਟੋਲੀ ਆਈ
ਸਭ ਨੇ ਰਲ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਮਨਾਈ
ਹੋਲੀ ਆਈ, ਹੋਲੀ ਆਈ
ਲਾਡੀ ਨੇ ਪਿਚਕਾਰੀ ਮਾਰੀ
ਏਕੁ ਦੀ ਚੁੰਨੀ ਰੰਗਤੀ ਸਾਰੀ
ਡੋਲੂ-ਡੋਲੂ ਰੰਗ ਡੋਲੀ ਜਾਵਣ
ਸਾਰੇ ਬੱਚੇ ਖੁਸ਼ੀ ਮਨਾਵਣ ।
ਗੈਵੀ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਗਿੱਚ-ਮਿੱਚ ਹੋਏ
ਸਾਰੇ ਬੋਲਣ ਓਏ-ਓਏ
ਚਿਹਰੇ ਹੋ ਗਏ ਰੰਗ-ਬਿਰੰਗੇ
ਹੋਲੀ ਖੇਡਦੇ ਲੱਗਣ ਚੰਗੇ
ਚਿੱਟੂ ਮਿੱਟੂ ਦੌੜ ਕੇ ਜਾਓ
ਪੀਤੇ ਲਈ ਵੀ ਰੰਗ ਲਿਆਓ
ਇਹ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਟੋਲੀ ਆਈ
ਹੋਲੀ ਆਈ, ਹੋਲੀ ਆਈ
ਰੰਗਾਂ ਵਾਲਾ ਅੰਕਲ ਆਇਆ
ਰੰਗ-ਬਿਰੰਗੇ ਰੰਗ ਲਿਆਇਆ
ਖੁਸ਼ੀ-ਖੁਸ਼ੀ ਰੰਗ ਖੋਲ੍ਹਣ ਸਾਰੇ

ਹੋਲੀ-ਹੋਲੀ ਬੋਲਣ ਸਾਰੇ
ਰੰਗਾਂ ਦੀ ਹੈ ਆਈ ਬਹਾਰ
ਰੰਗ ਗਿਆ ਸਾਰਾ ਬਾਹਰੋ-ਬਾਹਰ
ਸਾਰੇ ਰਲ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਮਨਾਵਣ
ਉੱਚੀ-ਉੱਚੀ ਹੋਕਾਂ ਲਾਵਣ
ਰੰਗ ਦਿੱਤਾ ਸਭ ਆਲ-ਦੁਆਲਾ
ਕੋਈ ਪੀਲਾ ਕੋਈ ਹੋ ਗਿਆ ਕਾਲਾ
ਕੱਪੜੇ ਸਾਰੇ ਰੰਗ ਬਿਰੰਗੇ
ਚਿਹਰੇ ਸਭ ਦੇ ਲੱਗਣ ਚੰਗੇ
ਰੰਗਣ ਨੂੰ ਹੈ ਧਰਤੀ ਸਾਰੀ
ਰਾਣੇ ਨੇ ਪਿਚਕਾਰੀ ਮਾਰੀ
ਰਲ-ਮਿਲ ਹੋਲੀ ਖੇਡਣ ਬੱਚੇ
ਕੋਈ ਨਾ ਪੱਕੇ, ਕੋਈ ਨਾ ਕੱਚੇ
ਹੋਲੀ ਦੀਆਂ ਸਭ ਕਰਨ ਉਡੀਕਾਂ
ਸਾਰੇ ਬੱਚੇ ਮਾਰਨ ਚੀਕਾਂ
ਸਭ ਨੇ ਰਲ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਮਨਾਈ
ਹੋਲੀ ਆਈ, ਹੋਲੀ ਆਈ
ਇਹ ਬਾਲਾਂ ਦੀ ਟੋਲੀ ਆਈ
ਖੁਸ਼ਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ
ਸਰਕਾਰੀ ਮਿਡਲ ਸਕੂਲ ਮੰਡਵਾਲਾ
(ਫਰੀਦਕੋਟ)

ਯਾਦਾਂ ਦੀ ਮੰਮਟੀ

ਅੱਜ ਯਾਦਾਂ ਦੀ ਮੰਮਟੀ ਦੀ ਜਦ ਕੀਤੀ ਪੁਣ ਛਾਣ
ਕੁਝ ਧੁੰਦਲੇ ਜਿਹੇ ਚਿਹਰੇ ਕੁਝ ਦੀ ਬੁੱਝੀ ਪਹਿਚਾਣ।
ਕਿੰਨਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਢੋਹਿਆ ਸੋਚ ਹੋਇਆ ਹੈਰਾਨ
ਸਹੇਜ ਸਹੇਜ ਜੋੜੇ ਸੰਗੀ ਹੁਣ ਮਹਿਫਲ ਵੀਰਾਨ॥
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਲੰਮੇਰੇ ਵੇਚ ਖੱਟੇ ਜੋ ਬਣ ਬੈਠੇ ਅਣਜਾਣ
ਤਨ ਪੀੜਾ ਉਪਜ ਉਪਜ ਰੂਪ ਧਾਰ ਬੈਠੀ ਵਾਂਗ ਮਸਾਣ।
ਸਾਂਭ ਸਾਂਭ ਬੇਸ਼ਕੀਮਤੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਾ ਸੀ ਵਾਰਿਆ
ਝੱਲਿਆਂ ਸਿੱਖ ਤੇਰੇ ਬਾਂਝੇ ਕਿਵੇਂ ਹੋਸ ਅਗਲਿਆਂ ਸਾਰਿਆਂ॥
ਅੱਜ ਯਾਦਾਂ ਦੀ ਮੰਮਟੀ ਦੀ ਜਦ ਕੀਤੀ ਪੁਣ ਛਾਣ
ਦਿਲਾਂ ਭੁੱਲ ਬੈਠੇ ਉਹ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਖਦਾ ਸੀ ਮਾਣ।
ਸੱਜਣਾ ਜੇ ਲਾਈਏ ਤੋੜ ਨਿਭਾਈਏ ਨਾ ਰੱਖੀਏ ਕਾਣ
ਚੇਤਿਓ ਨਾ ਉਹ ਭੁਲਾਈਏ ਜਿਸ ਕੀਤੇ ਹੋਣ ਅਹਿਸਾਣ॥
ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ
ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ।

ਬੰਸਰੀਆਂ ਵਾਲਾ ਭਾਈ

ਬੜੀ ਮਿੱਠੀ ਆਵਾਜ਼ ਇੱਕ ਦਿਨ,
ਸਾਡੀ ਗਲੀ ਵਿੱਚੋਂ ਆਈ।
ਭਾਈ ਇੱਕ ਬੰਸਰੀਆਂ ਵਾਲਾ,
ਬੰਸਰੀ ਜਾਵੇ ਵਜਾਈ।
ਰੰਗ - ਬਰੰਗੀਆਂ ਕਈ ਬੰਸਰੀਆਂ,
ਟੋਕਰੀ ਦੇ ਵਿੱਚ ਪਾਈਆਂ।
ਹਰੇ, ਪੀਲੇ ਤੇ ਲਾਲ, ਉਨਾਭੀ,
ਰੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਸਜਾਈਆਂ।
ਇੱਕ ਫੁੱਟ ਹੁੰਦੀ ਬਾਂਸ ਦੀ ਪੋਰੀ,
ਮੋਰੀਆਂ ਉੱਤੇ ਕਰੀਆਂ।
ਤਿੱਖੇ ਮੂੰਹ ਨੂੰ, ਲਾ ਨਾਲ ਬੁੱਲਾਂ ਦੇ,
ਸੀ ਉਂਗਲਾਂ ਉੱਤੇ ਧਰੀਆਂ।
ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਧੁੰਨਾਂ ਸੀ ਕੱਢਦਾ,
ਫੂਕਾਂ ਮਾਰ ਵਜਾਵੇ।
ਦੂਰ ਦੂਰ ਤੱਕ ਅਵਾਜ਼ ਸੀ ਜਾਂਦੀ,
ਹਰ ਕੋਈ ਉਧਰ ਨੂੰ ਆਵੇ।
ਇਹੀ ਮੁਰਲੀ ਸੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਵਜਾਈ,
ਗੋਕਲ ਦੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿਕੇ।
ਜਾ ਬੋਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਜਾਈ ਵੰਝਲੀ,
ਸੀ ਰਾਂਝੇ ਨੇ ਬਹਿਕੇ।
ਵੱਜਦਾ ਮਿੱਠਾ ਸਾਜ਼ ਹੈ, ਪੁੱਤੋ, ਧੂਹ,
ਅੰਦਰ ਤੱਕ ਪਾਉਂਦਾ।
ਅੱਜ ਇਸ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਘੱਟ ਗਿਆ,
ਵਿਰਲਾ ਕੋਈ ਵਜਾਉਂਦਾ।
ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਪੁੱਤੋ ਪਿੰਡ ਪੁੱਤੋ ਗੀਰਾ ਸਿੰਘ ਮੋਗਾ ਫੋਨ
ਨੰਬਰ
94658-21417

ਖੱਰੋ ਕਿੱਥੇ ?

ਖੱਰੋ ਕਿੱਥੇ ਲੁਕ ਬਹਿੰਦੇ ਓਹ
ਸੁਫਨਾ ਬਣ ਕੇ ਜੋ ਆਏ ਨੇ
ਮਰਨੇ ਵਾਲੇ ਦੱਸ ਓਏ ਰੱਬਾ
ਵਾਪਿਸ ਕੀਹਨੇ ਪਰਤਾਏ ਨੇ
ਜੀਦੇ ਜੀਅ ਕਦਰ ਨਾ ਕੀਤੀ
ਹੁਣ ਤੁਰ ਗਏ ਸਭ ਰੋਣ ਪਏ
ਸਿਵਿਆਂ @ਚੋ ਪਰਤ ਕੇ ਆਏ
ਮਲ ਕੇ ਜਿਸਮਾਂ ਨੂੰ ਪੋਣ ਪਏ
ਜਿਉਂਦਾ ਜੋ ਢਾਹਿਆ ਤੁਹ ਨੇ
ਛੰਨੇ ਭਰ ਛਬੀਲ ਪਿਆਏ ਨੇ
ਲੁਕਣਾ ਲੈ ਹਟਕੋਰੇ ਲਿਖਣਾ
ਮਹਿਫਲ ਵਿੱਚੋਂ ਵਾਹ ਖੱਟਣਾ
ਮੁਰਦੇ ਦਾ ਕੱਢਣ ਕਰ ਚੋਰੀ
ਮੁਰਦੇ ਦਾ ਮੰਨੋ ਤਾਲੂ ਚੱਟਣਾ
ਖਾਥ ਤੇ ਮੁਰਦਾ ਇੱਕੋ ਜਹੇ ਨੇ
ਹਕੀਕਤ @ਚ ਖੁਬ ਜਲਾਏ ਨੇ
ਜਿਸਮਾਨੀ ਰੰਜ ਰੂਹ ਨੂੰ ਭੰਡੀ
ਹੁੰਦੀ ਆਈ ਤਾਂ ਹੁੰਦੀ ਰਹਿਣੀ
ਹਿਜ਼ਰਾਂ ਦੀ ਗੱਠ ਪੇ ਵਿੱਤੜੀ
ਬੁੰਦੀ ਆਈ ਤੇ ਬੁੰਦੀ ਸਹਿਣੀ
ਇਹ ਹਿਜ਼ਰਾ ਦੇ ਪੇਚੇ ਚੰਦਨਾਂ
ਗੱਠਾਂ ਪਾ ਕੇ ਗੱਠ ਬਣਾਏ ਨੇ
ਚੰਦਨ ਹਾਜੀਪੁਰੀਆ
pchauhanEEGB@gmail.com

ਕਵਿਤਾ

ਲੋਭੀ ਲਾਲਚੀ ਤੇ ਬੇ ਅਕਲਾਂ ਨੇ,
ਪੰਜਾਬ ਅੱਜ ਰੋਲਤਾ,
ਸੂਲੀ ਚੜ ਸਹੀਦਾਂ ਨੇ ਜੋ ਲਿਆਂ,
ਖਾਬ ਅੱਜ ਰੋਲਤਾ।
ਮਰ ਗਈਆਂ ਸੱਸੀਆਂ ਤੇ,
ਭੁਬ ਗਈਆਂ ਹੀਰਾਂ ਜੀ,
ਪੱਤ ਲੁੱਟੀ ਮਾਸੂਮਾਂ ਦੀ,
ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਲੀਰਾਂ ਲੀਰਾਂ ਜੀ,
ਲੀਡਰਾਂ ਤੇ ਪੁੱਛੀਆਂ ਕੀ,
ਜਵਾਬ ਅੱਜ ਰੋਲਤਾ।
ਲੋਭੀ ਲਾਲਚੀ .....
ਵੇਚਤੀਆਂ ਨੇ ਸਰਮਾਂ,
ਵੇਚਤਾ ਪਿਆਰ ਜੀ,
ਵੇਚਤੇ ਦੋਸਤ ਸਾਰੇ,
ਵੇਚਤੇ ਰਿਸਤੇਦਾਰ ਜੀ,
ਪੈਦਾ ਨਾ ਗਿੱਧੇ ਭੰਗੜੇ ਚ,
ਤਾਬ ਅੱਜ ਰੋਲਤਾ।
ਲੋਭੀ ਲਾਲਚੀ .....
ਹਰ ਚੀਜ਼ ਮਹਿਗੀ ਕੀਤੀ,
ਦੇਖ ਦੇਖ ਚੜਦੇ ਨੇ ਤਾਅ ਜੀ,
ਫਾਹਾ ਪਾਇਆਂ ਬੰਦੇ ਗ਼ਲ,
ਔਖੇ ਕੀਤੇ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਰਾਹ ਜੀ,
'ਸ਼ਿਵ' ਕੀਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਕੇ ਪੁੱਛਾਂ,
ਹਿਸਾਬ ਅੱਜ ਰੋਲਤਾ।
ਲੋਭੀ ਲਾਲਚੀ .....
ਸ਼ਿਵਨਾਥ ਦਰਦੀ
ਸੰਪਰਕ : 9855155392

ਜੇ ਤੂੰ ਮੇਰੀ ਥਾਂ ਤੇ ਹੋਵੇ...

ਜੇ ਤੂੰ ਮੇਰੀ ਥਾਂ ਤੇ ਹੋਵੇ, ਤੈਨੂੰ ਫੇਰ ਪਤਾ ਲੱਗੇ।।
ਤੂੰ ਵੀ ਮੇਰੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰੋਵੇ, ਤੈਨੂੰ ਫੇਰ ਪਤਾ ਲੱਗੇ।।
ਜੇ ਤੂੰ ਮੇਰੀ ਥਾਂ ਤੇ ਹੋਵੇ.....।।
ਜਦੋਂ ਲੱਗਦੀ ਆ ਸੱਟ, ਕਿੰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਏ ਦਰਦ,
ਨੀਰ ਅੱਖੀਆਂ ਚੋਂ ਚੋਵੇ, ਤੈਨੂੰ ਫੇਰ ਪਤਾ ਲੱਗੇ।।
ਜੇ ਤੂੰ ਮੇਰੀ ਥਾਂ ਤੇ ਹੋਵੇ.....।।
ਟਾਈਮ ਆਵੇ ਜਦੋਂ ਹੁੰਦੇ ਕਿਵੇਂ ਆਪਣੇ ਪਰਾਏ,
ਨਾਂ ਕੋਈ ਹੱਕ 'ਚ ਖਲੋਵੇ, ਤੈਨੂੰ ਫੇਰ ਪਤਾ ਲੱਗੇ।।
ਜੇ ਤੂੰ ਮੇਰੀ ਥਾਂ ਤੇ ਹੋਵੇ.....।।
ਕਿਵੇਂ ਗੀਝਾਂ ਤੇ ਚਾਵਾਂ ਦਾ ਸ਼ੋੜਾ ਡੋਬੀਏ ਵਿਚਾਲੇ,
ਕੋਈ ਓਸੇ ਥਾਂ ਡੋਬੇਵੇ, ਤੈਨੂੰ ਫੇਰ ਪਤਾ ਲੱਗੇ।।
ਜੇ ਤੂੰ ਮੇਰੀ ਥਾਂ ਤੇ ਹੋਵੇ.....।।
ਵਾਂਗ ਕੱਖਾਂ ਦੇ ਰੁਲਾ ਕੇ ਪੁੱਛੇ "ਗੋਸਲ" ਦਾ ਹਾਲ,
ਦਿਨ-ਰਾਤ ਗਮ ਢੋਵੇ, ਤੈਨੂੰ ਫੇਰ ਪਤਾ ਲੱਗੇ।।
ਜੇ ਤੂੰ ਮੇਰੀ ਥਾਂ ਤੇ ਹੋਵੇ.....।।
ਗੁਰਵਿੰਦਰ "ਗੋਸਲ"
ਫੋਨ:-9779696042

ਵੱਢ ਕੇ ਰੁੱਖ/ਗਜ਼ਲ

ਵੱਢ ਕੇ ਰੁੱਖ ਤੂੰ ਕੀਤੇ ਖਾਲੀ ਥਾਂ,
ਹੁਣ ਧੁੱਪ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਭਾਲੋ ਛਾਂ।
ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਕੋਈ ਰੁੱਖ ਨਹੀਂ,
ਬੈਠਣ ਕਿੱਥੇ ਚਿੜੀਆਂ, ਘੁੱਗੀਆਂ, ਕਾਂ ?
ਜਦ ਤੱਕ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਇਆ ਨਾ ਮਿਲੇ,
ਬਾਬੂ ਕੰਮ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।
ਮੇਰੇ ਜਿਹਾ ਮਿਲ ਉਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਗਿਆ,
ਉਹ ਕਿਉਂ ਚੇਤੇ ਰੱਖਦਾ ਮੇਰਾ ਨਾਂ ?
ਕੋਈ ਮਾਂ ਦੇ ਪਿਆਰ ਲਈ ਤਰਸੇ,
ਕੋਈ ਰੁਆਈ ਜਾਵੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ।
ਰੱਬ ਤਾਂ ਇਕ ਹੈ, ਉਹ ਵੱਸਦਾ ਸੱਭ ਵਿੱਚ,
ਐਵੇਂ ਉਸ ਦੇ ਰੱਖੇ ਕਿੰਨੇ ਨਾਂ।
ਕਾਮੇ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਹੁਤੇ ਮਾੜੀ,
ਤਾਂ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਖਾਤਰ ਲਿਖਦੇ ਹਾਂ।
ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ
9915803554

ਤੱਤੇ ਤਵੇ ਤੇ/ਟੱਪੇ

ਤੱਤੇ ਤਵੇ ਤੇ ਰੜ੍ਹੇ ਰੋਟੀ,
ਪੁੱਤ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ
ਪਿਉ ਨੇ ਚੱਕ ਲਈ ਸੋਟੀ।
ਆਕਾਸ਼ 'ਚ ਚੰਨ ਪਿਆ ਚਮਕੇ,
ਪਿਉ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਬਦਲੇ
ਪੁੱਤਾਂ 'ਚ ਲੜਾਈ ਹੋਈ ਜੰਮ ਕੇ।
ਕੋਠੇ ਤੇ ਕਾਂ, ਕਾਂ ਕਾਂ ਕਰੇ,
ਦੁਨੀਆ ਉਸ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖਦੀ
ਜੋ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਖਾਤਰ ਮਰੇ।
ਬਾਲੀ ਵਿੱਚ ਪਤਾਸਾ ਏ,
ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮੁਸੀਬਤ 'ਚ ਦੇਖ ਕੇ
ਖੋਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਆਂਦਾ ਹਾਸਾ ਏ ?
ਤਹਿ ਲੱਗੀ ਏ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ,
ਘਰ ਤੇਰੇ ਭੰਗ ਭੁੱਜਦੀ
ਤੇਰੇ ਅੱਗ ਲੱਗੀ ਸ਼ਰਾਬਾਂ ਦੀ।
ਰੜਕਾ ਹੋਇਆ ਏ ਤੀਲਾ, ਤੀਲਾ,
ਉੱਠ ਕੇ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰ ਬੱਲਿਆ
ਤੇਰੇ ਚਿਹਰੇ ਦਾ ਰੰਗ ਹੋਇਆ ਏ ਪੀਲਾ।
ਸੁੱਕੇ ਪੱਤ ਝੜਦੇ ਪਏ ਰੁੱਖਾਂ ਦੇ,
ਇਕ ਦਿਨ ਸਮਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਆਏਗਾ
ਜਦ ਭੋਗ ਪੈ ਜਾਣੇ ਕਾਮੇ ਦੇ ਦੁੱਖਾਂ ਦੇ।
ਮੇਜ਼ ਤੇ ਕਾਲੀ ਐਨਕ ਪਈ,
ਤੇਰੇ ਟੱਪੇ ਪੜ੍ਹ ਕੇ 'ਮਾਨਾਂ'
ਬਣ ਗਏ ਬੰਦੇ ਵਿਗੜੇ ਕਈ।
ਕੰਧ ਤੇ ਕਲਾਕ ਟੰਗਿਆ,
ਪਿਆਰ ਦੇ ਮਿੱਠੇ ਬੋਲਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ
ਹੋਰ ਨਾ ਕੁਝ ਤੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਮੰਗਿਆ।
ਪੱਖਾ ਛੱਤ ਵਾਲਾ ਚੱਲਦਾ ਪਿਆ,
ਹਾਕਮ ਦਾ ਸਤਾਇਆ ਗਰੀਬ
ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਆ ਕੇ ਰਲਦਾ ਪਿਆ।
ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ
9915803554

ਕੁਝ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਵੀ

ਕੁਝ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਵੀ ਚੰਗੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨੇ।
ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੰਦਰੁਸਤ ਬੰਦਾ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।
ਮਾੜਾ ਸਮਾਂ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਐ।
ਹਮੇਸ਼ਾ ਮਾੜਾ ਸਮਾਂ ਵੀ ਮੰਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।
ਦੁੱਖਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਮਾਣਦੇ ਹਾਂ ਸੁੱਖਾਂ ....
ਇਸ ਬਿਨ ਜਹਾਨ ਰੰਗ ਬਿਰੰਗਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ
ਦੋ ਭਾਂਡੇ ਹੀ ਖੜਕਦੇ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਅਕਸਰ....
ਲੜਦਾ ਕਦੇ ਵੀ ਇਕੱਲਾ ਬੰਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।
ਹਰ ਕੰਮ ਆਪਣੇ ਆਪ ਚ ਹੁੰਦਾ ਬੜਾ ਔਖਾ
ਵੱਡਾ ਛੋਟਾ ਪੂਜਾ ਕੋਈ ਵੀ ਧੰਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।
ਮੈਂ ਮੈਂ ਵਾਲਾ ਮੈਂ ਤੇ ਹੀ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਅਕਸਰ..
ਓਹ ਗੱਡਦਾ ਕੋਈ ਖਾਸ ਝੰਡਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।
ਲਿਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕੋਣ ਰੋਕ ਸਕਦੇ ਦੱਸ,
ਇਹਨਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਂਦਾ ਪੰਗਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।
ਪੂਜਾ ਪੁੰਡਰਕ
74010002743

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 294

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

06 MARCH TO 07 MARCH, 2025

A Sumit Arya & Maryam Khan Production SINCE 2003 . 22 YEARS . 119 EXPOS
Destination Shaadi, Hilton Penn's Landing, Delta Woodbridge, White Wave Events & Aisha's Wedding Decor Present

DULHAN EXPO

SOUTH ASIAN
Bridal Shows

Plan Your Wedding or Any Event in One Day

SPRING 2025

- 60+ EVENT PLANNING BOOTHS PER EXPO
- 15-20 JEWELRY & FASHION SHOPPING BOOTHS
- FREE MEGA FOOD TASTINGS
- DESIGNER FASHION SHOWS
- LIVE MUSIC & DANCE SHOWCASES
- ELITE EDITIONS IN WOODBRIDGE NJ ARE BACK
- NEW: DESTINATION SHAADI SECTION
- LAUNCHING: GROOMS LOUNGE
- \$10,000+ RAFFLES & \$50,000+ COUPONS

SOUTH JERSEY/PHILLY

SUN DAY 12-6 PM
Mar. 23 2025
@ **HILTON**
PENN'S LANDING
201 S Christopher Columbus Blvd,
Philadelphia, PA 19106

ISELIN/EDISON AREA

SUN DAY 12-6 PM
Apr. 13 2025
@ **DELTA HOTELS**
BY MARRIOTT
WOODBIDGE
515 US-1 South, Iselin NJ 08830

ELITE EDITION
IS BACK... ON SUNDAYS... 5 MIN FROM OAK TREE ROAD

GROOMS LOUNGE
THE SITE WILL BE UPDATED SOON WITH LIST OF 25 NEW FEATURES

WHATSAPP NUMBER
+1.732.595.6096

Register Now for Free Entry Passes:

DULHANEXPO.COM

For Booths/Stalls Call/Text **Sumit Arya:**

732.754.1894

DulhanExpo provides it's Vendors a Promotional Platform & the Brides/Visitors a 1-Stop Shopping Convenience. Dulhan Inc. is not responsible for any Claims made by the Vendors & Delivery of Raffles and/or Deals offered by them. Please spend time Evaluating their Talent, Quality and Professionalism and Check all the References before Hiring them. We will be taking all Precautions related to Communicable Diseases and Following the Guidelines by the CDC, WHO, and the Government. Vendors and Attendees are to adhere to then applicable large gathering guidelines. DulhanExpo, it's Vendors & the Venues are not to be held responsible for a Rare Possibility of any type of Infection or Health Issues. Due to some restrictions some of the amenities may not be deliverable as announced.

FREE ADMISSION

**FREE PARKING, FREE FOOD-CAKE-COFFEE TASTING
FREE PHOTOS, T-SHIRTS, GOODIE BAGS & RAFFLES**

